

La situació a Barcelona

ALS BANCOS

A les onze del matí s'ha declarat en vaga el personal de la majoria dels bancs locals, com a protesta de l'assassinat de Baltasar Domínguez. Com que els dissabtes en els bancs hi ha establerta la setmana anglesa, els perjudicis soferts per al públic han estat menys considerables.

AL PORT

Avui treballaren al port 1.911 obrers de la Germandat de Sant Pere Pescador, 120 no associats, 28 dones i 60 carros, en la descàrrega de 9 vaixells de carbó de pedra, 14 de carbó vegetal i 16 de càrrega general.

ALS MUNTADORS DE FILATURA

Un grup de muntadors, que es creien amb el deure d'associar-se, han portat a cap una sèrie de treballs per a la constitució d'un sindicat de muntadors, dintre la Cambra de Directors, Majordoms i Contramestres de l'Art Tèxtil.

Per a donar compte dels treballs realitzats i per a constituir el sindicat, es convidà tots els muntadors de filatura de totes les cases a una reunió, que tindrà lloc al domicili de la Cambra, carrer de la Princesa, 50, el dia 22 del corrent, a les deu del matí.

Esperem l'assistència de tots per al millor èxit de la dita reunió. Assistiu-hi i feu-hi assistir. — La Comissió.

EL QUE DIU

"SOLIDARIDAD OBRERA"

Dia avui "Solidaridad Obrera":
«A todos los trabajadores de Barcelona. — Vista la conjura de todos los mortales enemigos de la organización para ahogar brutalmente la causa que hemos defendido durante varias semanas; y visto que la única solución para defendernos del inicu ultraje inferido a nuestra personalidad de clase era lanzarnos a un movimiento revolucionario, que no había entrado en los cálculos de la organización, en una reunión de representantes de los Sindicatos, sin que faltara uno, se acordó designar una Comisión para que se trasladara al Gobierno civil a comunicar al representante del Estado la resolución de la organización de levantar la huelga del ramo del transporte en las condiciones que Portela y la Federación Patronal quisieran.

Las poderosas causas que han impido a la organización a adoptar tal resolución son públicas y nadie las ignora. Nuestro gesto ha sido de serenidad y vosotros, como todo Barcelona, debéis de entender que la huelga no ha tenido una solución, sino una suspensión. Es un alto en la marcha, que reanudaremos cuando todos estimemos oportuno, y con la debida preparación para el triunfo definitivo.

Y en estos momentos, en que la burguesía ha de producirse como los salviajes a la vista de rico botín, conviene que también vosotros tengáis serenidad, la máxima serenidad para afrontar las circunstancias y pensando siempre en que aquí queda una organización que necesita del esfuerzo de cada uno para fundirlo con el esfuerzo de todos, que mañana habrá de compensarnos del sacrificio de hoy. Salud a todos.

Por la Federación Local de Sindicatos de Barcelona, El Comité
Barcelona, 13-VII-23»

ELS RETIRS OBRERS.

La inspecció del Retir Obrer Obligatori comunica que les actes aixecades per incompliment de l'esmentat règim, la tramitació de les quals fou suspesa durant el passat període de vacances, seran remeses als jutjats corresponents si els patrons interessats no satisfan voluntàriament l'import a les oficines de la Caixa Col·laboradora, dintre el termini de vuit dies.

Així mateix continuara la inspecció la pràctica de les reglamentàries visites als patrons morosos que no han complert amb l'esmentat règim o que es trobin al descobert en el pagament de les quotes de la dita assegurança obligatòria.

"CATALUNYA SOCIAL"

El número 116 data del 15 de juliol, porta el següent sumari:
«Les responsabilitats (Editorial). — El que passa, per J. — El dret de vaga, fins en arribar, per Josep M. Gich. — Contra el joc i contra la vaga, per R. Rucabado. — Juliol, el mes sinistre, per B. — El doctor Manjón (necrologia). — La política i els problemes socials: El moment actual. La política espanyola. Els militars. Conseqüència de l'anarquia imperant. Dictadura o revolució, per J. Civera i Sornani. — Esguardant el món. — La fam, per F. — L'obrer agrícola, per Angel Grau. — La setmana social de Grenoble. — El llot ens ofega, per Josep Maria Comas i Roca. — D'ací i d'allà. — Noticiari.

Gravats: El boicot als articles catalans dibuix per Quelus.

FLEQUERS EN LLIBERTAT

El jutjat ha posat en llibertat els obrers fusters següents detinguts per coaccions i infracció de la llei de vacances:

Sebastià Mendiola, Joaquim Mendiola, Antoni Mena Acosta, Vicens Dur Soler, Alfred Bonals Coldeforns, Josep Huguet Riason, Domènec Clarumunt Tous, Joan Finestras Freixas, Josep Castillón Mora, Alfred Diez Herrera, Llorenç Gelabert Miguel i Gregori Milanes Marin.

LA VAGA DE MANRESA

De Manresa comuniquen que avui, la gran majoria d'obrers s'han presentat al treball, però per ésser dissabte, hi ha hagut fàbriques que no han treballat.

PROTESTA

S'han cursat els telegrams següents enviats al ministre de la Governació i al president del Consell de ministres:

«L'Associació Professional de Cambrers del Sindicat Lliure protesta indignada, salvatge i injustificable assassinat contra els companys Domínguez i Cervera, esperant es farà justícia que en cas contrari sabrà pendre's per la seva mà. — El president, Ramon Tarragó.»

AL-LOCUDIO DEL CAPITA GENERAL

El capità general, amb motiu de la solució de la vaga, ha dictat la següent ordre general:

«Desaparegudes les circumstàncies que han existit de la guarnició un gran esforç lluny de sa òrbita normal d'actuació, que per cert ha meregut grans elogis de totes les autoritats, forces vives i habitants de la ciutat, s'imposa restablir-nos ràpidament a la nostra labor tècnica i aduho guanyar el temps de la qual n'hem estat apartats.

A tal objecte, durant la setmana que ve i els dies que ella escolliran, els senyors generals revistaran detalladament els cosos, no solament en l'armament, equips i vestuaris, sinó en tot el referent a cuina, dipòsits de queviures, alimentació, estats de l'utensili i instrucció professional.

Els senyors generals designats es reuniran avui al meu despatx, a les dotze, per acordar el pla de les revistes.

No desitjo que quedi com un incís d'aquesta ordre la consignació dels molt meritoris serveis prestats per la guarnició, ni l'expressió de la meua gratitud a tots, però molt principalment als que més els han hagut d'atendre: senyors general governador, cap d'Estat Major don Josep Pérez de Almeida, oficial primer d'Oficines militars don Llorenç Mello i caps principals dels cosos i unitats.

Es molt satisfactori per a mi rebre les enhorabones que els meus lleials i intel·ligents col·laboradors en el comandament en proporcionen, i ho és més haver contribuït que aquesta noble, sensata i cortès ciutat recuperi la normalitat de la seva laboriosa vida, al mateix temps que les classes obreres trobin mitjà de tornar sense humiliacions al treball que dignifica, però restablerts els principis de disciplina social que

desapareguts ens portarien a tots al caos.

Els nostres soldats d'ahir, d'avui i de demà, en llur majoria obrers, que treballadors ho som tots al món modern per precepte cristià i per impositió social, hem de reflexionar sobre els esdeveniments que han viscut aquests dies. L'autoritat més gran i el més segur benestar de les classes obreres està en llur capacitat de treball i en llur elevació moral i cultural, confiant que l'Estat modern ha de vetllar per llur possible benestar, estimulat per llurs representacions legals al Parlament i en la premsa, però apartant-se de moviments revolucionaris violentament coactius, que els pobles cultes ja rebutgen i que només poden conduir al retràs i pertorbacions que perjudiquin l'economia nacional, en tants milions gravada per a Espanya i per a Barcelona en els darrers esdeveniments.

En el nostre deure de donar a la caserna educació ciutadana, entra que els senyors caps i oficials, amb llur provada cultura i intensificant llur preparació, envesteixin en les hores d'ensenyament teòric temes d'aquesta naturalesa, que tot minut i tota activitat són degudes a l'enfortiment i prosperitat de la pàtria.

SUPRESSIO D'UNA OFICINA

A Capitania general ha quedat suprimida l'oficina que es muntà des dels primers dies de la vaga per a facilitar als comerciants, industrials i particulars, conductors de vehicles i escortes.

EL JUTJAT MILITAR

Actualment hi ha a presons militars 29 detinguts. Es probable que per a alguns, demani aviat la llibertat el jutge militar.

EL SINDICAT LLIBRE AJORNA LA SEVA ASSEMBLEA

La Corporació General de Treballadors, Unió de Sindicats Lliures, ha ajornat fins a nou avís l'Assemblea general anunciada per a demà, diumenge, en la qual s'havien de tractar assumptes de gran importància.

La comissió organitzadora farà pública oportunament la data en la qual s'hagi de celebrar.

COTXERS TOCA-TARDANS

Uns cotxers que es veu que encara no saben que la vaga era acabada, es van reunir ahir i van acordar tornar al treball.

UN RUMOR

Es parlava ahir que la Federació local del Treball projectava celebrar un miting per a explicar com ha acabat la vaga.

Al Govern civil no s'ha presentat cap instancia referent a aquest punt.

ELS PATRONS GARRETERS

La Federació Patronal ha assabentat al governador el seu propòsit d'examinar les bases que va presentar el 16 de juny i fer les aclaracions que es pugui, amb referència al treball dels carterers.

El governador diu que aquests aclariments no seran en sentit restrictiu, sinó tot el contrari.

IMPRESOS OCUPATS

Per ordre del comandant jutge instructor don Cristòfol Fernández, a l'estació del Nord han estat ocupades tres caixes que contenen opuscles titulats «Nuestro folleto. — Comité pro-presos», que procedien, es creu de la impremta de «El Trabajo» de Manresa.

PER INJURIES

Per exhorti telegràfic es comunica al Jutjat dega dels de Barcelona un aute de processament i presó contra Antoni Amador Apón, dictat pel Jutjat del districte de la Universitat de Madrid, en virtut d'una causa per injúries que segueix l'esmentat Jutjat.

Complimentat l'ordre al Jutjat del districte de l'Hospital.

Antoni Amador es troba reclòs actualment a Presons Militars, i en cas que li sigui decretada la llibertat pel jutge militar, haurà de passar a la presó cel·lular a disposició del Jutjat de la Cort.

La política econòmica de Catalunya

Davant la nova ofensiva dels polítics de Madrid contra la indústria catalana, els catalans han de capacitar-se bé de la transcendència que la salvació de llur riquesa enclou. La política de tots els pobles del món és avui essencialment una política econòmica, una política de salvació de les indústries i dels mercats de consum propis. Es aquesta la política que segueixen els més eminents economistes de França; la que a Alemanya, acabdillen Cuno i Stinnes; la que a Anglaterra patrocinen els magnats de les indústries claus, i com aquests, actuen els altres països europeus de menor importància.

Un règim proteccionista conscient i decidit és el que caracteritza l'actual moment del món. Ja a penes ningú parla de les velles doctrines del liberalisme econòmic i si encara tenen propagadors no són pas atesos pels governs. Cada país posa tota la cura necessària a no deixar-se inundar de productes estrangers, i les concessions que fa per a obtenir exportació són completament medidades per tal que no lesionin seriosament cap branca de la producció.

En mig d'aquesta tònica general, en la qual és un axioma que el millor negoci que pot fer un país no arruïnat per la guerra, és conservar el consum propi, els governs i els polítics d'Espanya, sense distinció de matisos, ni tan sols donant-li la importància que la qüestió té, estan fentment decidits a causar la ruïna de la indústria catalana amb la multiplicació de tractats de comerç tan desastrosos com els celebrats amb França, Suïssa, Noruega i Anglaterra. Ja ho saben els polítics madrilenys que amb aquesta actitud no causaran cap benefici als productors i consumidors d'Espanya, perquè els productes agrícoles (que segons ells no es venen per la protecció a la indústria) no són venuts a causa de les barreres que troben a tot arreu. També suposen que els consumidors no gaudiran de cap rebaxa en el preu dels articles que vinguin de l'estranger, sinó que aquesta importació sols serveix per enriquir uns quants comerciants que no donen mitjans de subsistència als obrers. Inicels no creuen que el país estigui millor servit per la producció d'altres països que no pas amb la de Catalunya, perquè per aquesta que acusen de dolents els nostres productes no passa d'ésser una il·lusió el que es pensin que si van ben vestits, és perquè els panyos, les teles i els teixits de punt són de lestrangers, quan en realitat procedeixen de les nostres fàbriques, que

produeixen el que el públic exigeix, fent-ho a l'altura de l'estranger, com ens ho confirmen, nombrosos comerciants estrangers aquí establerts, dient que en perfecció i gust no hem d'envejar res els altres països d'Europa.

Tot això no són raons, sinó tòpics per a vestir el veritable desig que senten: arruïnar la indústria de Catalunya, perquè la nostra terra no es resigna a ésser terra d'esclaus, de resignats i d'insensibles. La campanya d'avui no poden vestir-la els polítics de Madrid com en els períodes de 1836-41, 1847-49 i 1868-70, en que la indústria catalana fou seriosament amenaçada, invocant les doctrines lliurecanvistes que aleshores estaven de moda i que havien convençut honradament molt homes de talent, sense adonar-se que aquelles teories sols servien per afavorir els interessos d'Anglaterra. Això avui ja ho sap tothom, i com la Gran Bretanya no gaudeix de la supremacia d'anys enrera, ja no deixa les portes obertes als productes estrangers, sinó que els hi tanca amb tot rigor, i organitza nous procediments comercials encaminats a burlar pels seus productes la defensa duanera d'altres països.

Cal que tots els catalans, de tots els matisos, sentin el deure ineludible de salvar llur riquesa, amb la qual seran possibles totes les ventures futures per a la nostra pàtria. Cal que els intel·lectuals d'avui no se sentin separats dels nostres industrials i dels nostres obrers, sinó que se solidaritzin amb ells com en altre temps ho feren els Jaumandreu, Sairó, Aribau, Subirachs, Guell i tants altres, salvant ja aleshores de la destrucció la indústria catalana. El fill d'un fabricant pot esdevenir un literat o un home de ciència; el fill d'un bon obrer pot ésser un majordom, un perit mecànic o químic. En canvi, que poden esdevenir els fills d'un poble empobrit, sinó els esclaus de quatre agavelladors i cànecs?

La nova ofensiva que s'emprèn contra la indústria catalana és qüestió de vida o mort per a la nostra terra. Cal que les nostres corporacions econòmiques deixin de fer-se de temperaments atenuadors. Sortosament avui han perdut el ministerialisme que els caracteritzava durant tot el segle passat. La salvació l'han de confiar a elles mateixes i a l'ajut que els han de prestar tots els segments polítics amants de la riquesa i de la personalitat pròpies de Catalunya.

Jaume CARRERA

Lluís Marsans Peix

Ha mort avui a Barcelona el conegut financier En Lluís Marsans Peix. Feia pocs dies que estava malalt. La seva mort ha causat sensació en el món del crèdit.

Fill gran d'En J. Marsans Rof, s'havia fet càrrec de l'entitat bancària successora de la casa del seu pare. El seu talent i la seva laboriositat no trigaren a fer-ne un element important en les finances barcelonines.

En moments decisius per a la vida econòmica de Catalunya, hi posà tot el seu esforç per a salvar els interessos del nostre comerç.

Tres presidències, entre altres, testimonien lacònicament el que era: la del Sindicat de Banquers, la del Mercat Lliure de Valors i la de la Federació de Bancs i Banquers.

En la vida de societat i en l'esport, també ocupava llocs preeminents. Amable, atent, el seu geni lluminós produïa una sensació de fermesa en tota intervenció seva.

Demà, al matí, tindrà lloc el sepeli de les seves despulles mortals.

A. C. S. el bon barceloní. El seu afegit pare, muller, germans, fills i parents tots rebien l'expressió del nostre condol.

Desgràcia a Sarrià

Mort del Dr. Lindemann

A la matinada, un urbà fou avisat que al fons del torrent de Ballescà, Sarrià, sota un punt del qual passa el tran elèctric, hi havia un home mort.

Personat al dit lloc, trobà en efecte un home molt ben vestit i que semblava mort per efecte d'una caiguda. A les butxaques daia 300 francs, 16 lliures esterlines i algunes pessetes.

Poc després es presentà un alemany que vivia a Villa Florida, carrer de Pòmar, i digué que el mort era un compatriota seu, el doctor Lindemann, de 50 anys, que feia tres dies vivia amb ell. Ahir nit va anar al Politécnica. Es creu que devia voler pujar al tren al parador de les Tres Torres i no podent-ho aconseguir, devia marxar a peu per la via. Probablement, arribant al pont, passà un comboi, i volent-se apartar, cadagué daltabaix.

El jutge de guàrdia procedí a recollir el cadàver i ordenà portar-lo al dipòsit.

EL SENYOR

LLUIS MARSANS PEIX

President de la "Banca Marsans, S. A.", del "Sindicato de Banqueros de Barcelona", del "Mercado Libre de Valores", de la "Federación de Bancos y Banqueros" i Conseller de diverses Companyies

ha mort havent rebut els Auxilis Espirituals i la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

La seva esposa, fills, pare, germans, germans polítics, oncles, família tota i la **Banca Marsans, S. A.**, en participar als amics i coneguts tan irreparable pèrdua, els pregunten que el tinguin present en llurs oracions i se serveixin acompanyar-los demà, diumenge, a dos quarts d'onze del matí, en la conducció del cadàver des de la casa mortuòria, Corts, 682, a la seva darrera estada, Cementiri de l'Est.

No es convida particularment

L'Ateneu Autonomista del Districte Sisè convida tots els companys d'ideari a la missa amb ofertori que demà, diumenge, dia 15 del corrent, a dos quarts de dotze, se celebrarà a l'església del Bonsuccés (plaça del mateix nom), en bé de l'ànima de

En Joaquim Albiñana i Folch

Vocal de la Junta Directiva, individu de la Comissió d'Acció Política i ex-regidor pel districte

Per endavant es remercia els que foren amics seus l'assistència a l'acte pietós

BANC DE BARCELONA

Central i Sucursal núm. 1

Negociem els cupons venciment 1.º de juliol de títols dels Deutes de l'Estat, Municipi, Diputació, Mancomunitat i d'Obligacions de les Companyies de Ferrocarrils i de Societats Industrials i Comercials.

SANATORI

Naturista Ferrandiz 15 km. Barcelona. Nutrició, Raquitisme, Paràlisi, Ossos, Deformacions, — Preus des de 6 ptes. Tot inclòs. — Consultori: MALLORCA, núm. 236. — Telèfon 75 G.

TAQUIGRAFIA

CATALANA

DE J. ELIAS JUBERT

El millor llibre de taquigrafia

De venda en totes les llibreries en la nostra Administració

Sabó "La Oca"

Fabricant: J. ALERMA - MATAJO qualitat superior

Cristalleria, Pisa i Porcellana

Despatx i Vendes Rda. Universitat, 6 Carrer Corts, 413 Telèf. 5510 A Magatzems i Tallers Telèf. 817 H

Aquesta casa rep continuament, de les més importants del país i de l'estranger, les últimes novetats en Vaixelles, Jocs de cafè, te, Serveis cristall, Bomboneres, Majòliques, etc., etc.

Vaixelles angleses Mintons

Serveis cristall Baccarat Val Sant Lambert Badalona

Decoració de Vaixelles: Pisa i Porcellana a gust del comprador, models novetats efectuats als seus

TALLERS DE DECORAT

Serveis per a Restaurants, Cafès, Balnearis i Comunitats Religioses.

Expedicions a Províncies

Vendes a l'engròs i detall

6 - Ronda de la Universitat - 6

FRANCESC FERRER ANGLADA

Fira de Mostres de Sant Sebastià

La més important Fira de Mostres peninsular i Exposició d'Automòbils amb la cooperació de l'Associació Nacional d'Importadors d'Automòbils.

Del 15 al 31 d'aquest mes Exposició Internacional a la qual concorren oficialment els EE. UU. Mexicans i França. Varietat de productes espanyols, anglesos, belgues, alemanys, italians, etc.

Gran setmana Automobilista i Motociclista del 21 al 28 de l'actual subvencionada pel Gran Kursaal de Sant Sebastià. Sensacionals carreres d'automòbils de turisme, motocicletes, amb side-cars, ciclencars, etc. Copes de SS. MM. els Reis don Alfonso i donya Victòria. Importants premis en metàl·lic. Superba caravana per Guipúscoa, presidida per S. M. el Rei.

Interessants festivals estiuencs. Espectacles de totes classes. Esplèndids allotjaments. Facilitat de comunicacions. No deixeu de visitar Sant Sebastià. L'arribada del tren a Barcelona tindrà lloc el dijous dia 26

DEL 15 al 31 DE L'ACTUAL

GRAN SETMANA AUTOMOBILISTA I MOTOCICLISTA

Les selectes xocolates elaborades pels Monjos de Montserrat

es ven l'antiga Fàbrica de Pastes de Sopa de JOSEP BIGOERE, carrer de la Boqueria, 40, i la seva Sucursal, Plaça de la Llibertat, 4 (Gràcia).

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrams i conferències de LA VEU)

SENAT

Madrid, 13, 8'30 nit.

El senyor GONZALEZ ECHAVARRI s'adhereix a les paraules del senyor Echevarria.

El senyor UBIERNA fa algunes observacions referents a les Diputacions provincials, demanant que se les doti de mitjans adequats per al seu desenvolupament.

També s'associa a l'exposat pel senyor Echevarria.

El senyor MARTINEZ DE VELASCO fa veure les manifestacions dels anteriors oradors.

El senyor HOYOS també s'adhereix, en nom de Santander, afirmant que la Diputació d'aquesta província dedica un fort contingent a l'ensenyança pública.

El ministre de FINANCES fa el resum del debat.

Afirma que la Reial ordre del 3 de maig invocada, té força de llei, i les Diputacions provincials, com tots els ciutadans, tenen la seva representació en les Cambres, i l'obligació de complir les lleis.

Promet procurar per tots els mitjans, aprofitant la primera oportunitat, col·locar a les províncies en forma que puguin sentir el que en l'exercici s'anomena «interior satisfacció».

El senyor TORMO intervé, dient que malgrat d'estar-se constantment predeixant la necessitat de la reforma orgànica de les Diputacions i dels Municipis res es fa en aquest sentit.

El ministre de FINANCES rectifica.

Ordre del dia.

S'aprova l'acta de la sessió anterior.

Es dona lectura a una proposició de llei demanant una pensió de 6.000 pesetes per a la vídua del Consol general senyor Zugasti, que tan grans serveis prestà a Espanya al Marroc.

Sense discussió s'aproven els dictàmens referents al Reial decret del Ministeri de Finances de 30 de desembre de 1922, disposant la renovació d'Obligacions del Tresor, emeses en primer de gener de l'esmentat any, prorrogant per tres vegades les emeses en 4 de novembre anterior, disposant nova emissió d'Obligacions del Tresor i renovant les creades en octubre de 1921, i prorrogant fins al primer de gener últim, les emeses en primer de l'any actual.

Es posa a discussió el dictamen sobre el projecte de llei que modifica la d'emigració de 21 de desembre de 1907.

Es dona lectura a una esmena del marquès de Santamaría de Silveira.

El senyor CODORNIU censura la precipitació amb què s'ha portat a la Cambra aquest dictamen, quasi sense haver-lo conegut els senadors.

En l'estudi que ell ha pogut fer d'aquest projecte de llei, ha observat que es podia fer molt per a millorar-lo: però per a això es requereix que el Senat l'estudi amb temps suficient.

El senyor PALOMO, per la Comissió, defensa el projecte, afirmant que no preten aprovar aquesta reforma sense discussió, puix estan disposats a discutir tot quant sigui necessari.

Amadós rectifica.

El comte del MORAL DE CALATRAVA consumeix un altre torn.

Entén també que aquest dictamen es porta amb molta precipitació a la deliberació del Senat, i prega que s'ajorni la seva discussió fins al vinent dimarts.

El PRESIDENT diu que no existeix tal precipitació, quant el projecte de llei era ja conegut per tots els senyors senadors. A més, no es tracta de cap projecte important, ja que no afecta a l'essencial de la llei d'emigració de 1907.

El ministre del TREBALL prega als senadors que no dificultin l'aprovació d'aquest projecte. No obstant, el Govern està sempre a la disposició de la Cambra.

El comte del MORAL i el senyor CODORNIU manifesten que no preten entorpir l'obra del Govern.

El marquès de SANTAMARÍA defensa una esmena demanant proporcionalitat en els elements que componen el Consell Superior d'Emigració, on figuren en menor proporció els vocals consagrats.

Queda rebutjada l'esmena.

Sense discussió s'aproven totes les bases del dictamen, acceptant-se a la novena una esmena del marquès de Grijalba.

Declarada la seva urgència, queda votat el dictamen.

Continua la interpellació del marquès de l'Hermida sobre interessos agrícoles.

El senyor ECHAVARRIA consumeix un torn en la mateixa.

A la Cambra queden tres senadors.

El senyor SOTOMAYOR intervé per insistir en les manifestacions exposades en la sessió anterior sobre la crisi que travessa la indústria oliverera.

El senyor ECHAVARRIA intervé novament.

Queda acabada la interpellació, i s'aixeca la sessió deu minuts abans de les vuit.

CONGRES

Madrid, 13, 9'15 nit.

El senyor CORDERO.—Doncs S. S. hauria procedit fòbament actuant a l'acte les notícies de premsa que ho deien, però no les rectifica.

El senyor SANCHEZ GUERRA torna a interrompre, i el senyor SABORIT exclama:—Aquest sistema d'interrompre per a desconcertar, no li donarà resultat a S. S. en aquest cas.

El senyor CORDERO.—No hi ha perill; estem molt tranquils i escoltem amb gust les interrupcions.

Li diu al senyor Sánchez Guerra que amb son discurs col·loca en una situació molt desfavorable a set individus que havien donat la seva paraula d'honor davant tot el cos de Correus de les ofertes del Govern.

Ensenya al senyor Sánchez Guerra tres decrets a la Comissió; però una vegada resolta la vaga, anà al Ministeri de la Guerra i publicà un decret dissolent el cos de Correus.

Això, seguit de la persecució que es feu per la guàrdia civil al personal de Correus, motivà la segona vaga.

Convindria saber si aquest decret, firmat en blanc el dia 3 i promulgat el dia 18, és constitucional, i si han vingut els decrets al Parlament, així com si tenen força de llei per a derogar-ne d'altres, com el de la inamovibilitat dels funcionaris.

Està clar que sobre això hi ha entaulat recurs contenciós, i encara que nosaltres no tenim cap fe en la justícia espanyola, creiem que seran atesos.

Convindria conèixer el criteri del partit conservador i d'altres fraccions de la Cambra sobre la legalitat de crear altra cosa de Correus auxiliar, com feu el gabinet del senyor Sánchez Guerra.

Diu que el senyor Illana, que abraçava als vaguistes el dia que a la casa de Correus muntaven el senyor Sánchez Guerra als quatre dies després de la conferència amb S. S., reuní als caps del cos, i aquests s'ofereixen al Govern.

El senyor SANCHEZ GUERRA.—La opinió ens jutja a tots.

El senyor CORDERO.—Es curiós saber el que entenen SS. SS. per opinió. Quan els convé, la invoquen, i quan no, la menyspreen.

Seria curiós esbrinar com es forma l'opinió. En aquells dies invocaven SS. SS. com opinió a les persones que reclamaven perquè es perjudicaven els seus interessos amb la vaga.

Censura durament als caps que primer fomentaren la vaga i després es convertiren en botxins dels seus companys. Quan es parla de l'honor, cal esmentar a aquests senyors, puix sense la deserció dels caps, no s'hauria atrevit amb el cos de Correus.

Cal parlar també de com es readmeté el personal. Hi ha hagut un refinament per a expulsar als que fien nosa. Però no és tan culpable S. S. d'aquest refinament com la persona que l'assessorava per a procedir. Les admissions es feren parcialment amb tota tranquil·litat, amb l'assessorament del senyor Illana, després que ja s'havien admès nombroses senyoretetes.

Quedaren en el carrer tots els que volgueren els caps, i jo conec casos de veritable injustícia.

Aquell Govern fou implacable.

Recorda que en 1918 hi hagué una vaga general d'empleats. Hi hagué també traidors, i el Govern pactà amb els vaguistes; i per això no hi hagué deslluiment. Però vosaltres apellàreu

a altres procediments, i afalagàreu els carters.

Per què no els atenguéreu en les seves peticions en moltes ocasions anteriors en les quals s'havien sol·licitat amb justícia?

Féreu al senyor Lerroux i a altres persones oferiments que mai compliren, però quan la vaga de l'any passat, aprofitàreu l'oportunitat per afalagar-los fent-los concessions.

Vosaltres procedíreu excessivament rigoristes amb el Comitè de vaga, com si aquest fos més culpable que els altres funcionaris, ja que havien d'agrair-li la seva tasca per encaminar el moviment.

Com que han transcorregut les hores reglamentàries destinades a precs i preguntes, el PRESIDENT suspèn aquest debat, oferint reprendre'l el més aviat possible, perquè reconeix la importància que té.

Ordre del dia

Es repren la discussió del dictamen sobre el projecte de llei de prorroga de l'autorització per a rebatre més del 20 per 100 la segona columna de l'aranzel, en algunes partides, en casos extraordinaris.

El senyor CANOVAS DEL CASTILLO repren el seu discurs d'ahir.

Les breus paraules que pronuncia són corroboració de les que exposà en la tarda anterior.

El senyor BENITEZ DE LUGO li contesta, per la comissió, sense aportar nous arguments als que ja ha emprat en anteriors discursos.

El senyor GASSET (don Ferran) aprofita una breu intervenció en el debat per a sol·licitar que es tingui en compte els interessos de la indústria fruitera de Llevant en concertar nous tractats de comerç, i que s'autoritzi, per una addició a aquest dictamen, al Govern, per a prorrogar els tractats vigents.

El senyor BENITEZ DE LUGO replica que aquesta autorització no és necessària, perquè per la tàcita es poden considerar prorrogats.

El senyor GARCIA GUIJARRO parla per al·lusions i s'estén en una llarga enumeració de dades sobre les exportacions i importacions en els darrers anys, per a deduir que les primeres han augmentat.

Sol·licita facilitats per a l'exportació de la taronja, puix aquesta indústria està passant per una crisi enorme.

Demana que per a concertar els tractats de comerç es tingui en compte la condició eminentment agrícola d'Espanya, la qual cosa no es fa.

El senyor PALET saluda la Cambra, per ésser la primera vegada que hi parla, i demana que se li tingui benivolència, puix per estar acostumat a parlar en català, no domina bé la llengua castellana.

Per triar un districte eminentment industrial i haver intervingut en la Junta d'Aranzels i Valoracions, creu necessari exposar la seva situació en aquest debat.

Diu que ja han passat els temps que les extremes esquerres eren lliure-canvistes, puix davant la inhibició dels poders públics en els conflictes socials, es pot assegurar que el lliure-canvi era perjudicial per a la producció i per al treball.

Doncs bé, la protecció aranzelària s'ha de saber aplicar. Ha de servir per a protegir indústries que tinguin realitat i vida positiva, però que no puguin competir amb les similars de l'estranger.

Es declara partidari del concert de tractats de comerç, en la forma que exposà el senyor Albert.

Creu que els tractats no es poden fer només a base de la rebalta de la segona columna. El pertinent seria preparar els tractats pendents d'aquí a octubre i portar a la sanció de les Corts les rebaltes convingudes, doncs ara estem en temps de vacances i no creu que avenci gran cosa la confecció d'aquests tractats.

Requereix l'informe previ de la Junta de Protecció a la Producció Nacional i de la comissió permanent de la Junta d'Aranzels i Valoracions.

Fa avinent que ens trobem sota els efectes de la post-guerra i de les normes econòmiques del Tractat de Versalles, i això no es pot oblidar en concertar els tractats de comerç.

Recorda que l'any 1921, per no tenir aranzels, Espanya es va veure envaïda de productes estrangers; i

amb aquest motiu, disserta la conveniència de què hi hagi un instrument en poder dels Governos per a poder tractar, o per a tallar en un moment determinat, els perills que es presenten en les contendes econòmiques de caràcter internacional.

D'aquí ve la justificació de què es promulgues en febrer de 1922 l'aranzel vigent.

El senyor RUANO intervé per a recollir les al·lusions que el senyor Canals feu a la gestió del senyor Bergamín, en la qual l'orador actuà també, com a subsecretari de Finances, i defensa aquesta gestió, justificant l'aplicació feta de l'autorització per tractar per ota de la segona columna de l'aranzel.

Diu que el desnivell de la nostra balança comercial, que tant alarma al senyor Canals, es deu a la falta de gran nombre de tractats comercials que encara estan sense ultimar.

Esmenta com a causa principal de l'augment de les importacions la depreciació de la moneda estrangera. Això ha motivat que es donin casos com el d'un comissionista de Bilbao que comprà sis tones de llapis (Rialles); però que després dels tractats que concertaren els conservadors augmentà la importació.

Creu que s'ha d'aplicar la clàusula de nació més afavorida a un nombre reduït d'articles i sempre que existeixi reciprocitat.

Comprèn que l'agricultura és element principal de vida a Espanya, però nació que no protegeix a la seva indústria és nació morta.

No tot ha d'ésser protecció aranzelària. En els tractats hi ha sempre alguna víctima; però per a evitar en el possible això, hi ha la llei de protecció a la indústria nacional.

Recull les censures que alguns oradors han dirigit al tractat amb Anglaterra, i no s'explica que se l'hagi anomenat tractat de pau i amistat, puix la pau mai s'ha interromput i, per tant, no calia fer un tractat per a establir-la o consolidar-la.

Rebutja els càrrecs que s'han fet perquè els tractats no s'han portat prèviament a la comissió permanent de la Junta d'Aranzels i Valoracions, puix això no s'ha fet mai fins que s'han terminat les negociacions.

Amb tot el respecte degut als membres de la Comissió, s'ha de reconèixer que hi podria haver indiscrecions que dificultessin la marxa de les negociacions.

Es prorroga la sessió per menys de dues hores.

S'acorda que dilluns hi hagi sessió dedicada exclusivament a precs i preguntes.

El senyor CANALS rectifica.

El senyor RUANO també rectifica.

El senyor SACRISTAN intervé i diu que en aquestes discussions es parla de tot menys del consumidor.

Afegeix que aquesta autorització per a contractar amb una rebalta superior al 20 per cent, és un pacte que s'acordà en la Junta d'Aranzels pels elements proteccionistes d'ella.

Manifesta que en les actes de la Junta d'Aranzels figuren les paraules del senyor Bertran i Musitu anunciant que la segona columna seria variable amb el que disposa les necessitats dels tractats. I en efecte, vingué el projecte de llei de l'autorització que ara es vol prorrogar, presentat pel senyor Canals.

Resulta amb aquest que ve a establir-se l'absurd de què hi hagi una tercera columna; però això és conseqüència de la manera capriciosa com s'ha fet l'aranzel.

Diu que s'ha complert la seva profecia que amb aquest aranzel s'augmentaria el déficit de la balança comercial i de la depreciació de la pesseta. Amb aquests aranzels, diatre d'alguns anys el franc estarà molt més elevat que la pesseta.

El senyor CANALS diu que no hi hagué pacte de cap mena amb la Junta d'Aranzels, ni es digué allí que s'hagués d'apellar a l'autorització per a concertar els tractats a espallies del Parlament.

Espera que n es compliran les profecies del senyor Sacristan.

Aquest rectifica breument.

El senyor LEQUERCA intervé per a fer una defensa de l'aranzel, el qual qualifica de moderadament proteccionista, i diu que el dolent no és l'aranzel, sinó el próleg.

El senyor MATESANZ diu que no hi hagué ningú que combatis més l'aranzel que el senyor Bergamín, i arribà al govern. Fou a un Consell al tercer dia, i allí digué que s'havia equivocat i que l'aranzel era magnífic.

Per l'avançat de l'hora, renuncia tractar extensament aquestes qüestions, però es reserva fer-ho per a quan el senyor Sacristan explani la interpellació que té anunciada.

Demés, a qui principalment desitjava contestar era al senyor Rahola, qui en aquest moment es troba absent de la Cambra.

Recorda que presentà una instància perquè el blat i la farina que consumissin les tropes a l'Àfrica fossin espanyols, i després de sis mesos li fou denegada.

Manifesta que ell demana una protecció justa.

L'interferència les que hi hagi un poder aranzelari superior a les Corts amb el Rei.

Aquest aranzel s'ha fet sense valoracions, segons ha declarat el propi senyor Bergamín.

Llegeix algunes xifres, per a demostrar la forma absurda com s'han fet algunes valoracions per a 1921.

Per totes aquestes coses no va a la Junta d'Aranzels i Valoracions, per no voler ésser còmplice de la farsa.

Hi ha coses que no es poden fer mai a Espanya, i no hi ha dret a posar-nos per això un aranzel que és el més elevat que es coneix.

Es parla del vulgus de l'aranzel. Però, qui és el vulgus? Són els vulgus tots els que reclamen, els que sofreixen els efectes de l'aranzel i el Congrés dels diputats. En canvi, els senyors de l'aranzel són els ministres que en dues hores aproven unes mil amb escreig de partides i els consellers de companyies que vénen a confeccionar l'aranzel.

Davant d'unes interrupcions del senyor Lequerica, diu que a la societat d'Alts Forns no li va molt malament l'aranzel.

Acaba manifestant que no es pot defensar una tasca financera tan desastrosa com la que ha portat per conseqüència l'actuació actual.

(El debat es desenrotlla esllangit, dament. Les tribunes estan desertes i a la Cambra hi ha uns 30 diputats.)

El senyor MOROTE parla en defensa de la indústria naval.

El senyor SUAREZ INCLAN intervé breument per a al·lusions.

El ministre de FINANCES fa el resum del debat, i diu que serà breu per l'avançat de l'hora; però de totes maneres no hauria entrat en la polemica que han sostingut uns diputats amb els altres.

Avui ens trobem en una situació anormal, puix uns tractats estan concertats i altres no, i per consegüent, hi ha desigualtats manifestes entre uns i altres països.

Parla de la resistència que aquest Govern ha hagut de posar als estímuls que se li feren perquè econòmicament practiqués una determinada política.

Si el Govern demana l'autorització per a rebatre la segona columna de l'aranzel, és perquè realment no necessita davant els tractats que ha de concertar.

Comprèn la necessitat d'assessorar-se en la Junta d'Aranzels i en la de Protecció a la Producció Nacional, per tractar.

Al Sr. Morote li diu que no l'obligui a resoldre, mitjançant una addició a aquest dictamen, un problema tan important com el de les construccions navals. (Rialles.)

Els senyors MOROTE i LEQUERCA, rectifiquen breument, i el segon retira algunes esmenes que tenia presentades.

S'accepta una esmena i s'aprova el dictamen.

Seguidament es vota definitivament perquè passi al Senat, i s'aixeca la sessió a dos quarts d'onze de la nit.

L'ACTOR MORANO FERIT

Madrid, 13, 9'15 nit.

L'actor Francisc Morano va sofrir fa uns dies un greu accident que afortunadament no ha tingut les trist

les conseqüències que es podien temer.

Quan tornava de París, on ha passat una curta temporada de descans, i en el moment en que es dirigia a l'estació, en anar a agafar una maleta a l'hotel on s'estava li calgué una pistola de la butxaca de l'armilla amb tan mala fortuna que, disparant-se l'arma, la bala passà fregant pel tunell dret i entrà per la part posterior de la cama esquerra, quedant allotjat el projectil a sota del genoll.

En arribar a Madrid fou assistit pels doctors Gimenez Espina i Herrero.

Després de feta l'oportuna radiografia i en vista que la ferida no presenta infecció, la qual cosa fa desaparèixer tot perill de complicacions, l'actor guaria el més aviat possible amb l'objecte que la ferida és clivellada i el més aviat possible, puix ara no es fa precisa l'extracció de la bala.

ELS PEIXATERS DE MADRID

S'afirma que els assenadors de peix de la plaça dels Mostenses s'han associat, determinant-se en una de les clausules de la nova societat que únicament els que pertanyen a ella podran exercir la indústria en aquell mercat.

LA COMISSIÓ DE RESPONSABILITATS

Madrid, 13, 10'30 nit.
Com estava anunciant, aquesta tarda s'ha reunit en el Congrés la Comissió depuradora de les responsabilitats polítiques.

Ha acabat la reunió una hora després, facilitant-se la següent nota oficial:

La Comissió de Responsabilitats es reunia aquesta tarda des de dos quarts de cinc fins a dos quarts de sis, acordant intensificar els treballs d'informació i investigació necessaris per a depurar l'acció dels governs al Marroc, i a aquest objecte ha acordat al mateix temps estimular la informació escrita amb una informació oral, que començarà dimarts, oint la Comissió als senyors que prèviament ha esmentat.

Els senyors que constitueixen la Comissió ha acordat absoluta reserva sobre els de talls del tractat, limitant-se la seva referència, segons així ho han convingut, a ço que conté la nota oficial.

S'ha sabut no obstant, que la reunió de dimarts vinent se celebrarà a les onze del matí, i que l'esperit de tots els que constitueixen la Comissió és d'intensificar considerablement els seus treballs. En la reunió d'aquesta nit, seran escoltats, doncs per això han estat citats, els senyors Fanjul i Oteiza, al quals es proposa sol·licitar la Comissió els elements de judici que poden aportar. També ha estat citat a l'ex-secretari de l'Alta Comissaria, senyor López Ferrer.

La Comissió ha acordat també demanar autorització al ministre de la Guerra perquè compareguin davant d'ells els Alts Comissaris generals que tingueren comandament al Marroc.

Un altre dels acords interessants, ha estat el nomenament d'uns membres de la Comissió perquè vagin al Marroc a estudiar els documents que existeixen en els arxius.

DETENCIONS A CASTELLO

Castelló. — La policia ha detingut a Domènec Torres, Francesc Roca i Francesc Comes, pertanyents a l'U. I. C., per considerar-los còmplices de l'atemptat que ha costat la vida al president del Sindicat Lliure de Banca i Borsa de Barcelona.

PARLA EL MINISTRE DE LA GUERRA

El ministre de la Guerra ha desmentit aquest matí la nota circulada de què existien actualment a l'Àfrica 30.000 homes més que en el mes de juny darrer.

Quan a les negociacions que es porten amb Abd-el-Krim, ha dit que no sap res.

El general Aizpuru ha estat complimentant aquest matí pels generals Borbón i Cavalcanti i diversos senadors i diputats.

LA DIRECCIÓ DE CARRABINERS

S'assegura que el Govern treurà el general Arraiz del Consell Suprem de Guerra i Marina, i el destinarà a la Direcció general de Carrabiners.

CONDOL

Demà, dissabte, sortirà cap a Lisboa el catedràtic de Literatura, senyor Méndez Bejarano, en representació del claustre i del Col·legi de Doctors, per a donar el condol al Govern portuguès per la mort del poeta Guerra Junqueiro, i assistir a l'enterrament.

PROTESTA

La Societat de Xofers ha fet pública una nota de protesta contra les autoritats, per la detenció de quatre vaguistes més per haver repartit

opuscles boicotejant l'empresa, autoritzades pel Govern civil.

Afegeix la nota que s'ha registrat la documentació d'aquell centre, i ha estat detingut el president de «La Velocidad», i que als vaguistes detinguts se'ls ha aplicat una quinzena.

EL PROJECTE D'AUTORITZACIONS ARANZELARIES

Madrid, 14, 12'30 matinalada.

Com anunciem, avui matí han visitat el president del Consell els representants de la indústria siderúrgica de Biscaia.

El president del Consell ha escoltat atentament als comissionats que temen que amb l'autorització aranzelaria que es pretén concedir al govern per a concedir treballs comercials es lesionen els interessos de la indústria siderúrgica nacional.

Ha tractat de dissuadir-los el marqués d'Alhucemas, assegurant que seran respectats els drets aranzelaris que afecten a les partides de la siderúrgia i que no existeix motiu per a produir-se amb anuncis bel·licosos d'obstrucció a un projecte d'aprovaació del qual considera el govern indispensable abans de suspendre les sessions de les Corts.

Els representants bascos han visitat després als ministres d'Hisenda i Estat, per a especificar les partides que ells consideren que no son susceptibles de modificació en cas de concertar un nou tractat amb Belgica, que és on ella temen que pugui alterar-se.

Dels dos ministres han obtingut la promesa formal que es deixaran intactes els respectables interessos de la siderúrgia.

El senyor Ferrer i Vidal, en vista d'aquestes manifestacions, ha sortit aquesta tarda cap a Barcelona amb l'objecte de consultar als seus companys de representació parlamentària per a concertar les línies del seu discurs en enfrontar-se aquest assumpte la setmana que ve al Senat.

Sobre aquest mateix plet han sorgit noves dificultats per al govern, perquè el senyor Sanchez de Toca, com a president de la Junta Protectora de la Producció Nacional, ha anunciat al comitè de Romanones que es proposa intervenir extensament per a combatre substancialment el projecte, per creure que amb aquest es perjudica notoriament a diferents i importants rams de la indústria.

Dimarts començarà al Senat la discussió del projecte, proposant-se el govern habilitar la sessió de dissabte si per a aquesta data no hagués recaigut votació.

L'ESTIUIG DE LA FAMILIA REIAL

Aquesta nit, a les 8'30, en tren especial, han emprès el viatge d'estiu cap a Santander la Reina dona Victoria i els seus fills, llevat del príncep d'Astúries.

Acompanyen a la Reina en el seu viatge la duquessa de San Carlos, el marqués de Bendaña, el secretari del Rei, don Emili Maria de Torres, la comtessa del Puerto, el funcionari de Majordomia senyor Gamir, el doctor González Alvarez i el farmacèutic senyor Vaqueiro.

Han acudit a acomiadar els augustos viatgers el Rei, la Reina D.ª Maria Cristina, la infanta donya Isabel, l'infant don Ferran, la duquessa de Talavera, el president del Consell, la quasi totalitat dels ministres, els presidents del Congrés i del Senat, l'alcalde, els governadors civil i militar, es generals Weyler, Los Arcos, Heredia, La Peña, Ayala i altres nombrosos senadors i diputats; comissions nodrides dels cossos de la guarnició moltes dames, germanes de la Caritat i molt públic.

Ha tributat honors una companyia del regiment de Wad Ras, amb bandera i música.

El Rei marxarà demà amb el príncep d'Astúries.

LA SITUACIÓ AL MARROC

Les notícies oficials del Marroc no són molt satisfactòries.

S'ha confirmat que han fracassat les negociacions de Dñs er Rifi amb Abd-el-Krim.

En el pròxim Consell el Govern haurà de deliberar sobre un pla concret a seguir, puix en el cas que es requereixi realitzar operacions caldrà decidir-les abans de l'època de les pluges.

ELS EMPLEATS

DE BANCA I BORSA

Al teatre de Fuencarral s'ha celebrat aquesta nit un miting organitzat pels empleats de Banca i Borsa, assistint molta concurrència.

Han fet ús de la paraula els senyors Montuï, del Sindicat de Banca i Borsa de Barcelona, i Ramon Sales, president de la Corporació.

Ha fet el resum el senyor Ochao, president del Sindicat de Banca i Borsa, de Madrid, qui presidia l'acte.

Tots els oradors han condemnat l'a-

temptat del qual ha estat víctima el president del Sindicat de Banca i Borsa de Barcelona, Baltasar Domínguez, i han alenat els associats a que no es desanimin i continuïn units avui més que mai.

Entre visques i aplaudiments s'han adoptat els següents acords:

Primer. — Protestar enèrgicament de l'atemptat que li ha costat la vida al president del Sindicat Lliure d'empleats de Banca i Borsa de Barcelona, senyor Domínguez.

Segon. — Subvencionar la família del president del Sindicat de Banca i Borsa de Barcelona, assassinat ahir a València, amb el deu per cent de les millores obtingudes, deixant un dia de jornal els empleats que no les hagin obtingut.

Tercer. — Mantenir el boicot al Banc Espanyol de Crèdit fins que no doni satisfacció als empleats acomiadats.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROC

Despatx oficial de Guerra:

«L'Alt Comissari d'Espanya al Marroc participa a aquest Ministeri:

Al campament de Tafersit una sentinella disparà sobre un grup que s'acostava a la posició, resultant un mort ferit greu que morí posteriorment sense poder-se identificar.

En dirigir-se a l'aiguada el legionari Francesc Jurado, Bueno fou abatut per un dispar enemic, ocasionant-li ferida menys greu en la cama esquerra.

Sense novetat en la regió occidental.

ELS REGIDORS SUSPESOS

El senador conservador senyor Bas ha desistit d'aportar la proposició incidental que presenta ahir sobre compliment de les lleis «provincials» i municipal sobre la suspensió dels alcaldes i regidors.

L'haver desistit obedi a que el govern li ha exposat la següent que en termini immediat seran reintegrats als seus llocs tots els regidors que actualment estan suspesos en els seus càrrecs.

ESMENES

A última hora els socialistes estaven fent algunes esmenes al dictamen de la comissió relativa a la finança d'armes.

LES TASQUES AL CONGRES

Per aprofitar els dies de l'última setmana de Corts s'ha acordat que se celebri sessió diluins, dedicada a grecs i pragunes i a les interpellacions anunciades.

CONSELL

El diluins se celebrarà Consell de Ministres.

ELS REUS DE BENACALBON

El senador per les Econòmiques de Andalusia, don Pere Gómez Chais, ha conferenciat amb el ministre de la Guerra per a interressar-se per l'indult dels reus de Benacalbon, per la qual causa ve treballant fa algun temps.

El general Aizpuru li ha manifestat que essent nombroses les peticions que a Guerra es reben a favor de l'indult dels dits reus, té el propòsit de portar-lo a un dels pròxims Consells de Ministres.

AL TREBALL

Com havia resolt el Sindicat de Banca i Borsa, a les quatre de la tarda s'han reintegrat als seus llocs els empleats dels Banes i han reprès el treball sense rucs conseqüències que la molestia del públic.

ALTRE DETINGUT

A última hora s'ha comunicat per la Direcció d'Ordre públic que havia estat detingut a València un altre subjecte al qual s'ha creu complicat en l'atemptat d'ahir, per més que es nega rotundament a declarar.

DETALLS DE L'ATEMPTAT DE VALÈNCIA

València. — Detalls de l'agressió d'ahir.

S'assegura que un dels agressors tocà per l'espatlla al president del Sindicat i quan aquest girà el cap disparà sobre ell a freg de roba, mentre els altres tiraven sobre els acompanyants.

Una parella de guardies de servei al carrer d'Ensan veié dos individus corrent, mentre altres que els perseguïen cridaven:

— Aquests són.

Els guardies s'ajuntaren als perseguïdors i durant la persecució van veure els guardies els companys que acudien a rellevar-los i donaren crits perquè auxillessin.

En arribar a la plaça de Pellicer els perseguïdors es separaren. Un d'ells s'interna pel carrer de Falcon i un altre pel d'Escotano i una parella darrera cada un.

El vigilant del carrer d'Escotano

s'interna per a detenir al que fugia, però aquest disparà, ferint-lo en una cama, i continuà la fugida disparant, entrant pel carrer de Marina, fins al de Calafate, i per fi aconseguí desaparèixer en el laberint de carrers de la immediata església de Sant Joan.

El fugitiu vestia americana i pantaló negres i representava uns 22 anys.

Mentrestant l'altra parella seguia perseguint a l'individu que s'interna al carrer de Falcon.

Aquest havia seguit pel de Jaboneros, Nova Cubells, Santa Teresa i Miquel Sorolla.

En aquest carrer es trobà amb un guàrdia de seguretat que li donà l'alt, i entre aquest guàrdia i dos més que el perseguïen i un tramviari voltaren el fugitiu i el detingueren.

Recolliren una pistola que el detingut havia llençat alguns metres abans de caure en mans dels seus perseguïdors.

Tant aquest perseguit com l'altre havien disparat durant tota la carrera i se'ls veié canviar els carregadors.

El detingut fou portat al reben immediat.

A penes transcorreguts uns moments, assabentat el jutge del districte del Mercat, don Manuel Ferrández Carrasco, prengué declaració al detingut.

Després es traslladà al retén per a rebre declaració al detingut.

Aquest digué que no pertanyia a cap Sindicat, i que si se li ocupà una pistola, fou perquè tingué una disputa amb un individu, i per a defensar-se portava l'arma, però que no la portava sempre.

Va correr per a veure si podia lluitar-se que li agafessin l'arma, i que no el processaran per l'ús indigne.

El guàrdia que persegui al detingut declarà que aquest feu cinc dispar, i que a l'agressió el guàrdia contestà amb quatre dispar.

S'anomena el detingut, Pasqual Carbonell, de 27 anys, i pertany al Sindicat Unió del ram de la fusta.

Es natural de Terol.

El seu pare viu al número 16 del carrer d'Hojalre, a València.

En Pasqual Carbonell va tornar en aquesta capital llargues temporades, quan el moviment sindicalista.

Estigué en els períodes de més agitat.

Fa set mesos marxà a Barcelona per a treballar en l'ofici.

No se sabia que havia tornat.

Se li ha ocupat la pistola de gros calibre i deu dispar.

Portava aquests a més dels que engegà en ésser detingut.

Disparà totes les bales del carregador.

A més se li trobaren nou bales a les butxaques.

Un automòbil que passava per la plaça d'Emili Castelar, fou abatut per un projectil, sense que hi hagués sin desgràcies personals.

A l'hospital queda detingut el ferit Joan Garcia Sastre, valencià, perquè si bé en els primers moments se'l ve creure que no havia tingut part a l'agressió, després es va saber que pertany al Sindicat.

A les cinc del matí, el jutjat arribà al lloc on es desenrotllaren els successos, i recollí les bales i diverses capulles disparades que es trobaren per terra.

Es dedueix que els agressors foren set o potser vuit els quals voltaren la víctima.

L'INSTITUT DE COMERÇ

S'ha reunit la Comissió executiva de l'Institut de Comerç i Indústria, sota la presidència del senyor Paraiso amb assistència de diversos vocals.

S'examinaren els assumptes de la Comissió executiva i la tasca cooperativa.

Es donà compte que ha quedat un remanent liquidat l'any anterior que importa 70.000 pessetes, que s'han ingressat en el Tresor.

El senyor Paraiso assenyalà les causes que determinaren la creació de l'Institut i les necessitats que aquest ha de tenir en la seva funció escuradora.

Per l'avançat de l'hora s' aixecà la sessió sense haver-se examinat alguns assumptes que figuraven en l'ordre del dia.

NOTES PALATINES

La reina donya Cristina sortirà cap a Sant Sebastià demà, dissabte, al vespre.

L'infanta donya Isabel sortirà per a donar començ al seu estiu a la Granja, demà passat, diumenge.

El rei es proposa tornar a Madrid la setmana entrant. Romandrà aquí alguns dies, sortint després cap a Santander.

Durant el temps que romandrà a

la Cort, ocupará les habitacions de la planta baixa del palau, anomenades del Duc de Gènova.

CORRECCIÓ

El Director general d'Ordre públic ha suspès d'empleu i sou, formant-se-li expedient, al guàrdia de seguretat que estava de servei en el via-ducte del carrer de Segòvia el dia que es llançaren des del dit via-ducte damunt d'un autòmbus dos aduquins.

DE LA VAGA D'AUTOMNIBUS

La policia va detenir ahir, posant-lo a disposició del jutge de guàrdia, el president de «La Velocidad» juntament amb el comptador Joaquim Roca, per creure'ls organitzadors dels atemptats i coaccions perpetrades amb motiu de la vaga del personal d'autòmbus.

El director d'Ordre públic, en virtut dels següents actes de violència a que es lluraven els vaguistes durant aquests darrers dies, disposa que es realitzés una detallada tasca d'informació, resultant que la policia ha adquirit la convicció que Cordero era el promotor d'aquests actes no essent estrany tampoc el comptador.

També la policia, posà a disposició del jutge de guàrdia a Guillem Pardo i Eudocent Manga, els quals la nit anterior, foren detinguts al passeig del Prado, per repartir fulles impreses excitant a la violència.

La de matinalada, la policia també ha detingut el president de «La Velocidad» complint ordres governamentals.

Aquest individu viu al carrer de l'Abada, 2.

L'estat que ha aixecat la policia ha estat durat al jutjat.

PARTIT DE FUTBOL

Madrid, 14, 2 matinalada

Palma de Mallorca. — Aquesta tarda s'ha jugat un partit de futbol entre l'equip català Barcelona i el Mallorca, guanyant els catalans per 4 gois contra zero.

ELS TEMPORALS A ARAGO

Saragossa. — Comuniquen de Sant Joan que ha disminuït el caudal de les aigües.

Els vells salven els seus mobiliaris. L'avinguda està estacionada.

A l'Ebre següeixen les precipitacions doncs es temen noves inundacions.

Davant el perill que ofereix circular pel riu, en llança, el governador ha ordenat que desapareguin.

Per la ribera de l'Ebre ha desfilat avui molta gent per a presenciar l'arrosegament d'arbres i objectes que el riu porta en les seves aigües.

Han mirat el Jalon i el Júcar.

S'ha inundat el quilòmetre 19 en la línia de Gollur a Zúbal. Tardarà quatre dies en quedar lliure la via.

A Madrid circulen els trens amb transbord.

El diputat per Saragossa senyor Castellanos ha telegrafiat al ministre de Foment demanant la urgent tramitació d'un milió de pessetes per a construir els pobles de Sant Joan i Vilanova, i indemnitzar als damnificats de l'horta dels dits termes.

TERRORISTES DETINGUTS A LISBOA. — ALTRES NOVES

Lisboa, 13. — La policia ha detingut a nombrosos individus considerats com autors d'atemptats comesos amb bombes, els quals han estat traslladats al castell de Sant Julià de la Barra.

Han arribat a la Cambra dels diputats les esmenes introduïdes pel Senat en el projecte d'augment de sou als funcionaris. Aquestes esmenes seran discutides demà.

El senyor Cunha Leal demanarà demà a la Cambra dels diputats la prorroga de les sessions fins que quedi votat l'augment de sou per als funcionaris.

El cadàver del gran poeta Guerra Junqueiro ha estat portat al palau del Congrés, on quedarà exposat al públic fins demà dissabte que tindrà lloc l'enterrament als Jerònims.

SENTIMENT

Sevilla. — L'Ajuntament ha acordat fer constar en acta el sentiment per la mort de la mare dels comediògrafs germans Quintero.

PER A MILLORAR EL RETIR

Madrid. — Els vocals de la Comissió Paritària, portant a la pràctica tot el referent a la discussió del Retir obligatori, han llençat la idea de dedicar el vinent dia 24, segon aniversari de la implantació de l'esmentat retir, a propagar els avantatges de la quota obrera voluntària amb destinació a protegir la família i millorar les pensions d'invalidesa.

Hi cooperaran els vocals obrers d'arreu d'Espanya, i els organismes de previsió.

En defensa de la producció catalana

(Discursos pronunciats al Congrés pel diputat nacionalista En Pere Rahola el dia 11 de juliol de 1923.)

El señor RAHOLA. — Señores Diputados: voy a continuar el discurso empezado ayer al impugnar el proyecto presentado por el Gobierno para prorrogar la facultad de tratar por debajo del 20 por 100 de la segunda columna del Arancel. Recuerdo que, en el momento de suspenderse esta discusión, estaba glosando las concesiones hechas a Francia en el tratado del año pasado, y las consecuencias y derivaciones prácticas que había tenido en relación con el comercio exterior de España con la vecina República, singularmente por lo que se refiere a los vinos.

Es cosa de todos sabida (ya lo manifesté ayer) que las condiciones en que se negoció fueron las de la presión de circunstancias excepcionales, debido al "stock" enorme de los vinos españoles que estaban esperando el momento de ser llevados a Francia, en virtud de contratos anteriores a la ruptura de las relaciones comerciales con el país vecino. Por ello, sin duda, los negociadores españoles transigieron en forma que la representación para todos los demás aspectos de la riqueza de España un verdadero desastre. Quien únicamente ha sacado ventajas positivas de ese convenio ha sido Francia, y actualmente se agitan con apasionamiento de las clases productoras del país vecino de una parte los "vignerons" del Midi, y de otra las Cámaras de Comercio, que representan la totalidad del movimiento mercantil e industrial francés. Estos, que son testigos idóneos para juzgar de las ventajas y de los inconvenientes que ha producido el Tratado, dicen que la campaña fue promovida por los "vignerons" para pedir una mejora favorable a su interés en el cociente que se aplica a la entrada de los vinos españoles; el aumento que solicitan no ha de servir para resolver la crisis francesa, y en cambio reportaría perjuicios enormes a todas las demás manifestaciones de la riqueza y del comercio francés. No hay más que mirar los datos estadísticos para convencerse de la certeza de estas manifestaciones. Hay que convencerse, señores Diputados, de que únicamente cuando la producción francesa es escasisima y no puede dar satisfacción a las exigencias del comercio de exportación, es cuando se compran los vinos españoles. Así, el año 21, la República francesa tuvo una escasa producción de vinos, y hubo necesidad de recurrir a la producción española; pero la última cosecha fue abundante, y dentro del régimen de este Tratado, concurrido en busca de las ventajas para nuestra exportación vinícola, no ha habido posibilidad de dar salida al sobrante de nuestra producción.

Antes del Tratado, el promedio de la exportación de vinos españoles a Francia era de 173.000 hectolitros mensualmente, i ahora voy a someter a la consideración de los señores diputados el número de hectolitros de vinos españoles exportados a Francia desde que se concertó el Tratado. En julio del 22, inmediatamente después de la aprobación del Convenio con Francia, 130.000 hectolitros; en agosto, 442.000; en septiembre, 267.000; en octubre, 164.000; en noviembre, 110.000; y cuando la recogida de la cosecha del año actual descendió, en el mes de diciembre, a 95.000; en enero, a 39.000; en febrero, a 138.000; en marzo, a 42.000, y en abril, a 92.000 hectolitros. Relacionen los señores diputados estos datos con el promedio de 173.000 hectolitros que mensualmente exportaba España a Francia, y vean los resultados espléndidos que el Tratado ha dado por lo que se refiere a la producción que se quería salvar: el vino. En cambio, si se observa en relación con todos los productos que constituyen el intercambio entre España y Francia, se vea que mientras la vecina República, en los cuatro meses del presente año, ha tenido en su balance comercial un descenso de 890 millones de francos, por lo que respecta a España, la ha salido, no con un déficit, sino con un superávit de 112 millones de francos. De manera que, así como antes de la guerra la balanza comercial entre España y Francia implicaba para nuestro país un superávit muy apreciable, actualmente ocurre al revés, hasta el punto de que a favor de la exportación francesa a España quedará un

excedente anual de más de 300 millones de francos. Y yo pregunto: cuando tenemos la experiencia de un tratado como este, concertado después de solicitar de la Cámara esta autorización para que los señores Ministros de Hacienda y de Estado pudiesen negociar ampliamente, prescindiendo de la limitación del Arancel, es posible que en la actualidad reincidamos en lo mismo y que el Parlamento haga abdicación de una de sus facultades esenciales, la intervención en lo que tanto importa a la vida económica del país.

He examinado el Tratado con Francia porque fue el primero que se negoció, juntamente con los de Suiza y Noruega. Y he de advertir — creo que lo saben todos los señores Diputados — que tan interesante es esta cuestión que en Noruega el Tratado con España (único Tratado que, antes o después de su aprobación, mereció aquí la conformidad de la Junta defensora de la producción nacional), fue la base de unas elecciones en aquel país; fue la bandera bajo la cual combatieron las distintas fracciones que se disputaban la representación parlamentaria.

Cuando en todos los países se preocupan tan hondamente de sus intereses vitales, es inexplicable que en el Parlamento español se haga abandono de estas cosas y se entreguen en manos del Gobierno, cuando el Gobierno mismo, por este abandono del Parlamento, ha de carecer de la fuerza indispensable para poder negociar con gentes que vienen decididas a recabar las máximas ventajas en favor del país que representan.

Después de los Tratados con Francia, con Suiza y con Noruega vino el Tratado con Inglaterra. España negoció con un país que no tiene, tradicionalmente, otra base de negociación que la de recabar la cláusula de nación más favorecida; y contradiciendo la ley de 1922, que ahora se trata de prorrogar, la cual prohíbe terminantemente otorgar la cláusula de nación más favorecida, España, después de conceder a Inglaterra en más de 130 partidas rebajas superiores en buena parte al 20 por 100 de la segunda columna, otorga, en realidad, el trato de nación más favorecida a todo el Imperio británico, no ya solo a las islas británicas, sino a todas las colonias y dominios que se pueden beneficiar de las cláusulas del Tratado con España.

Como las estadísticas españolas no se publican o se publican tarde y con tales deficiencias que no es posible, al examinarlas, apreciar de dónde procede el "déficit" que sufrimos, el descenso enorme que experimenta nuestro comercio exterior, tenemos que ir a buscar cifras globales que son por sí bastante elocuentes, pues todo el mundo sabe que es superior a 1.500 millones de pesetas el "déficit" de nuestra balanza mercantil. Y cuando un país de la escasa potencia económica del español tiene un "déficit" de esta naturaleza, va directamente a la ruina. Y ahora se pide que nuevamente se prorrogue la facultad concedida al Gobierno para que pueda tratar, prescindiendo en absoluto de todas las limitaciones arancelarias, a fin de conservar los Tratados en preparación, con Bélgica, con Holanda, con Alemania, con Portugal, y con los Estados Unidos. Se da el pretexto de que esta ley fue inspirada primordialmente para conceder a las Repúblicas españolas del Sur de América un trato especial de favor; pero todos los que han estudiado un poco la economía española, en relación con la de esas Repúblicas, saben las dificultades enormes que hay para tratar, porque sus economías no son ni serán nunca complementarias de la nuestra, porque la primera cuestión que se ofrece es la de los trigos y la de las carnes, que difícilmente contienen un régimen compensador entre los intereses económicos de España y los de esas Repúblicas americanas. De modo que lo más remoto, lo que en el estado de espíritu actual de los productores, principalmente agrícolas, de España se considera imposible, es lo que aparece aquí como el estímulo primordial para inspirar esa resolución del Gobierno de pedir al Parlamento una prórroga de la autorización que discutimos.

En cambio, se va a tratar con los

Estados Unidos, que es un país que tiene una tarifa arancelaria, única y exclusiva, que solo por una ley se puede modificar y que los propios americanos declaran que no se modificará de ninguna manera, porque representa el producto de muchos años de experiencia y de organización económica de su país. Además, la ley Fordney, votada el 22 de junio del año pasado, faculta al Poder ejecutivo para que a todos aquellos países que no quieran tratar con los Estados Unidos o no les proporcionan las ventajas por ellos apetecidas, vengán sujetas al recargo, que puede llegar a ser del 50 por 100 "ad valorem" de todas las mercancías. Y en estas condiciones vais a tratar con los Estados Unidos? Nosotros nos alarmamos preguntándonos qué va a ocurrir en orden a las compensaciones; frente a nosotros no se presenta más que la amenaza de esa sanción, y si queremos librarnos de ella tenemos que sujetarnos a la voluntad de los representantes de la República norteamericana, que han producido una agitación en favor del presunto Tratado por medio de sus Cámaras de Comercio.

Belgica, que hábilmente se prepara, por medio de una recepción espléndida de los monarcas españoles, una tendencia de simpatía que pudiera favorecerla, está también aquí para negociar, después de haberlo hecho ya con Francia, bajo la condición de otorgar una situación de ventaja para los vinos franceses. De modo que no podrán nunca los vinos españoles beneficiarse de aquellas concesiones que se dan a los caldos de la vecina República. Y vamos a negociar con Bélgica. Yo preguntaría cuál es el criterio de los que representan aquí los intereses de la siderurgia y de la metalurgia. Y para que vean las condiciones como se trabaja y se produce en Bélgica, basta recordar ciertos concursos, sobre todo para adquisición de material ferroviario, para ver si la industria española puede competir y resistir una invasión de productos de esa naturaleza.

Belgica, al propio tiempo, tiene una convención económica con Luxemburgo, cosa que agrava por varios conceptos la situación. Yo no sé sobre qué bases va a tratarse con Alemania, porque empieza por no tener una divisa monetaria que permita las valoraciones indispensables para un Tratado comercial. Y como va a tratar España, en estas condiciones, con un país que se halla en la situación de Alemania, donde los jornales son de tres pesetas, enormemente inferiores a los que se pagan en España, y con una industria admirablemente organizada para la expansión exterior? Y en estas condiciones vamos a tratar con Alemania? Quien puede juzgar del resultado de todo trato que se haga si se entregan a la ventura todos los intereses de la economía española? En estas condiciones se pide que sea el Gobierno quien, sin sanción ninguna, tenga facultades libérrimas y pueda prescindir del Arancel? Hay cosas, señores diputados, que yo no me las explico ni las puedo entender.

Yo llegaría a comprender que teniendo en cuenta las dificultades que, dentro del procedimiento parlamentario español tiene sacar adelante un proyecto de interés tan vital como un Tratado, se buscara (y ello fue el objeto y la justificación del proyecto del año 22, anterior al presente) un "modus vivendi", una situación interina, provisional, que con mayor descanso permitiera apreciar las ventajas y los inconvenientes, buscar los asesoramiento debidos y constituir un expediente, a través del cual pudieran los señores diputados ejercitar el derecho que por la Constitución tienen de intervenir en la discusión y aprobación de los Tratados. Lo que yo no me explico es que pueda haber un Parlamento que prescinda en absoluto de este precepto de la Constitución, dejando en manos del Gobierno el tratar libremente de todas las cosas que se refieren a la vida económica del país; y eso, sin garantía de ningún orden, ni siquiera con las morales que pueden dar las personas que estén al frente de los Departamentos de Hacienda o de Estado; porque, cualquiera que sea la confianza que puedan inspirar, nadie está seguro de que sean ellos quié-

nes en realidad suscriban las convenciones que se están negociando con esos países.

Pero, además de esta inseguridad, que no depende de la voluntad, hay otras inseguridades mayores, de las que tenemos una desdichada experiencia, porque la ley anterior fue concedida y fue otorgada después del compromiso formalísimo contraído por el ministro de Hacienda de entonces de que las rebajas por debajo de la segunda columna del Arancel, y, sobre todo, aquellas que tuvieran que exceder del 20 por 100, no se harían sin previa consulta, no solo a la Junta de Aranceles y Valoraciones, sino también a la de Protección a la Industria Nacional. ¿Y qué ocurrió? Que no hubo tal consulta previa, sino una consulta "a posteriori", cuando los negociadores españoles y extranjeros habían comprometido a sus respectivos países mediante la firma de los Convenios, cuando se hallaban en una situación diplomáticamente insostenible, cuando forzosamente, y cualquiera que fuese el criterio de estas Juntas, el ministro, en representación del Estado español, tenía indefectiblemente que suscribir lo que ya se había convenido; y a pesar de ello, bien lo sabe S. S., a excepción de la Junta de Aranceles y Valoraciones, donde hay mayoría de funcionarios, la Junta de Protección a la Industria Nacional votó en contra de los Tratados concertados, menos el de Noruega, y el presidente de la Comisión don Félix Suárez Inclán, a la sazón senador, combatió esta ley de una manera denodada, manifestando un criterio absolutamente adverso a ella.

Yo pregunto: ¿hemos visto, acaso, a don Félix Suárez Inclán al frente de esta Comisión, sostener un criterio favorable al proyecto de ley que el Gobierno ha sometido al Parlamento? (El señor Benítez de Lugo: El criterio de la Comisión lo sostiene el ponente. — El señor Cánovas del Castillo: Y todos los que no han formulado voto particular.) Yo digo que don Félix Suárez Inclán tiene manifestado su criterio en el Senado; y es posible que persona de tal seriedad y tan versado en estas cuestiones haya modificado su criterio en ese escaso espacio de tiempo? Me confirma lo que yo pienso no haber visto a don Félix Suárez Inclán al frente de la Comisión. (El señor Cánovas del Castillo: No ha formulado voto particular.) No digo que lo haya combatido. Yo únicamente, al observar esta circunstancia, llamaba la atención, sobre todo por tratarse de persona que, en ocasión próxima a esta, manifestó su opinión respecto del asunto. Pues bien, señores diputados, no quiero molestar por más tiempo la atención de la Cámara. Yo solo he de decir que cuando veo que al tratar de este asunto se colocan frente a frente los representantes de la industria y los representantes de la agricultura, siento una vivísima pena, y la siento porque no puede haber incompatibilidad alguna entre los intereses de la industria y los de la agricultura; la industria no tiene clientes, y la repercusión que tiene la falta de medios por parte de los agricultores se traduce en la vida y en todas las manifestaciones industriales de la Nación.

Deberíamos haber llegado ya a tener una clara comprensión del organismo económico español, y en lugar de ponerse unos elementos, cuando se discuten estas cosas, frente a frente de otros, como si no existieran más que intereses en contradicción, apartados y fuera de la realidad, deberíamos ver la manera de resolver estas cuestiones en sentido beneficioso para el conjunto, buscando la resultante ventajosa para los intereses generales, en lugar del perjuicio que muchas veces se produce; porque será la industria quien lo pague, o será la agricultura; pero este déficit de 1.500 millones es dinero que sale de España, es el camino del agotamiento de España, es la sangría económica de España. Y como eso se ha producido y se ha acentuado gracias a esos Convenios que se han concertado a espaldas del Parlamento, al Parlamento español, por incuria o por no preocuparse de estos asuntos, está dispuesto a votar en favor de esas concesiones al Poder ejecutivo, yo me veré precisado a declarar que no se sirven debidamente los intereses del país. Con ese fin he

hablado yo aquí, no para presentar un criterio de absoluta intransigencia, sino para decirle al Sr. ministro de Hacienda que tal como viene la ley no existe motivo alguno de confianza para otorgarle el placet del Parlamento; que cuando menos se requería esa garantía que antes se ofreciera de no poder en modo alguno concertar nada sin oír previamente a la Junta permanente de Protección a las Industrias y a la Junta permanente de Aranceles, con conocimiento de las concesiones que harían los demás países, para que se pueda apreciar la reciprocidad, que es la base de la ley. Sólo en estas condiciones se podrán concertar convenios, y al propio tiempo que esos tratados y convenios sean pura y exclusivamente con carácter de interinidad, para dar tiempo a preparar los Tratados definitivos, que habrán de venir al Parlamento, según dispone la Constitución del Estado, porque lo contrario implica la modificación de un precepto de la Constitución del país. Yo, en representación de esta minoría, he hecho uso de la palabra, cansando la atención de los señores diputados, para declarar que por nuestra parte estamos dispuestos a sostener esta posición, a fin de que, cuando menos, sepa el país que nosotros somos los que defendemos los intereses generales. Yo creo que los representantes de otros sectores políticos de la Cámara, y singularmente de Cataluña, manifestarán también cuál es su opinión en cuanto a algo que afecta directamente a los intereses, ya no sólo generales del país, sino muy especialmente de nuestra tierra. Yo espero que ellos manifestarán también su opinión para que se exteriorice el criterio de todos los señores diputados, antes de tomar una resolución definitiva.

El señor RAHOLA: Señores diputados, a pesar de hallarme ya con una libertad de acción y de palabra que ciertamente no tiene, ni puede pretenderla, quien desempeña cargo de tanta responsabilidad. (El señor Benítez de Lugo: En este caso, señor Rahola, soy sólo diputado de la Nación, individuo de la Comisión de Hacienda y ponente de este proyecto. No tengo aquí ningún otro cargo.) como el de subsecretario de Hacienda, yo he colocado la cuestión en términos de la máxima ecuanimidad; no he tratado de defender para nada los intereses de Cataluña, de una manera exclusiva, y he manifestado que no llegaba a comprender que se pudiese glosar una incompatibilidad entre los intereses de la agricultura española y los de la industria catalana. Estas son las manifestaciones que yo hice, creyendo que me dirigía a una Comisión, a un Gobierno y a un subsecretario de Hacienda. (El señor Benítez de Lugo: A un subsecretario no se dirige S. S.) que se hacían perfecto cargo de que representaban la totalidad del país y que debían procurar fórmulas armónicas para no contraponer intereses a intereses y pasión a pasión. Pero ha resultado que S. S. basa todo en discurso de contestación en prevenciones que desgraciadamente vemos aparecer aquí con excesiva frecuencia al tratar de asuntos que es necesario que se examinen de una manera objetiva.

Digo esto porque no es S. S. solamente quien plantea la cuestión en ese terreno. Hace muy pocos días, el señor Bergamín, en mi sentir, con una inhabilidad manifiesta, decía: "Yo en mi paso por el ministerio de Hacienda, evité que a estas horas estuviésemos aislados, sobre todo, a causa del Arancel, con vistas a Cataluña, condecorado por el señor Cambó. Lo rebajé y, merced a esto, obtuve ventajas para España." La eterna contraposición entre los intereses de Cataluña y los intereses de España. (Rumores. — El señor Franjul pronuncia palabras que no se perciben.)

Estoy repitiendo palabras del señor Bergamín, y las leo impulsado por las manifestaciones que hace en el momento hacia el señor que en la Comisión es ponente y que tiene también su representación en las altas esferas del Gobierno del país. (El señor ministro de Hacienda: Aquí el Gobierno no tiene más representación que la de los ministros responsables.) Pues diré que tiene su representación en la administración del país,

en las altas esferas de la administración del país. Y como esto me parece a mí incomprensible cuando tal cuestión se ocupa, ya que me lleva a ese terreno, no tengo inconveniente alguno en que habiemos de esta cuestión en el plano en que S. S. la coloca.

Ha empezado S. S. afirmando que España sufría tristísimas consecuencias, porque, en virtud de un Arancel excesivamente proteccionista desde el año 1882, para proteger a la industria catalana, al objeto de darle medios para que se desarrollara, España está condenada a una vida carísima, y a pesar de este sacrificio, no ha podido obtener que la industria catalana se haya colocado a tono para poder resistir la competencia extranjera y facilitar a los españoles los productos suyos en condiciones de equivalencia con las demás naciones.

Si quiere S. S. que examinemos ese punto comparativamente, yo estoy a su disposición por más que ello sería un tema más propio de una academia que del Parlamento, porque todo el mundo sabe — y es una ley económica que conocen cuantos han saludado la Economía — que cuando se trata de productos que tienen por naturaleza una limitación, como sucede con los productos agrícolas, la determinante del precio es el coste de producción más caro; cosa absolutamente distinta de lo que ocurre en la industria, donde, cuando se produce con encarecimiento, el establecimiento de nuevos industriales, con una mayor competencia, determina la rebaja del precio. En la agricultura siempre los que realmente determinan el precio de los productos son los sitios en que se produce más caro.

En España, por ejemplo tenemos provincias, como la de Ciudad Real, que producen trigo en condiciones sumamente onerosas; tenemos otras provincias del Centro y de Levante que producen con la mitad de coste que en Ciudad Real. ¿Quién determina el precio? ¿Son estas provincias en que se produce el trigo en condiciones ventajosas o son las provincias que, por el contrario, producen de una manera más onerosa? Son éstas las que determinan el precio, porque éstas no podrían vivir vendiendo al precio a que podrían vender las otras. (El señor Cánovas del Castillo: Ya se contestará a eso.) Estoy hablando de la cuestión en el orden económico y puramente científico, y para que se dé cuenta S. S. de que yo no niego la realidad y quite S. S. de su pensamiento toda prevención contra lo que yo manifiesto, le diré que entiendo que la producción triguera en España, que considero la primera, tiene que salvarse, porque de lo contrario, ello sería la ruina de todos. ¿Quiere S. S. una declaración más explícita? (El señor Cánovas del Castillo: Está bien.) Pero esto no significa que no rebozamos todos que las condiciones de producción son extraordinariamente onerosas, y que la determinación del precio se fija con arreglo a esta ley que, repito, conocen todos los que han estudiado Economía política, y ello implica, por consiguiente, que si la industria catalana no ha obtenido el desarrollo, que nadie desearía más que nosotros, contraponiendo a la industria catalana — como si en Cataluña no hubiese agricultura — la agricultura del resto de España, se viene a suponer que la agricultura del resto de España ha llegado a grado tan enorme de prosperidad que puede prescindir de una extraordinaria protección arancelaria. (El señor Benítez de Lugo: No es exacto, ni eso lo he dicho yo.) Su señoría no lo ha dicho, pero lo dejaba adivinar cuando suponía que el resto de España se sacrificaba por una industria desmedrada que no tiene condiciones de vitalidad. (El señor Benítez de Lugo: No es exacto; no he dicho eso. Ahora se lo aclararé a S. S.) Se adivinaba a través de sus palabras, y por eso he dicho que estoy dispuesto a discutir en cualquier momento en el Parlamento y fuera del Parlamento la realidad de las afirmaciones que hacía S. S.

Y hablando de las industrias, hay en España una de las industrias más importantes que no tiene nada de catalana (por más que haya capitales de Cataluña empleados en ella, pero no dentro de la gran entidad que asume los máximos intereses), que es la industria del azúcar. Todo el mundo sabe que por efecto de error, de creísimos errores en el planteamiento de la industria azucarera en España, España está condenada a tener el azúcar cuatro o cinco veces más caro que los pueblos que la producen ventajosamente, como Bélgica, Inglaterra y Alemania, sin que haya posibilidad de redención, porque por ese error en el planteamiento de dicha industria no hay manera, con baratura del producto, de atender la enorme carga financiera que sobre la Sociedad General pesa. Y esa no es una industria catalana: es una industria que pudiera haberse establecido en ventajosas condiciones, porque el terreno de España, en cuanto a la primera materia, le ofrecía las máximas facilidades; pero por los errores sufridos en su planteamiento, toda España tiene que padecer las consecuencias, a tal punto, que el azúcar, que antes de la guerra se vendía en Inglaterra a 25 pesetas los 100 kilos, en España se compraba a 135. (El señor Matesanz: Exacto. Ese es un privilegio que no puede pasar.) Estoy analizando la cuestión, señor Matesanz. (El señor Matesanz: Nosotros somos los que hemos protestado de eso.) Pero ¡si yo no quisiera hablar de todas esas cosas! A ello me inducen las manifestaciones que antes ha hecho el señor subsecretario de Hacienda en funciones de digno individuo de la Comisión. (El señor Benítez de Lugo: No es el subsecretario de Hacienda el que habla sino un diputado como S. S. — El señor Matesanz: Pues no hemos hablado poco aquí del azúcar y de las Azucareras, y hemos perdido el tiempo.) Su señoría, señor Benítez de Lugo, hacía referencia a manifestaciones del señor Cambó discutiendo con el señor Bergamín.

El señor Cambó reconoció, como nadie podía dejar de hacerlo, que cuando se trata con un país hay necesidad de mantener un criterio de compensaciones. Y para que estas compensaciones tengan resultado fructuoso es necesario establecer un enlace entre dos economías para que se complementen, y a veces nos hallamos ante la exigencia de hacer rebajas extraordinarias a cambio de lo que solicitamos del que trata con nosotros para complementarse ambos medios económicos. Esto lo reconocía el señor Cambó, y en esto se basa toda la teoría de los Tratados, señor Benítez de Lugo. Tratados que se realizan modificando los tipos arancelarios mediante el conocimiento, el asesoramiento y el acuerdo de las Cortes. Pero aquí de lo que se trata es de prescindir de las Cortes y dejarlo todo al arbitrio ministerial. Y decía yo: cuando se trata de utilizar el arbitrio ministerial, podemos nosotros entregarnos a la confianza que nos merezcan unos señores que hoy gobiernan y que mañana pueden no gobernar? ¿Podemos nosotros entregarnos a la confianza que nos inspiren unos señores cuyos predecesores afirmaron que no tratarían sin consultar previamente a los organismos idóneos que tiene el Estado, y luego prescindieron de ellos o se dirigieron a ellos cuando era ya inútil la consulta? ¿Podemos prestar nuestra conformidad a lo que se nos pide, cuando tenemos a la vista el uso que se ha hecho de facultades equivalentes otorgadas en la ley del año 1922? Esto era lo que yo afirmaba, señor Benítez de Lugo.

Bien sé que en este proyecto de ley no se habla de Tratados, pero sí de base indispensable para tratar. Por consiguiente, en cuanto las facultades que al ministro se otorgan para poder tratar por debajo de la segunda columna del Arancel se sustraigan a la fiscalización del Parlamento, representará lo que nos pedís un grave, un gravísimo peligro para los intereses nacionales.

A través de las palabras del señor Benítez de Lugo me ha parecido entrever que de la vida económica del país, en conjunto, tenía S. S. una noción un poco fragmentaria, y lamentó que le haya hecho eco un representante de la minoría socialista al hablar de los paños caros. (El señor Cordero: Y malos.) Pero digo a S. S. que si estos paños, caros y malos, si quiere S. S., no se produjeran en Cataluña, una gran población obrera carecería de trabajo y tendría que emigrar y, por consiguiente, vale la pena de pensar en todos aquellos que viven de esa industria que, en definitiva, les proporciona el pan.

No hablo sólo en defensa de los intereses del capital, sino en defensa de los intereses de aquellos que necesitan un punto de aplicación para sus naturales energías y sus habilidades; hemos de defender también a la enorme población obrera que vive al amparo del desenvolvimiento industrial del país.

Cuando yo, pidiendo garantías, quería que no fuesen inútiles las promesas que ya en otra ocasión se hicieron, sólo que la consulta previa, a la Junta permanente de Aranceles, y a la Junta de defensa de la Producción nacional, fuese una realidad, el señor Benítez de Lugo ha contestado en la forma que lo ha hecho, y yo he creído que S. S. no se había dado cuenta del proceso de la negociación de otro Tratado, que fue el primero que se elaboró; el Tratado con Francia en el que intervinieron como comisionado de la nación vecina M. Serruys. Todo el que ha seguido aquella negociación sabe que, a pesar de tener el Gobierno francés la facultad de negociar entre la tarifa general y la mínima, que es cuatro veces inferior a la primera, el señor Serruys con frecuencia salía de Madrid e iba a París, y no sólo informaba al Gobierno, sino que iba a la Cámara de los Diputados, iba al Senado y ante las Comisiones de Hacienda y arancelaria daba cuenta del curso de la negociación. Ya no eran sólo los organismos de carácter consultivo permanentes dentro del Estado, era la Cámara, era el Parlamento, representado por esas Comisiones, el que tenía un conocimiento exacto de la evolución de las negociaciones.

Ahora, Francia ha concertado Tratados con Bélgica y con Italia, y estos tratados están pendientes de ratificación de los Parlamentos belga, francés e italiano. Y eso es lo que vosotros queréis eludir: esta ratificación por parte del Parlamento, que es precisamente una de las cosas por las que yo propugnaba.

Citaba S. S. el Tratado con Inglaterra; y respecto de este Tratado he de preguntar a S. S.: ¿qué repercusión ha tenido en relación con los carbones españoles? ¿Por qué el Gobierno tiene que subvencionar el transporte por cabotaje de los carbones españoles? Mire S. S. la repercusión en las estadísticas, y en esta exportación agrícola apenas si hallará diferencia esencial; pero encontrará una diferencia notable en cuanto a la importación de carbón inglés y en cuanto a algo que tengo derecho a defender: a los hilados de algodón, que desde que se elaboró el Tratado han penetrado en España más de dos millones de kilogramos, sin compensación beneficiosa para los productos de la agricultura.

Con Francia negociamos así; y para que vea S. S. la diferencia de trato, he de decirle que, después de las ventajas concedidas por Francia a Italia en 122 partidas de su Arancel, Francia concedió a Italia la tarifa mínima, que es cuatro veces inferior a la tarifa general. Y a nosotros, ¿qué nos concedió? Una rebaja de un 25 por 100 sobre la diferencia entre la tarifa mínima y la tarifa constante, y como gravita sobre los derechos arancelarios el coeficiente de recargo, que es de cinco en general, resulta que los productos españoles que entran en Francia han de pagar unos derechos equivalentes a ocho veces la tarifa mínima. Estas son las ventajas que se obtuvieron con el Tratado. Y lo digo yo, Sr. Benítez de Lugo, que soy un amante decidido de Francia, y que tengo intereses primordiales vitícolas y que hice todo lo posible para que terminase con bien la negociación que se llevaba, porque había un apremio inmediato, por la situación angustiosa, no sólo de los productores y comerciantes de vinos, en el año anterior. Pero todo ello no impide que yo reconozca que las condiciones de aquel Tratado no pueden ser más onerosas para España; y prueba de ello es el acuerdo que hace poco adoptó la Confederación de las Cámaras de Comercio francesas, pidiendo al Gobierno que de ninguna manera accediese a los deseos de los productores agrícolas de la vecina República, que pretendían obtener el

aumento del coeficiente para los vinos españoles. Yo me asusté ayer cuando al interpelar al Sr. Romero al ministro de Estado respecto a esas gestiones que en torno del Tratado se habían hecho por ciertos elementos de Francia, el señor ministro dijo: «Ciertamente que nosotros hemos recibido excitaciones para que aceptásemos un aumento del coeficiente, pero nosotros no lo haremos sin estudiar la cuestión y obtener compensaciones.» Esto quiere decir que después del trato gravoso para España está todavía el Gobierno en disposición de acceder a un aumento en el coeficiente que grava la entrada de los vinos españoles en Francia. Si eso se hiciera, bien puede decir S. S., y de ello estará convencido todo el país, que ni una gota de vino español podrá entrar en Francia. Y no caben compensaciones, porque nada compensará a los agricultores, a los productores españoles de vino un quebranto de esa naturaleza, que pesaría enormemente sobre la economía general del país. Vea S. S. si existen motivos justificados de alarma, y si es posible que el Gobierno obtenga del Parlamento español una renuncia a intervenir en lo que es la garantía, no sólo de su riqueza, sino también de su trabajo. Únicamente en este sentido he hablado, no poniendo en mis labios otra pasión que aquella santa pasión que nos debe mover a todos a defender desde aquí los intereses del país, que no son los propios nuestros, sino los generales de los que han sabido crear una riqueza, y de aquellos que de esta riqueza viven, aplicando a ella su trabajo.

El Sr. RAHOLA. — Voy a contestar muy brevemente al Sr. Benítez de Lugo, para no hacer interminable esta discusión.

En efecto, he reconocido que en el año pasado existían apremios extraordinarios, que tenían forzosamente que acudir al Gobierno a tratar rápidamente con Francia; pero establecí, primero, que Francia, vigilante siempre y atenta a sus intereses, había buscado y aprovechado la ocasión más propicia para obligar al Gobierno español a transigir con las exigencias casi inmoderadas, con ciertas pretensiones excesivas de sus negociadores.

Actualmente, las circunstancias no son iguales. En aquella ocasión concedimos al Gobierno de nuestra nación facultades extraordinarias para que pudiese prescindir en parte de la segunda columna del Arancel, y tal uso hizo de estas facultades, que colocó a la economía española en una situación de derrota, que se manifiesta claramente en nuestra balanza económica, la cual arroja un déficit de mil quinientos millones. Esto es lo que he dicho.

En cuanto a Inglaterra, S. S. ha de saber que, a pesar de la prohibición de la ley de 22 de abril del año último, se otorgó a Inglaterra el trato de nación más favorecida, y las concesiones que por los Tratados se hicieron a Francia y a Suiza, beneficiaban igualmente a Inglaterra y a todas sus colonias y dominios, lo cual constituye un serio peligro tratándose de ciertos productos que compiten ventajosamente con los nuestros, no de Inglaterra, no de las Islas Británicas, sino de algunas posesiones y de dominios suyos. He tratado de poner en guardia al Parlamento español para que negase esta facultad, y lo he hecho, Sr. Benítez de Lugo, porque no veo cómo es posible que en España sea una dificultad insuperable aquello que en los demás países es una cosa absolutamente normal. Yo he hablado del Tratado entre Francia e Italia, que se negoció y aprobó, aunque sujeto a la ratificación de los Parlamentos de ambos países, y pendiente de la rectificación de los Parlamentos italiano y francés se encuentra.

Recientemente concertó Francia un Tratado con Bélgica, y pendiente de la ratificación de los Parlamentos de Bélgica y de Francia está aquel Tratado. Y lo pregunto: ¿Por qué razón el Parlamento español no puede ac-

tuar en este sentido? Si aquí no existe sensatez bastante, si no hay el sentido de defensa de lo que constituye el interés de todos, que no se hablo de patriotismo, ni de Estado, ni de interés común; aquí vendremos, en todo caso, a sestear, pero no a cumplir las altísimas obligaciones de nuestros cargos. Si los demás Parlamentos tienen esta capacidad, lo mismo puede tenerla el Parlamento español, y podría el Gobierno negociar con los enviados de Inglaterra, de Holanda, Bélgica y los Estados Unidos y lo que concluyan, «ad referendum», sujetarlo a la ratificación del Parlamento. Si no se hace así, repito, entregamos los más importantes intereses nacionales en manos del Gobierno, y dolorosa experiencia nos obliga a decir que no podemos ni nosotros ni el país estar confiados en el actuar del Gobierno español.

Dels afores

Sant Andreu

L'excursió de l'Ateneu de Sant Lluís a la Colònia Güell

Demà diumenge, l'Ateneu de Sant Lluís Gonzaga, de Sant Andreu de Palomar, efectuarà l'anunciada excursió general anual i aplec de germanor catòlica a la Colònia Güell. La sortida oficial de Sant Andreu serà a un quart de vuit del matí, amb automòbils, pel qual a les set els excursionistes hauran de trobar-se reunits a l'estatge de l'Ateneu (carrer de Sant Andreu, 95 i 97).

A les 8.34 surt de la Riera de Magoria el tren cap a la colònia Güell (Estació de Santa Coloma de Cervelló). A les deu, ofici a l'església de la colònia, cantat pel cor de l'Ateneu, i temps llurs fins a la una de la tarda, que tindrà lloc el banquet de germanor servit per l'Hotel de la Colònia.

A la tarda, a les quatre, funció religiosa a l'església. A les cinc, al teatre de la Colònia, representació del drama en tres actes, «La Creu de la masia», per l'elenc artístic de l'Ateneu.

La tornada serà amb un tren que sortirà de l'estació de Santa Coloma de Cervelló a les 8.06 de la tarda, per arribar a dos quarts de nou a Magoria i a dos quarts de deu a Sant Andreu.

Avui dissabte, de vuit a deu del vespre, a la secretaria de l'Ateneu, es farà a mans dels senyors socis i famílies inscrites els bitllets especials del tren, mitjançant la presentació del carnet d'identitat lliurat en l'inscripció. Aquests bitllets seran vàlids, a l'anada, per tots els trens i, a la tornada, únicament pel tren de les 8.06.

Encara que la comissió té previstos tots els detalls d'organització, espera de la gentilesa dels senyors i senyores excursionistes que es fassin càrrec de totes aquelles petites imperfeccions inevitables. Amb tot i això, la comissió atindrà immediatament tota reclamació justa que li sia formulada per qualsevol dels concurrents a l'excursió.

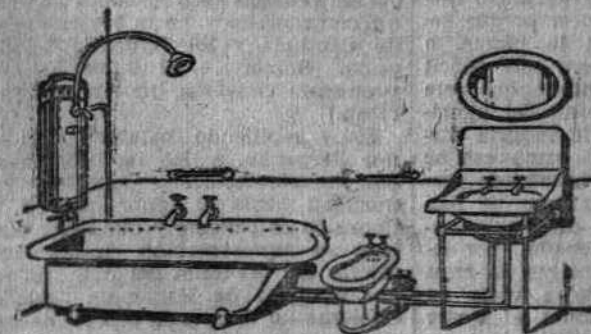
CAMISERIA
SANS

Boqueria, 32

Gran assortit en corbates

Barcelona-Puigcerdà-Seu d'Urgell

A l'Estació del Nord de Barcelona s'expenen bitllets directes per a Puigcerdà i per a la Seu d'Urgell per Alp en combinació amb el tren que surt de Barcelona a les 6; i a partir del 15 del corrent s'expediran, demés, per a Puigcerdà amb el tren que surt a les 13.45, i per a la tornada en els Despatxos Centrals d'ambdues poblacions. Informes: Passatge de Gràcia, núm. 28, 2.ª Estació del Nord i Despatxos Centrals de Puigcerdà i Seu d'Urgell.

Quartos
de bany

Especialtat
en lavabos

Preus
reduïts

JAUME SAURET :: 7 CARRER PELAYO 7

NOTICIES DE L'ESTRANGER

«Motu proprio» del Sant Pare

Roma, 13. — El Papa ha tramès el seu anunci «motu proprio», sobre l'ensenyament de la doctrina cristiana. — Havas.

L'opinió alemanya i el discurs de Baldwin

Berlin, 13. — Les declaracions que feu ahir el cap del Govern britànic a la Cambra dels comuns, han causat en aquesta capital desengany i desil·lusió.

El «Tageblatt», diu: «Aquest dia, que s'esperava fa tant temps i que havia de portar la decisió terminant i definitiva de l'assumpte pendent, no ha portat res».

Berlin, 13. — Opino el «Worwaerts» que aquesta declaració va a desenganyar en part els optimistes de Berlin, però ha d'encantar els optimistes de París.

El «Deutsche Zeitung» dedica a comentar les manifestacions de Mr. Baldwin, un editorial que encapçala amb el següent títol: «Submissió de Baldwin».

«La Gaceta» d'Alemanya recorda que sempre posà en guàrdia el poble alemany contra la il·lusió que Anglaterra acabaria per intervenir a favor d'Alemanya. — Havas.

Locaut a Praga

Praga, 13. — Totes les empreses del ram de construcció han decidit declarar el lock-out en la ciutat i als seus environs.

El Govern intervé per a resoldre el conflicte. — Havas.

Anarquistes o xantagistes

El Cairo, 13. — Ahir e la nit la policia sorprendé al lli a quinze individus d'una banda, organitzadors d'una «Societat per a la lliberació dels treballadors».

Quasi tots els membres d'aquesta organització són empleats a la companyia de tramvies.

La policia té un registre als seus domicilis, trobant circulars sedicioes i opuscles anarquistes.

S'acusa a aquests anarquistes d'intentar fer un xantatge a la companyia de tramvies, amenaçant-la amb una vaga i amb l'assassinat del director i dels principals membres de l'empresa. — Havas.

La premsa belga i el discurs de Baldwin

Brussel·les, 13. — La premsa belga dedica extensos comentaris a la declaració del govern anglès sobre les reparacions.

«L'Étoile Belge», diu que la impressió produïda per aquesta declaració ha estat més bé favorable, afegint que als centres ministerials belgues s'ha vist amb satisfacció la insistència que posà el primer ministre anglès Mr. Baldwin en remarcar que els aliats tenen per únic objecte aconseguir que es facin efectives les reparacions.

Subsisteix, doncs, la possibilitat que siguin contestades les darreres proposicions alemanyes per tots els aliats a la vegada i en una sola nota.

El periòdic «L'Independent belge», declara que França i Bèlgica, malgrat tota la seva deferència envers Anglaterra, no poden abandonar la defensa dels seus interessos supremes ja que la situació actual ha estat més bé la política negativa d'Anglaterra amb respecte a Alemanya, la que l'ha creat.

A judici de «La Libre Belgique», el senyor Baldwin, en el seu discurs d'ahir no amagà els propòsits que té Anglaterra d'escornetre resoltament per si sota, i fins resoldre pel seu compte, el problema de les reparacions, cas que es neguin els aliats a col·laborar-hi en aquesta qüestió, dintre de l'actual fase de l'assumpte.

«La Nation Belge» formula el següent judici: «El que abans que tot vol Anglaterra és que França i Bèlgica evaquin el Ruhr. Però tant el senyor Jaspard com el senyor Poincaré estan fermament resolts a no abandonar el Ruhr sinó després de sotmetre a Alemanya, i quan aquesta hagi complert ja amb els seus compromisos». — Havas.

La dimissió de Don Sturzo

Don Lluís Sturzo, secretari del partit popular italià, ha presentat la dimissió. Ha reeixit la campanya empena en contra seu d'ençà de l'adveniment del feixisme al poder.

Els feixistes van creure que el partit popular es deixaria absorbir per ells, com ha succeït amb els altres partits, llevat dels socialistes i comunistes. Però Don Sturzo, apoiat per altres elements valuosos del partit, va sostenir amb tenacitat, que la col·laboració dels populars no s'havia d'entendre com a subordinació als desitjos del feixisme.

Volent que no era possible assolir la transigència de Don Sturzo, els feixistes procuraren provocar una dissidència en el partit, aprofitant els elements de dreta que cercaven una intel·ligència absoluta amb el Govern de Mussolini. Aleshores Don Sturzo, convocà el Congrés de Torí, i hom recorda com la seva política fou aprovada de manera entusiasta.

La dissidència havia fallat, i sols alguns pocs homes es separaren o foren expulsats del partit popular. En Mussolini acceptà la dimissió dels ministres populars, en virtut dels acords del Congrés de Torí, i des d'aleshores continuà més forta que mai la campanya contra Don Sturzo, per tal de provocar la seva dimissió.

Ha vingut la presentació del projecte electoral d'En Mussolini, instruint un sistema complicadíssim, i donant la majoria absoluta a la Cambra del partit que sols obtingués un vot més que un altre. El partit popular i els socialistes, han restat els únics impugnadors del projecte, sostenint que calia continuar aplicant la representació proporcional. Alguns elements catòlics, apoiats pels feixistes, proclamaren que l'actitud intranquillista de Don Sturzo, menaçava les bones relacions existents entre el Govern i l'Església. Arribada en aquest punt la campanya, Don Lluís Sturzo, sacerdot disciplinat, no ha volgut

aparèixer un element discol, i ha decidit eliminar-se voluntàriament, comptant amb la confiança absoluta del partit.

Heu's aquí com explica un comunicat del Consell nacional del P. P. I., la dimissió de Don Sturzo:

«Declara que no l'ha mogut cap raó de divergència, ni vers el Consell mateix, ni vers el grup parlamentari, sinó que sempre s'ha sentit satisfet, i ara més que mai, de la constant i efectiva confiança de la quasi totalitat del partit. No obstant ha cregut convenient prendre semblant decisió per no donar més als adversaris de tota mena el pretext del tot injustificat i fracassat, d'equivocar-se sobre les relacions del Partit popular italià amb l'Església».

«El meu acte — afegí — servirà inclòs a desvirtuar l'opinió pública, enganyada per les recents polèmiques, de la personificació del partit en la meua figura, com si ni homes d'autoritat, ni òrgans directores, ni assemblees solenns, no tinguessin una voluntat pròpia i una responsabilitat conscient, sinó instruments orbes del secretari polític. El moment actual, en què a la Cambra dels diputats s'ha obert la disparitat entre el grup popular i el Govern, semblarà el menys adequat per efectuar semblant decisió. Però crec que no havia de trigar més, ja que el Consell nacional és convocat, per no deixar que l'ofensiva contra l'Església, iniciada en ocasió de l'actitud dels populars contra la reforma electoral política, en les insidies i en les amenaces, vagi més enllà. Pel demés, el grup popular ha pres ja amb plena consciència les seves posicions davant els interessos reals de la vida del País, i no és necessària cetament la meua presència a la Secretaria política del partit, perquè aquesta continuï fins a la fi la batalla en defensa de la proporcional. Aquesta serà la millor prova de la vitalitat del partit, que no

s'identifica certament amb la simple voluntat d'un home, sinó amb una base ideal que cap contrast pot suprimir, i una funció notable en la vida del País en la reivindicació de la llibertat i en l'educació de les classes treballadores. Avui, el partit popular italià, és el més mal vist dels partits i com més en Déu que no pas en els homes».

El Consell nacional téu constar el dolor que li causava la decisió de Don Sturzo, i li expressà el sentiment de la més viva i completa solidaritat envers la seva persona i la seva obra, i acordà nomenar un triumvirat del qual n'és president el senyor Rodinó, secretari el senyor Grondhi i vice-secretari Rud Sparato.

El «Corriere della Sera», parlant de les causes de la dimissió de Don Sturzo, diu que, segons veus de font popular, el Vaticà estava fortament impressionat per alguns episodis de violència, en virtut dels quals foren atropellats alguns rectors i algunes organitzacions catòliques. Sondejat oportunament el Govern, aquest havia de fer saber que no es trobava en situació de contenir les masses feixistes, les quals apareixien irritades a causa de l'actitud de Don Sturzo. El Vaticà havia de preveure que podien esclatar nous actes de violència contra les Associacions catòliques i la clerecia, i havia de fer conèixer a Don Sturzo el seu desig que fos evitada una ofensiva contra l'Església».

S'ha obligat a dimitir a Don Sturzo del seu càrrec per les idees de llibertat que defensava. Però el Partit popular continuarà la seva obra, inspirant-se de les magnífiques idees polítiques de l'eminent sacerdot sicilià, les quals, en moments menys apassionats i dictatorials que els d'ara, seran considerades per Itàlia en el gran valor que tenen per a organitzar el país sota una base justa conforme als destins moderns de les nacions.

pecte els diversos aspectes del problema europeu. — Havas.

Itàlia i la qüestió de Tanger

París, 14. — Telegrafien de Roma dient que els diaris publiquen una nota oficial en la qual es declara que Itàlia no intervé en les reunions relatives a Tanger, perquè en virtut del conveni de 1912 es desinteressà del Marroc.

La presència dels perits italians en aquesta Conferència que s'està celebrant a Londres equivaldria a exigir que Tanger no pertany políticament al Marroc.

Itàlia considera que Tanger ha de conservar definitivament el règim internacional, però que la manca d'un estatut regulador col·loca la ciutat en una situació precària. — Havas.

Les converses sobre les reparacions

Brussel·les, 14. — Als cirkels governamentals es creu que les idees expressades en la declaració del Govern anglès sobre les reparacions permetran continuar les converses amb molta activitat. — Havas.

Nova erupció de l'Etna

Roma, 14. — El volcà Etna ha tornat a entrar en erupció, encara que la seva activitat és per ara mot inferior a la d'aquests últims dies. — Havas.

Detencions al Ruhr

Dusseldorf, 14. — Amb motiu de seguir empresonat el subdit francès detingut a Mannheim fa alguns dies, han estat detinguts per les autoritats d'ocupació el director del Banc de Recklinghausen i el cap del partit nacional popular alemany a Dusseldorf. — Havas.

La jornada del treball a Itàlia

Roma, 14. — S'ha promulgat oficialment la convenció de Washington limitant la durada del treball en les indústries. — Havas.

Monarquicalemany evadit

Londres, 14. — Comuniquen de Berlin que s'ha evadit de la presó de Leipzig el cap de la brigada monarquica, capità Ehrhardt. — Havas.

Les declaracions de Stanley Baldwin

París, 14. — Als cirkels ben informats no es té cap notícia relativa a l'anunci per a data pròxima d'una discussió a la Cambra francesa sobre les declaracions del primer ministre britànic. — Havas.

La contesta d'Anglaterra a Alemanya

Londres, 14. — L'Agència Reuter diu que el Foreign Office i el ministre del Tresor preparen la resposta que Anglaterra donarà a Alemanya.

Es creu que aquesta resposta no estarà llesta fins el dia 19 del corrent. El text serà comunicat als aliats i probablement als Estats Units a títol informatiu.

L'Agència Reuter afegeix que pot avançar-se que la resposta continuarà

principalment la proposició de crear un acomissió internacional encarregada d'establir la capacitat de pagament d'Alemanya a títol de reparacions.

Es possible també que en aquesta resposta s'alludeixi a la necessitat de que cessi la resistència passiva al Ruhr. — Havas.

París, 14. — Comuniquen de Londres al «Petit Parisien» que el projecte de resposta britànica anirà acompanyada d'una nota exposant els punts de vista d'Anglaterra res-

Incident antifrancès a Nàpols

Nàpols, 13. — Han estat detingudes algunes persones que arribaren, a amenaçar a un oficial francès durant una discussió motivada per la actitud antifrancesa d'un periòdic humorista. — Havas.

El patriarca grec

Atenes, 13. — Procedent de Constantinoble ha arribat a Metelin el patriarca ecumènic. — Havas.

El marc or

Berlin, 14. — Les comissions econòmica i financera del consell de l'Imperi han dirigit una nota al Govern, aconsellant l'establiment de la base del marc or per a l'administració de l'hisenda pública, especialment en què es refereix a la percapitat d'impostos i a l'emissió d'empestis quan es faci l'obrimet de compte del Reichsbank. — Havas.

La calor a Europa

París, 14. — Segons els diaris d'aquesta capital, la calor causà ahir la mort a tres persones a París, 18 a Londres i 60 a Holanda. — Havas.

Els laboristes anglesos i les reparacions

Londres, 14. — El Comitè del partit laborista ha celebrat una reunió a la Cambra dels Comuns. El Comitè adoptà una declaració aprovant enterament la declaració del Govern relativa a les reparacions, rebutjant tot intent de crear un estat d'ene-
lstat entre Anglaterra i França i preconcitant la necessitat d'una operació harmònica entre ambdós països. — Havas.

De Lausana

Lausana, 14. — No es rependran les converses entre turcs i aliats.

Hi ha poderoses raons que permeten assegurar que el Govern d'Anglaterra té grans esperances en l'ajut econòmic que els Estats Units puguin prestar-li. Per això Turquia es mostra intranquill en l'assumpte de les concessions que demanen Anglaterra i França. — Havas.

Curiositats mundials

PROPINA INESPERADA

Un diari parisenc explica com cert el fet següent:

A l'estació de Lió (París), a la sortida del tren de Niça, una senyora que va amb una pila de maletins se'n va cap a la locomotora, i pregunta pel maquinista. L'home s'acosta vestit de blau i les... mans greixoses d'oli.

— Sou vós el que heu de conduir el tren?

— Sí, senyora.

La dama li allarga dissimuladament un bitllet de banc:

— Teniu: això és per a vós, perquè no ens feu descarrillar.

El maquinista encara no ha retornat de la seva estupefacció.

OSTUMS ESPANYOLS A CORSEGA

La setmana passada hi va haver a Còrsega eleccions senatorials, en les quals lluitaven Francesc Coty, director polític del «Figaro», i l'ex-ministre Landry. Aquest és amic del Govern i, per tant, el primer representant de l'oposició. La nit abans de l'elecció M. Coty era a Ajaccio, d'on és fill, i tot d'una, nombrosos gendarmes van envair la casa, reforçats per un estol de policies revòlver en mà.

Els representants de l'autoritat delen que havien tingut confiança que el famós bandoler Romanetti era amagat a la casa. Tota la nit, i part del

dia, següent, van estar escorcollant la casa, i no cal dir que no van trobar ni rastre del bandoler.

Perquè tot plegat no era altra cosa que una maniobra per a impedir que M. Coty estigués en contacte amb els seus representants i apoderats en aquells moments decisius.

El poble, assabentat d'aquesta martingala, va contestar elegint a Coty i derrotant a l'amic del Govern.

No sabem si el governador d'Ajaccio era el senyor Raventós o el senyor Lueje, que hi tenen la mà trençada en aquests afers.

NOSTRE SENYOR DESTIUIT

A Lenz (Austria), hi ha constituït el partit nacionalista alemany. Aquest partit s'acaba de reunir i els delegats han acordat, per unanimitat, prescindir de Nostre Senyor, ja que han perdut la guerra, i reemplaçar-lo en les adoracions dels nacionalistes, per Wotan, al qual els wagneristes coneixen bé prou.

A Lenz, hi ha un manicomi important.

Val a dir que la notícia anterior la publica la premsa francesa, i no fóra impossible que es tractés d'una broma de no massa bon gust, penjada als austríacs pargermanistes.

ESCOCIA I ANGLATERRA

Els escocesos no volen ésser anglesos.

Havent estat aixecat a França un monument als escocesos morts lluitant durant la guerra, un diari de París els va anomenar «anglesos».

Poc després el dit diari rebia una

comunicació de la Societat de Sant Andreu, de Glasgow, protestant d'aquella qualificació i demanant que en el successiu no apliquessin el nom d'anglesos indistintament a tots els habitants de les illes britàniques.

Anglaterra no és més que una part del Regne Unit, però un anglès no és escocès, com no és irlandès. El nom general que admeten per a tots és el de «Britons».

No costa res de donar gust als escocesos.

INVASIÓ DE PAPALLONES

A Nova York i a la Florida hi ha hagut recentment una veritable invasió de papallones.

A Nova York era tan espessa que arribava a interceptar la llum del sol i produïa l'efecte d'un dia núvol i de tempesta. Quan es posaven a terra, no era cosa rara que trens i tramvies s'haguessin d'aturar perquè les rodes patinaven, com passà amb la invasió de la llagosta.

Els camps quedaven blancs de papallones, com si hagués caigut una nevada.

Els homes de ciència es limitaren a comprovar aquest fenomen, sense poder donar-ne una explicació satisfactòria. Com de tants altres fenòmens.

Però sens dubte és preferible una invasió de papallones a la invasió de mosques que va caure a Barcelona, quan els carrers eren plens d'escombraries per ordre del Sindicat únic, que havia trobat aquesta manera admirable de redimir l'obrer.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALÀ D'AVISOS I NOTÍCIES

Dissabte, 14 de juliol de 1923

El separatisme del govern

MOLT oportunament retreia el nostre illustre amic En Pere Rahola, als seus discursos del Congrés en defensa de la producció catalana, el separatisme ingènit dels governs de Madrid, que, en parlar i en tractar de les coses de Catalunya, ho fan sempre com si consideressin la nostra pàtria, no una terra espanyola, sinó una terra estrangera.

Els governs de Madrid han tingut sempre aquesta concepció separatista del problema català. El catalanisme era essencialment l'afirmació de la personalitat nacional de Catalunya. I els governs de Madrid han considerat sempre el catalanisme com a separatista, precisament per tal com ells han considerat sempre la personalitat nacional de Catalunya, és a dir, Catalunya mateixa, com una terra no espanyola.

Els nacionalistes catalans que no són més que separatistes coincideixen en aquesta concepció dels governs de Madrid i se'n feliciten. Els nacionalistes catalans que, com En Prat de la Riba, segons la frase d'En Cambó, són més que separatistes no gosen encara a identificar-nos en absolut amb una concepció que és la mateixa dels enemics de la causa catalana.

Tan arrelada tenen aquesta concepció separatista els governs de Madrid, que aquell pobre senyor Benítez de Lugo, que intentava endebades contestar a En Pere Rahola, no podia amagar les seves prevencions i els seus prejudicis. I hi ha a l'extracte oficial de la sessió un moment del discurs del senyor Benítez de Lugo on aquests prejudicis i aquestes prevencions es concreten en un paràgraf tan significatiu com el següent:

Y yo digo: Sr. Rahola, si de los 1.700 millones de pesetas que la industria catalana produce, 1.300 se consumen en España, ¿puede S. S. levantarse en ese banco para revolverse contra el propósito de que se facilite la exportación de los productos agrícolas y de los demás que puedan exportarse? (El Sr. Rahola: Quién ha dicho semejante cosa?) Si no exportamos, con qué vamos nosotros a pagar a nuestros hermanos los catalanes los 1.300 millones que consumimos de su industria. (Muy bien.— El Sr. Recasens: Pero si tenemos un déficit en nuestra balanza comercial de 1.500 millones!)

En aquest paràgraf del senyor sots-secretari de Finances hi ha condensats tots els prejudicis dels governs de Madrid contra Catalunya. Ells conceben clarament Catalunya com una terra distinta del que ells mateixos anomenen Espanya. Per això parlen de *nosotros* com d'una entitat diferent dels catalans i àdhuc oposada. Però, en parlar de l'agricultura, no es recorden que hi ha també una agricultura catalana. I en parlar dels 1.300 milions que *consumimos de su industria*, com si la indústria catalana fos una indústria estrangera per al govern espanyol, obliden la part d'aquests 1.300 milions que paga Catalunya. Car que, com ells, en el seu pensament i en el seu cor, en sentir parlar que dels 1.700 milions que produeix la indústria catalana (xifres de 1914) es consumeixen a Espanya 1.300, obliden que Catalunya forma encara part de l'Estat espanyol, no es fixen que d'aquests 1.300 milions cal deduir-ne el consum interior de Catalunya, que és importantíssim. Si tot un senyor sots-secretari de Finances del govern espanyol no tingues aquesta concepció separatista del fet català, no podria pronunciar aquesta frase que segurament no ha tingut mai parió en cap Parlament de cap país del món: *Si no exportamos, ¿con qué vamos NOSOTROS a pagar a nuestros hermanos los catalanes los 1.300 millones que CONSUMIMOS de su industria?* No, senyor Benítez de Lugo, no. *Vostès no consumeixen 1.300 milions de la nostra indústria*, car d'aquests 1.300 milions, dintre la concepció separatista de *vostès*, cal deduir-ne els milions que Catalunya consum de la seva pròpia indústria.

Cal confessar que a un país on un sots-secretari de Finances pot usar aquest llenguatge separatista i donar aquestes proves d'ineptitud i d'incomprensió, són possibles totes les coses. I que un govern que demostra tenir aquesta informació dels afers de Catalunya i aquesta disposició d'esperit està fonamentalment incapacitat per a resoldre el plet català.

Polítiques

VISITA

La Joventut Nacionalista «La Falç» i el Grup Feminal, faran una visita a l'empresonat Delcós, demà, diumenge.

Tots els que vulguin assistir-hi,

que siguin a un quart de nou del matí a la Plaça de Catalunya, davant l'estació de Sarrià.

ARRIBATS

Amb l'express d'avui arribaren els diputats a Corts senyors Rahola i Recasens, i el senador senyor Ferrer-Vidal.

Les Idees i les Imatges

D'UNA PLUJA D'ESTIU

Una espessa nuvolada bruna s'és escampada, en poca estona, pel cel blau.

De la finestra astant de la nostra cambra de treball, — oberta de bat a bat, — alalarem, al lluny, l'ondulació graciosa de les muntanyes i muntanyoles del nostre car tioral, mig desdibixades per la grisalla. Més cap a l'horitzó, reparem les vinyes, els garrofers, els fruiters, d'un verd tot encendrat. A dreta i a esquerra, les parets blanques, grogues o roges de les masies i de les stries, que han perdut, també, llur nitidesa i precisió habituals.

L'atmosfera, pesada, és esdevinguda gairebé irrespirable; fa una zaforgor talment com si ens trobéssim submergits per complet dins un bany-maria entebonat i lletiscós.

De sobte, retruny per l'espai un tró, imperatiu, contundent.

Tot l'aire cel s'omple, aleshores, de la varza argentada de la pluja, una pluja decidida, ràpida, copiosa, que peleteja fortament els ràfecs de les teulades i les pedres de les voravies.

La terra, freguosa, s'amara d'aigua amb desfici. Munta, en l'aire, el bat inconfusible. Amb la bravada humida i frescal ens apar com si traspués de l'enorme sina un pregoníssim sospir de voluptat satisfeta.

La pluja ha minvat, però. Els fils d'argent, s'esclarissen. Cauen — agredolç, epítleg d'una ploralla d'amor — les gotes darreres.

A la nuvolada bruna apareixen, abundosos, endemés d'un blau puríssim.

Un valent raig de sol.

Arreu s'exalten els cors de llusors joioses i de brills triomfals.

Hom diria que la naturalesa tota s'és pintada de nou.

JOSEP MARIA JUNOY

Municipi

ELS MESTRES DE LES COLONIES ESCOLARS

Per a la direcció i cura de les Colònies Escolars organitzades per l'Ajuntament, la Comissió ha designat els següents mestres i mestresses:

Colònies de noies: Donya Antonia Cabré i donya Nazaria Cervera. — Banyoles, donya Francisca Domènech i donya Elena Martín. — Sant Joan de les Abadesses, donya Emília Calderon i donya Rosa Ferrin. — Borredà, donya Anna Generés i donya Gertrudis Roig. — Santa Maria de l'Estrany, donya Teresa Iglesias i donya Loret Torrubia. — Sant Celoni, donya Teresa Folch i donya Modesta Fort. — Els Archs, donya Concepció Puig i donya Montserrat Soperas. — Lloret de Mar, donya Dolores Vila i donya Rosa Palau. — Hostalric, donya Assumpció Mañé i donya Angela Gironella. — Sant Felip de Guixols, donya Consol Torrubia, donya Magdalena Vila i donya Joan Vilà. — Premià de Dalt, donya Marina Farrús i donya Dolores Oriño. — Sant Feliu de Codines, donya Roser Herrero i donya Anna Subirà. — Malgrat, donya Eulàlia Soler i donya Teresa Mateu. — Montblanch, donya Antonia Francesc i donya Marcel·lina Cabisa. — Salient, donya Josepa Ribas i donya Marina Salat. — Falset, donya Josepa Roma i donya Neus Alabajar. — Tordera, donya Rosa Sánchez i donya Anna Garcia. — Tona, donya Encarnació Masgot i donya Pilar Vuita. — Breda, donya Josepa Sureda i donya Angela Janeris. — Caldes de Malavella, donya Palmira Vila i donya Dolores Boadas. — Pobla de Claramunt, donya Josepa Embarba i donya Isabel Sarraho. — Centelles, donya Enriqueta Carbonell i donya Joana Bragulat. — Navès, donya Joaquina Martínez i donya Carme Carbó.

Colònies de nois: — Abrera, don Josep Salvador i don Josep Coll. — Vidreres, don Artur Reixach i don Eleuteri Miguel. — Pobla de Lillet, don Ramon Sabater i don Josep Gual. — Prat de Lluçanès, don Antoni Torres i don Manuel Gabriel. — Cardener, don Joan Surro, don Ramon Monros i don Marçal Margall. — Palamós, don Josep Ricard i don Lluís Segú. — Bagur, don Josep Figarola i don Fidel Novau. — Miera, don Candi Domènech i don Jaume Anglada. — Torredembarra, don Josep Sanjaun i don Josep M. Forts. — Cruïlles, don Josep Serra i don Josep M. Bonansa. — Tortellà, don Jaume Morera i don Salvador Fontdevila. — Ripoll, don Emili Sanguenja i don Carles Canela. — Sant Hipòlit de Voltregà, don Joan Salvador i don Josep Cuyuela. — Cervetà, don Francesc Llorca i don Sadurní Ruiz.

Colònies de pàrvuls: — L'Escala, donya Carme Rico i donya Maria Muñoz. — Vallfoguera de Ripoll, donya Angela Acebedo i donya Balbina Cabré. — Campdevànol, donya Elvira Climent i donya Rosa Casa. — Samedor, donya Concepció Gil i donya Josepa Verge. — Perafita, donya Pilar Cañiz i donya Josepa Mateu. — Llagostera, donya Agustina Martínez i donya Mercè Fuster.

Desballestament i arbitrarietat

HAVEM remarcat moltes vegades el desgavell de l'Estat en totes les seves manifestacions. Aquest desgavell, que és ja una malaltia crònica, arriba a límits inconcebibles en matèria tributària. No és solament l'arbitrarietat i l'eixorquia dels impostos. Són també les deficiències intolerables dels instruments recaptadors.

El contribuent de l'Estat espanyol sap que els seus sacrificis seran inútils, car l'import de les contribucions no serà esmerçat en obres de foment i cultura, sinó en el manteniment d'una burocràcia improductiva o en aventures esbojarrades com les del Marroc. Però sap també que aquest mateix Estat no li donarà cap mena de facilitats per a complir els deures onerosos que li imposa, sinó tot el contrari.

Espanya és un país on el contribuent que vol pagar ensopega amb tota mena d'obstacles i dificultats. L'Estat mai no el considera un col·laborador, sinó un enemic. I els funcionaris públics mai no es creuen servidors del contribuent, sinó els seus amos i senyors.

El que està passant amb el cobrament de la contribució industrial i amb la presentació de les declaracions jurades d'utilitats n'és una prova novella.

Els recàrrecs de la contribució industrial, com a exemple, no foren cobrats des dels primers trimestres de llur vigència. Encara que el contribuent volia pagar-los aleshores, l'Estat no els cobrava per deficiències de la seva organització administrativa. I després el mateix Estat exigia el pagament del recàrrec de dos o més trimestres junts, sense donar cap mena de facilitats al contribuent que havia volgut pagar-los quan era hora.

Ara es demana la presentació de les declaracions jurades d'utilitats en forma peremptòria i arbitrària, obligant el contribuent a revisar llibres i comptes en un termini breu i en moments que, iniciat a tot arreu l'estiu, aquest sistema pot causar més molèsties a tothom, amb el perill que, per absència o per manament involuntari, incorri algú en responsabilitat ulterior.

Aquest desballestament dels instruments recaptadors de l'Estat constitueix un altre símptoma de la seva descomposició. Mai ningú no paga els impostos amb alegria. Però als Estats ben organitzats i ben administrats el contribuent paga els impostos sabent que compleix un deure cívic i patriòtic i que aquells impostos li seran retornats en forma de serveis públics. A les terres d'Espanya, no. El desgavell inicial en la percepció dels impostos ja revela al contribuent tota la seva tragèdia. L'Estat li imposa contribucions feixugues, però no li organitza els serveis públics més elementals. El desballestament comença en la percepció dels impostos i no acaba mai.

Cardedeu, donya Remei Custodio i donya Josepa Guzman. — Olost de Lluçanès, donya Felisa Dabaillo i donya Eladia Cociño.

L'AJUNTAMENT DE BARCELONA

A LES FESTES DE VILASSAR

A l'Alcalde s'ha rebut un ofici de la de Vilassar de Dalt invitant l'Alcalde a les festes que a la dita vila se celebraran demà en honor del tercer aniversari dels Sants Martírs que allí es vèneren.

A l'esmentat ofici es fa esment que en aquell arxiparrocquial consta que amb motiu de les festes que se celebraren el dia 15 de juliol de 1625, en honor de l'arribada dels sants Martírs, l'Ajuntament de Barcelona prengué part a les festes que se celebraren enviant una representació de la seva corporació.

L'Alcalde ha delegat la seva representació en el regidor senyor Sabater.

SEGUEIXEN LES OBRES DE L'EXPOSICIÓN DEL MONTJUICH

Acabades les anormals circumstàncies industrials perquè ha passat Barcelona, s'estan efectuant els treballs necessaris perquè des de demà passat, dilluns, puguin reprendre's les obres de desmunt, nivellació i acabament dels palaus de l'Exposició que es projecta a Montjuich.

L'AJUNTAMENT SUBVENCIONA LA CONSTRUCCió DE CASES BARATES

Com a resolució del concurs obert per a subvencionar la construcció de cases barates, per l'ajuntament que es va publicar al Butlletí Oficial de la «provincia» el 3 de gener d'últim, la Comissió municipal corresponent ha acordat proposar a l'Ajuntament que es concedeixin les subvencions següents:

Una de 2.000.000 de pessetes a la Cooperativa de Construcció «El Basament del Pervin», per aixecar 26 cases a l'illa, propietat de l'entitat, limitada pels carrers d'Indústria, Còrrega, Padilla i Lepant.

Altres de 3.042.954 pessetes a don Jaume Artigas Amat, per aixecar 10 cases en terrenys situats entre els carrers de Padilla, Indústria, Còrrega i Castillejos, dels quals ele sol·licitant té opció de compra.

Altres a la Societat Anònima de Cases Barates i Caixa d'Estalvis, de 2.433.000 pessetes per aixecar 18 cases en terrenys propis de l'entitat, situats entre els carrers de Corts, Padilla, Diputació, Argel·les i Castillejos.

Altres a la «Urbanitzadora Barcelonesa», S. A., de 1.686.000 pessetes per aixecar 10 cases als terrenys propis de la Societat, situats als carrers de Tarragona, carretera de Sarrià i Passeig de D. Manuel Girona.

Altres de 319.502 pessetes a l'«Empresa general de Construccions», amb l'obligació d'aixecar 11 cases als terrenys dels carrers de Rolanda, Alcolea i Nova de la Pau, de la barriada de Sans, sobre els quals terrenys té el peticionari opció de compra.

Altres a la Cooperativa «El Relloger», de 343.348 pessetes, per aixecar dos cases damunt la construcció de planta baixa pròpies de la dita entitat i situades al xanella dels carrers de Borrell i Rosselló.

El termini de 60 dies naturals per a co-

mençar les obres es comptarà des del dia de la signatura de l'escriptura.

L'Ajuntament, ratificant l'acord adoptat en aprovar les bases del concurs, la Comissió proposa que es concedeixi l'autorització necessària perquè la «Urbanitzadora Barcelonesa» pugui construir fins a l'altura assenyalada al seu projecte, malgrat ser superior a la que fixen les Ordenacions municipals per a la zona en què aquella entitat projecta edificar, en el ben entès que aquesta autorització no constitueixi precedent ni podrà invocar-se com a tal per altres propietaris o constructors, ja que afecta exclusivament als solars assenyalats al plaol d'emplacement i en quant als mateixos s'aixequin les cases barates projectades.

Continua en poder de la Comissió l'expedient de concurs de cases unifamiliars, que resoldrà en una de les seves properes juntes.

VISITES DE COMIAT

En visita de comiat ha complimentat a l'Alcalde el bisbe de la diòcesi, doctor Guillemet, el qual surt cap a Olot.

També l'ha complimentat el comandant de Marina, don Josep d'Ibarra, felicitant-lo per haver-se acabat l'estat anormal perquè ha passat Barcelona.

Per l'ensenyament català

EL CENTRE AUTONOMISTA DE DEPENDENTS DEL COMERÇ I DE LA INDÚSTRIA ORGANITZA UNES ESCOLES PRIMÀRIES

La Secció Permanent d'Educació i Instrucció del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, que tant s'ha preocupat sempre de tota qüestió de Pedagogia catalana, està muntant en el seu local unes Escoles Primàries per a noies, servides per competentíssims professors i especialment destinades als fills dels seus associats.

Aquestes Escoles funcionaran des del vinent mes d'octubre, i tant les magnífiques aules de què disposaran com el seu espaiós pati d'esbarjo, el modern material d'ensenyament, etc. les faran dignes de la transcendental tasca cultural que es proposen realitzar.

Mentre restin places disponibles, hom admetrà inscripcions, en les oficines del Centre, de quatre a set de la tarda, i a la Secretaria de la Secció Permanent d'Educació i Instrucció, de deu a onze de la nit.

Butlletí internacional

14 de juliol de 1923

ENTS DE
RAGEDIA

La transcendència notòria de l'actitud adoptada pel govern anglès, d'acord amb les manifestacions inequívokes de l'opinió pública al seu país, ha donat als col·laboradors dels escriptors i els polítics de París, Brussel·les, Roma i Berna una prudència molt escassa i un to gairebé solemni.

Aquest fet és molt satisfactori, car revela que tothom s'ha adonat de l'importància històrica del moment i de la responsabilitat col·lectiva. Cal exercir en grau eminent la virtut guàrdia de la prudència, car buleguen damunt les terres d'Europa vents de tragèdia.

Molts diaris han recollit la referència d'una gaseteta de Lamberg recordant que de les personalitats polítiques més sortints de la Conferència de Gènova, reunida no fa gaires mesos, ja n'han mort cinc tràgicament.

Aquests cinc delegats, que prengueren una part importantíssima en les diferents deliberacions de la Conferència, i que ocupaven aleshores llurs països respectius els llocs més preponderants, han caigut víctimes d'aquests vents de violència que ha desencadenat la guerra gran damunt les terres d'Europa.

Els cinc estadistes europeus morts violentament en tan pocs mesos, són:

Walter Rathenau, el ministre alemany d'Afers Estrangers, l'assassinat del qual frustrà els esforços més intel·ligents que ha realitzat Alemanya per a complir les clàusules del Tractat de Versalles i produir l'estat de coses que portà fatalment a l'ocupació de la conca del Ruhr per les tropes franceses i belgues, causa immediata de l'actual crisi europea.

Gunaris, aleshores President del Consell de Ministres de Grècia, assassinat després per la revolució triomfant a Atenes, com a conseqüència de la derrota dels exèrcits grecs a Anatòlia i l'evacuació d'Esmirna.

Naturovitz, delegat de Polònia, després President d'aquella República, assassinat a les poques hores de prendre'n possessió.

Vorowski, delegat de Rússia, assassinat després a Lausana, on també representava, oficiosament, el govern bolxevista.

I Stambuliski, aleshores President del Consell de Ministres de Bulgària, mort suau com a conseqüència de la revolució triomfant a Sofia.

Aquesta tràgica evocació revela tota la força de la violència que ha esclatat a la guerra. Per això cal que tots els estadistes conscients de la seva responsabilitat i de llur missió treballin incessantment per a restaurar l'economia europea i evitar que segueixin exercint llur pressió les forces dissolvents de la discòrdia i l'anarquia.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

El tractat franco-espanyol

EL GOVERN ESPANYOL TRANSIGENT
RA QUE FRANÇA AUGMENTI ELS DRETS DELS VINS

«Le Temps» d'ahir publica un altre article sobre la viticultura i els drets comercials. Creiem convenient reproduir-ne el següent paràgraf, ben significatiu:

«Segons els termes de l'acord, aquest resta automàticament en vigor, almenys fins al 15 d'octubre vinent. I si hom vol rompre en aquest moment, la denúncia haurà de fer-se el 15 d'agost, el més tard. Poc a poc, d'una mesada ens separa d'aquesta data. Tot fa esperar que serà utilitat per a actives negociacions i que aquestes permetran arribar a una intel·ligència. Sobre això hi ha una impressió que Espanya no serà intransigent, sinó que en certes condicions, i contra certes compensacions, no s'oposarà a un augment notable del coeficient de majoració del nostre dret d'entrada sobre els vins; declaracions fetes abans d'ahir, a la Cambra de diputats espanyols, pel ministre d'Estat, senyor Alba, semblen confirmar aquesta impressió encara que siguin plenes d'un cert pessimisme.»

El to oficial que té «Le Temps» no és de donar lloc a dubtes. Espanya ja ha transigit a hores d'ara i el pessimisme de l'Alba és per a agafar el poble. Quin nou augment de drets acceptarà Espanya pels vins? L'any passat, França donava el coeficient 2,6 i com a transacció accepta el 2,5. Un pas més i som igual que l'any passat, sinó és traspassat el coeficient. La única concessió que França haurà durat un any. Qui les concessions obtindrà Espanya com a compensació? Esperem el resultat, segurs que no ens ha de deceure.

Heu's ací les paraules que va dir Alba al Congrés:

«Respecte a l'execució del tractat comercial, ting de dir que França ha avisat a Espanya de la seva intenció d'augmentar el coeficient sobre els vins. Nosaltres hem respost dient que, per a poder entaular negociacions, calia que el Govern francès ens donés l'assegurament que seran donades compensacions oportunes i que, inclos en aquestes condicions,

no podem amagar que serà difícil arribar a un acord. Volem arribar a un règim d'igualtat i Espanya no acceptarà mai una solució per la qual li toqui la part dolenta.»

Esperem les seves obres, senyor Alba.

La festa dels automobilistes

Tingué lloc aquest matí, a l'aristocràtic temple de Pompeia, l'acte de beneir els automòbils, en celebració de la solennitat de Sant Cristòfol, patró dels automobilistes.

La festa s'havia suspès dies enrera en atenció a les circumstàncies per les quals ha passat Barcelona. El Montepio de xofers decidí celebrar l'acte avui.

Davant de l'atri de l'església es posà un «velarium».

Més de 300 cotxes desfilaren a rebre la impenetració del Cel per a durar l'any.

Es repartiren medalles i la cerimònia durà fins a mitja.

Com a complement de la festa que anyalment se celebra a Barcelona, honorant Sant Cristòfol, se celebraran a Montalegre diversos actes en homenatge al Sant Patró dels automobilistes.

Enguany, amb mitiu de las circumstàncies que pertorbaren la vida normal de la ciutat, s'ha hagut d'ajornar la seva celebració per al diumenge dia 22 del corrent mes de juliol.

D'aquí pocs dies es donarà a conèixer el programa definitiu de la simpàtica festa, a la qual sabem que assistirán distingides famílies de la nostra societat i importants elements del volent, que ensiem que rebran la solenne benedicció, gaudiran d'una jornada de camp i d'una excursió atractiva.

Govern civil

Contra la brutícia

El governador ha remès al fiscal alguns periòdics obscens que es publiquen a Barcelona.

Al mateix temps ha donat ordres a la policia per a la neteja dels quioscos.

Dietari històric

14 de juliol de 1465

MOR A BARCELONA L'HUMANIS-
TA JERONI PAU

El cognom de Pau, correspongué en aquells temps a una nissaga d'homes de ciència i doctots en lletres.

El besavi i avi de Jeroni, tingueren fama de sapient. El seu pare En Jaume Pau, nascut a Perpinyà, guai- di fama d'eloqüent, i durant molts anys fou assessor d'en Joan II.

Jeroni Pau, es doctorà també en lletres, continuant de conseller de l'esmentat monarca, aplicant-se a l'estudi d'autors grecs i llatins, i va escriure una gramàtica. Se'l reputa com un excellent geògraf en el seu temps, citant-se'l com a poeta.

Es compta que perfeccionà els seus estudis clàssics amb Antoni Benacelli Panormita, seguint els estudis en la famosa Universitat de Bolonya, on tingué franca amistat amb l'esen Benet Valentino. Ensenyà la cosmografia, i vulgaritzà a Itàlia el valor dels més excel·lents autors de la seva terra.

Mort a la nostra ciutat, en la qual havia nascut, durant la pesta d'aquell any.

Un fill seu, del mateix nom que ell, fou canonge de Vich, i després de Barcelona, on havia nascut, advocat, cambrer d'Alexandre VI i bibliotecari de la Vaticana, havent autors que l'anomenen ardiaca de Barcelona. Exer- ci el càrrec de protonotari apostòlic, dedicant una disertació a Roderic de Borja, abans d'esser Papa, i al qual serví de cambrer com hem dit.

Se li atribueix un llibre «Barcino- na», publicat en 1491, el qual porta com a apèndix un episcopologi dels bisbes que havia tingut la diòcesi, i que en temps d'en Torres Amat, hi havia un exemplar manuscrit en la Biblioteca de l'Escorial.

De tots ells han parlat diverses au- tors.

ESPIGOLAIRE

Una nota còmica de «Informaciones»

Asenyalàvem dies enrera unes apreciacions fantàstiques d'«El Liberal» de Bilbao, sobre els conflictes socials de Catalunya. Ara llegim a «Informaciones», de Madrid, una veritable nota còmica sobre l'actitud de la minoria nacionalista en l'afar de les responsabilitats.

Tothom sap el que ha passat en aquesta qüestió, i els motis de l'abstenció de la nostra minoria en aquesta comèdia. «Informaciones», però, creu que tenim por i por... d'en Clervat! Heu's ací aquesta curiosíssima nota còmica del gaudiment de la qual no volen privar els nostres lectors. Diu així:

«Los regionalistas. — Una actitud extraña. — Los regionalistas dicen que no forman parte de la Comisión de Responsabilidades porque no están conformes con ese modo de acusar.

En realidad no se sabe qué modo de acusar será el de la Comisión. Pero sí se sabe que, más que nadie, estaban obligados los regionalistas a figurar en cualquier comisión que se formara para depurar las responsabilidades.

Recordemos un incidente parlamen- tario muy interesante.

En la famosa sesión en que el señor Cambó acusó al señor Clervat, contestó el ex-ministro conservador lo siguiente:

«La acusación del señor Cambó, que ha originado la dimisión de nuestro digno presidente y sin duda la de algunos ministros anteriores, está redactada en esa forma, porque no quiso S. S. esperar a que la conocieramos, una vez autorizada la lectura, y nos adelantó, impaciente, el fondo de esa proposición. De suerte que para producir el efecto político, S. S. no se atrevió a acusar nada más que por si fuéramos pecadores. (Rumores.) Pero, señores S. S. que yo redacté una proposición sobre S. S. (Risas; continúan los rumores), por si se podía probar que S. S., como ministro, trataba de hacer y hacía propuestas referentes al Banco de Barcelona? (Fuerzas y prolongados rumores. El señor Cambó, puesto en pie, dirigiéndose al orador, pronuncia palabras que no es posible entender por la confusión que se produce en la Cámara. El señor presidente agita repetidamente la campanilla reclamando orden.) Si S. S. ha creído, y con S. S. los que le siguen, que va a poder emplear impunemente esas armas de difamación, está equivocado, completamente equivo-

BALLARINES

UNA vegada, a Londres, vaig veure no menys que la Pavlova. En una de les seves danses, al so d'una peça de Listz, un grup de ballarines personificaven els Prejudicis. Em va semblar un gra massa. Una altra vegada, en un music-hall de la Seu d'Urgell, vaig veure una ballarina espanyola que reproduïa sense la necessària gràcia elusiva una elemental gesticulació dels instints. Allò tampoc no feia per mi. Deu-me, en tot cas, les ballarines sentimentals. Per un moment, em divertirà fins i tot un ball nord-americà, però estic amb un senyor que una nit, en un restaurant on jo sopava, va demanar a l'orquestra que sonés un fox-trot i en acabat un altre i en acabat una marxa fúnebre.

No cal dir que la meua adhesió a les ballarines sentimentals és purament artística. Res del món no em faria més tristes que haver-me d'inscriure prematurament al Cercle del Liceu. Per ara no só calb i mig retirat dels negocis, ni porto una gardènia al trau i foruncols al coll. A més, anar a copsar en la ballarina una dona per a fer-hi el ressopó, em sembla tan infecte com aprofitar la llum inefable del pleniluni per jugar a la bes-cambrilla.

Va haver-hi una època que va començar en la generalització dels llums de gas i va acabar — no sé si del tot — amb l'erecció de la Torre Eiffel, que va fracassar en moltes coses. Era l'època dels divos operístics i de les operetes bufes, dels quadres d'història, dels petits lírics escèptics, dels militars que llegien Paul-de-Kock, dels ferrocarrils com a emblema del progrés, de la Dama de les Camèlies com a heroïna sentimental, de la filosofia de la història, de la religió de la ciència i altres combinacions per l'estil. Però aquella època mereix una certa clemència perquè ens va llegar les ballarines sentimentals, que sembla mentida que afribessin a llur perfecta estilització precisament quan hom ballava, en societat, uns balls en oscil·lació de mandra, que permetien a una parella de passar-se tota una nit damunt una rajoleta.

Encara, l'altre dia vaig poder veure aquelles frèvols roses pintades, aquelles amors que estenen damunt la punta dels peus i després aixequen la cama en angle recte, aquelles figuretes, una mica àngels i una mica automàtes, que a mig camí es deixaven en una crinolina. Era després d'una sessió de balls dramàtics i simbòlics, en els quals una ballarina va resoldre la qüestió social i una altra va fer caure (de per riure) la testa de Holofernes. Però el darrer ball de la nit no portava cap títol literari ni havia hagut d'ésser explicat en el programa. Era un senzill *Trattenimento danzante*, davant un teló simplicitat, de color lil·la. A través de portetes invisibles van començar d'eixir ballarines vestides de colors fines, pàl·lides, amb els giravolts regulars d'una flor que cau en un abisme. La música sonava una marxa d'una alegria tan antiga que ja s'havia tornat melangiosa. D'aquí deu anys més ja serà bona per un Circ Equestre. Però aquella nit encara era justa pel que calia. Després, aquelles gràcils criatures es posaren a fer arabescos com si de flors s'haguessin convertit en papallones. Hom tenia la sensació de llur infinita fragilitat. Tres llanternes de color que els eren acarades del cim del teatre estant, les variaven delicadament d'entonació i en multiplicaven la irrealitat: la llum les cercava com un desig indecís, i elles passaven de l'un a l'altre desig sense poder aturar-se en cap. De vegades formaven rengles com fades que juguessin a soldats, però el que més els atreïa era, tot seguit, esfullar, com si diguéssim, els rengles. De vegades n'hi havia una tota sola, al mig de les altres, que feia mil postures delicioses, com si cridés mudament les altres a qui sap quin plaer. Les altres, per un segon s'hi interessaven i després deixaven de banda aquella curiositat, tot gronxant-se, com si endevinessin que només mitjançant una divina ignorància podien romandre inassolibles, ingràvides, o com si fossin incapaces de fixar la seva atenció per por de perdre llur somriure de figures de cera o la ganyoteta de la boca en forma de cor...

Quan, envaït el teatre per glopades d'ombra, la gent desembussava lentament les sortides, em va semblar que alguns se'n duïen una mica de noble consorsitat. La joventut, en el seu sentit màgic, potser no ha mai existit, potser no és sinó un equador convencional entre la il·lusió i el record. Mai, pensaven els adolescents, no arribarem a aquell temps en el qual aquests encisos mirallejants existeixin «de debò». Mai més, pensaven els vells, no tornarem a aquell temps en el qual l'oratjol us porta, i unes dones us criden amb la mà, i fugen, i d'altres en vénen, tantes que voleu. Històries!, haurien replicat els joves. La joventut és com tenir un milió de lliures esterlines i haver-lo de despendre tot, per una injustícia monstruosa, en un plat de bacallà a la lluna.

Així tenen de bo les ballarines sentimentals, que són la personificació de la joventut impossible, gairebé diria de la joventut abstracta.

JOSEP CARNER

cado, y yo, desde aquí y desde donde sea... (Grandes protestas.)

La proposición de Cambó no ha sido reproducida. Los regionalistas no han querido formar parte de la Co-

misión. Por qué? La razón que han dado es insuficiente.

Tienen miedo quizá? Que lo digan y, francamente, les compadeceremos.

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

El nostre mercat de valors

L'estat actual de la Borsa. (1) — Els valors a terme. — Les operacions de «doble». — Les noves emissions d'obligacions. Monedes estrangeres

El principal factor que té en suspens la vida activa del mercat de valors a terme, és degut a les vacil·lacions i fites de resolució dels governs en l'adopció d'urgents mesures que la crítica situació del problema ferroviari demana, la qual cosa ha obligat a dictar disposicions de caràcter interí i oportunistes, per no trobar solució definitiva i satisfactòria. Quatre anys porta de tramitació el problema ferroviari, sense que s'hagi resolt res afegint ni definitiu en matèria tan important.

Els penúltims governs conservadors elaboraren un projecte d'Ordenació ferroviària, i se'n desglossà únicament el Consell Superior Ferroviari, que es constituí per R. D. del 15 de març de 1922. Aprobat al Senat el projecte de llei, dita d'Ordenació Ferroviària, presentat pel darrer govern conservador, i pendent de discussió al Congrés, el canvi de política que s'esdevingué el mes de novembre últim ha vingut de nou a ajornar la resolució definitiva del problema ferroviari. L'actual govern prepara, per iniciativa del seu ministre competent, un nou projecte amb subjecció als principis que defensà el Congrés, essent desgraciadament de presumir que quedí pendent de discussió per la immediata suspensió de les sessions de Cortes.

Per això és que, si vingués un dia la solució definitiva d'aquest assumpte, veuríem segurament un gran moviment ascendent en el curs dels seus canvis, puix l'estat econòmic i financer de les dues primeres companyies explotadores d'Espanya, està en bona situació, com es demostra amb els balanços presentats ultimament, i amb els dividends repartits aquest any per l'Alacant i el Nord. A més, tenen prorrogada fins l'11 de novembre de l'any present l'anomenada llei de Substitucions, o sia els anticips reintegrables a l'Estat, que els permet d'adquisició de material mòbil, del qual són tan necessades. I la prorroga també del R. D. fins l'11 d'agost, que els permet l'augment d'un 15 per 100 a les tarifes vigents.

Segons diu la memòria de la Junta d'Accionistes de la Companyia dels Ferrocarrils Andalusos, els ingressos obtinguts l'any 1922 són de pessetes 54.982.905'22 contra 53.986.265'67 pessetes l'any 1921, o sia un augment de pessetes 996.539'55, que podria ser més elevat a no ser per una vaga de carreters i obrers del port de Màlaga, durant els últims mesos de l'any passat, en la qual estació, per aquesta causa, les facturacions de mercaderies foren totalment nul·les, originant, per tant, una disminució en els seus ingressos. No obstant, en concepte de «prima de gestió», ha repartit per tal concepte catorze pessetes brutes, per acció. Definitiva-

ment ha comprat als tenedors francesos les obligacions dels Ferrocarrils del Sud d'Espanya, que fins ara venia explotant. Per tant, si el seu balanç no és com el de les dues primeres companyies més importants, és d'esperar que amb el temps pugui ésser més interessant.

El conjunt de l'exercici de la Companyia dels Ferrocarrils de Medina del Campo a Zamora i d'Orense a Vigo, resultà quelcom més favorable que el de l'anterior, conforme s'exposa a continuació. Hi ha la particularitat de poder destinar, després d'atendre al cupó íntegre de dotze pessetes que correspon a les obligacions primitives, la quantitat de pessetes 165.496'85, a l'amortització de bons al portador dels crèdits per insuficiència d'interessos o de les obligacions primitives, que s'han arribat a pagar a 275 pessetes cada un, quedant-li un saldo de pessetes 248.245'27, que es destina a pagar les sumes de ço que la Companyia ha pagat per l'impost de circulació de les seves accions.

Aprofitant l'atòfia de què parlàvem primerament, respecte a les accions de ferrocarrils, s'introdiren al mercat les accions del Gran Metropolità i del F. C. Metropolità Transversal, les accions dels quals en pocs mesos aconseguiren nodrida especulació. Després d'un temps d'alça un xic excessiva, sorgí la vaga del Gran Metropolità, i darrerament, per afectar-lo la de transports, s'hagueren de suspendre les obres del Transversal. Per aquesta causa actualment estan una mica deprimides de cotització.

Amb mires especulatives, vingueren les accions de la Companyia General d'Automòbils de Barcelona, que correueren la mateixa sort que les accions dels metropolitans.

També s'introdiren, procedents de Madrid, les de la Societat General Sucreira d'Espanya, Societat Metal·lúrgica Duro-Felguera, i les de la Societat Madrilenya de Tramvies, les orientacions de canvis de les quals van seduides per la Borsa de Madrid.

Durant el transcurs d'un trimestre s'ha accentuat la puja del preu de l'interès de les dobles. L'augment de la «doble» per la liquidació de juny fou deguda a l'allegueriment de paper, per part dels banquers, que són els qui donen majors facilitats per aquestes operacions, no podent fer-ho en la darrera liquidació, per tenir el ferm compromís d'assegurar la subscripció de 50.000 obligacions 6 per 100 de la Unió Elèctrica de Catalunya.

Vegí's la comparació de l'últim trimestre.

	MARÇ			JUNY		
	Canvi regulador	Report	Interès %	Canvi regulador	Report	Interès %
Accions Nord..	72.—	27'50	4.58	68.—	45'	7.94
» Alacant..	72.—	10'	1.66	72.—	45'	7.50
» Andalusos..	58.—	22'50	4.65	59.—	40'	8.13
» Orense..	16.—	10'	7.50	19.—	20'	12.63
» Aigües Barcelona..	117.—	50'	5.12	120.—	1.00	10.—
» Gran Metropolità..	155.—	50'	3.87	139.—	1.50	12.94
» Transversal..	160.—	55'	4.125	148.—	1.80	14.59

La Companyia «Ferrocarrils de Catalunya» ha emès darrerament 20.000 obligacions al 6 per 100. La intensitat del tràfic i el seu progressiu destrossament, l'obliga continuament a proveir-se dels majors auxiliis d'instal·lació fixa i material mòbil, al qual fi ha muntat importants tallers propis i porta construïts, en aquests, nou cotxes motors de doble tracció i deu cotxes remolcs. Un cop acabats els sis cotxes motors la construcció dels quals s'està ultimant, el material mòbil de la Companyia constarà de 51 cotxes tots de tipus americà, destinats a les línies que té en explotació, que uneixen els centres industrials de Sabadell i Terrassa, amb la ciutat de Barcelona.

Un nombre de capitalistes catalans han rescatat per a Catalunya la Societat de Ferrocarrils de Muntanya a grans pendents, que estava en poder d'una empresa suïssa. Al qual objecte crearen 5.000 obligacions hipotecàries al 6 per 100, el producte de les quals va destinat a obres de millora i ampliació del material fix i mòbil de la Societat. L'adaptació modernitzadora s'imposa per atendre al tràfic de l'explotació del Cremallera de Monistrol a Montserrat, amb les circumstàncies de comunicar-se avui en dia Monistrol amb les dues importants xarxes de ferrocarrils, la del Nord i la dels Ferrocarrils Catalans.

La S. A. Colònia Güell constitueix en el ram tèxtil una de les orga-

nitzacions industrials més antigues i a l'ensens més completes del nostre país. La seva fàbrica, edificada a Santa Coloma de Cervelló, ha estès proporcionalment els seus negocis, que avui en dia comprèn la fabricació de filats i retorts de cotó, teixits i teixit i acabat de velluts, robes i peluix, producció en la qual ocupa un primer lloc en la indústria nacional. Per atendre a la renovació de maquinària i altres utensilis adaptats als sistemes moderns, per instal·lar-los a les seves fàbriques, ha emès per primera vegada 10.000 obligacions, que tingueren una bona acollida dintre del mercat.

A més, el capital català ha atès degudament les emissions d'altres capitals d'Espanya, portades a tal fi a Barcelona. Recordem les subscripcions de: 20.000 obligacions de l'Ajuntament de Sevilla; 24.000 del Ferrocarril de Tànger a Fez; 8.000 dels Tramvies de Sevilla; i a la quasi col·locació total de les obligacions del Ferrocarril de Madrid a Aragó, i les

de la Companyia de Regadius de Llewant.

Continuant la tasca que ens hem imposat, ara ens correspon parlar de les monedes estrangeres. Moltes i variades opinions han estat emeses i discutides respecte als diversos aspectes que des de la postguerra fins enguany han vingut presentant les fluctuacions dels canvis estrangers.

Es relativament difícil una orientació en assumptes bursatils, en tractar-se de valors locals, amb tot i ésser-nos ben conegudes llurs característiques, però aquestes dificultats s'aguditzen en gran manera en tractar d'orientar-se en les finances mundials, la complexitat de les quals no cal ponderar davant els innombrables factors que poden fer pressió en la cotització de determinada divisa, en una de les Borses de París, Nova York, etc., sense que les altres n'hagin esment sinó per una variació inexplicita en el curs que els transmeten les agències telegràfiques.

	Borsa de Barcelona		Borsa de París		Borsa de Berlín	
	2 gener	2 juliol	2 gener	2 juliol	2 gener	2 juliol
Francs Lliures	47'25	41'80	62'86	77'07	535'	9.585'
Llures	39'56	32'35	69'20	73'10	33.500'	780.000'
Dòlars	32'55	30'55	13'55	16'815	870'	6.980'
Francs suïssos	6'87	7'075	13'55	16'815	7.260'	160.000'
» belgues	130'80	123'90	256'25	285'	1.875'	28.100'
» belgues	43'35	35'80	91'80	84'90	492'	8.075'
Corones	0'14	0'0075	0'1875	0'0125	10'42	230'
Pessetes	0'015	0'0125	0'02	0'024	1.479'50	33.100'

Segons pot observar el lector, pel quadro exposant, el balanç dels canvis estrangers en el primer semestre de l'any en curs acusa un descens pel franc francès, a causa de la poc afortunada ocupació del Ruhr, les despeses de la qual són quantioses i ben escassament compensades, degut a la resistència passiva que oposen els habitants de les regions ocupades als plans explotadors i ordres emanats del Comitè aliat.

La política belga, fermament lligada a la francesa, sofreix intensament la perniciosa influència de la violenta situació actual. Per això la baixa és encara més accentuada en el franc belga.

El dòlar, la llura esterlina i el franc suís, acusen una gran fermesa en el mercat mundial.

El canvi italià, solidament consolidat d'ençà que En Mussolini regit

els destins de la nació, millora el tipus de cotització a la Borsa de París, mentre es produeix la baixa del franc en el mercat internacional.

Optimismes i pessimismes de tota mena han tingut llur confirmació en determinades èpoques, si bé els primers han estat efímers i els darrers s'han accentuat en forma tal en el referent a les monedes més depreciades, incloses en la nostra cotització, o sia els marcs alemanys i les corones austríaques, que hom veu quasi perduda tota esperança de reobrar, ni tan sols en part, les quantitats esmerçades amb fins especuladors en èpoques no llunyanes en què la confiança en la restauració econòmica (si no total, almenys parcial) d'Alemanya i d'Austria era bastant ferma en vistes a l'esdevenidor de les dues nacions.

El marc alemany, en el que va de

l'any ha reduït en proporcions alarmants el seu valor escàs, produint-se lògicament l'alça fantàstica en els cursos de les divises estrangeres a la Borsa de Berlín, deguda a la demanda que se'n fa i que s'ha intensificat en gran manera, en raó directa a la desconfiança que els alemanys tenen en llur moneda, desconfiança que ha influit fatalment en el canvi del marc, essent nul el resultat obtingut per les mesures restrictives preses per part del govern alemany per tractar d'evitar el total enfonsament del marc, que es considera definitiu.

Contrasta amb la caiguda del marc alemany el sosteniment del canvi de la corona austríaca, que durant el primer semestre de 1923 obté una importantíssima alça en la Borsa de Berlín, simultàniament amb les altres divises estrangeres, millorant també el preu de cotització a la Borsa de París, degut indubtablement a la protecció de què gaudeix Austria, per part de la Societat de les Nacions, per evitar una possible i discutida anexió del seu minvat territori al l'ex-imperi alemany.

14-VII-23.
(1) Vegí's LA VEU, edició vesper del 7 de juliol.

MOVIMENT DEL PORT

Divendres, dia 13

VAINXELLS ENTRATS:

Vapor suec «Bjornvick», de Siles, amb fusta.

Vapor holandès «Slot Weenas», de Màlaga, amb càrrega general.

Vapor espanyol «Cabo Tres Forcas», de Santander, amb càrrega general i 3 passatgers.

Vapor espanyol «Sacs», de Tarragona, amb fusta.

Vapor espanyol «Balcara», de Mahó, amb càrrega general i 9 passatgers.

Vapor espanyol «Mahón», d'Elvisas, amb càrrega general i 7 passatgers.

Veler italià «Límite», de Terranova, amb carbó.

Vapor espanyol «Mercedes», de la mar amb peix.

Vapor alemany «Ammon», de Batavia, amb càrrega general.

VAINXELLS DESPARTATS:

Goleta italiana «San Silverio», en llac cap a Alghero.

VAINXELLS SORTITS:

Vapor noruec «S. B. Lund», en llac cap a Arzew.

Vapor espanyol «Mahón», amb càrrega general, cap a Elvisas.

Vapor italià «Bellanoch», amb càrrega general i trànsit, cap a València.

Vapor espanyol «Rey Jaime I», amb càrrega general, cap a Palma.

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA
TELEGRAMS OFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponible	15.77	00.00	15.79	00.00		00.00
Futurs:						
Juliol.	14.84	14.88	14.79	00.00		00.00
Octubre.	13.24	13.28	13.19	00.00		00.00
Gener.	12.66	12.70	12.60	00.00		00.00
Març.	12.53	12.56	12.46	00.00		00.00
Maig.	12.40	N.	12.34	00.00		00.00

Alexandria	Agost	Octubre	Jumel	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Futurs. Ashmouni	26.60	27.10	Juliol.	14.50	00.00	00.00
			Nbre.	14.80	00.00	00.00
» Sakellaridis	29.15	30.55				

Nova York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible.	27.85	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Juliol.	27.10	26.18	27.18	00.00
Octubre.	23.94	23.93	24.06	00.00
Desembre.	23.44	23.48	23.61	00.00
Gener.	23.15	23.13	23.73	00.00
Març.	23.12	00.00	00.00	00.00

Nova Orleans	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible.	00.00	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Juliol.	26.84	00.00	00.00	00.00
Octubre.	23.15	00.00	00.00	00.00
Desembre.	22.91	00.00	00.00	00.00
Gener.	22.78	00.00	00.00	00.00
Març.	22.71	00.00	00.00	00.00

Borsa de Barcelona

MERCAT LLUIRE DE VALORS

14 de juliol de 1923

Avui, com tots els dissabtes d'aquest estiu, no hi ha sessió oficial de Borsa. Únicament ha tingut lloc aquest matí l'acostumada sessió d'operacions de valors a terme, al Casinó Mercantil.

S'ha fet de Nords a 67'75 i a 67'80. Alacants de 67'70 a 67'75 i a 67'70. Colònia a 67'75. Crèdit i Docs a 16'10 i a 16'10. Transversal a 162'00.

Diferències. — De la tanca d'ahir a la tarda, a la d'aquest matí, pujà 0'05 de Nords i Alacants, i 0'05 de Transversal.

Banca Tusquets, S.A.

CANVI — VALORS — CUPONS
Rambla del Centre, número 9

Sardanes

BALLADES A CIUTAT

Avui, al vespre. — Tibidabo, C. Catalana.

Demà, a la tarda. — Grup sardanista Noya Escat, Bar Amigó, C. Tamarit, còpia Barcelona.

Agrupació sardanista, plaça Palau, còpia Catalunya.

Grup sardanista Rius i Tanet, P. Rius i Tanet, còpia Catalunya.

Turó Parc, còpia Barcelona.

Demà, a la nit. — Unió sardanista de Sarrià, P. Prat de la Riba, còpia Catalunya.

Orfeó de ans, còpia Barcelona.

El Foment de la Sardana de Barcelona donarà demà, a la nit, una audició de sardanes a la Ronda de Sant Antoni, xambrà al carrer de Casanova, a càrrec de la còpia La Principal Barcelonina, i altre audició al carrer Ample (davant la Casa de Correus) per la còpia La Principal del Camp de Vallès.

Dimart, a l'anit. — Vallvidrera, còpia Catalunya.

Dimecres, a la nit. — Centre Popular de talarista de Sant Andreu, (Sant Andreu, núm. 166), còpia Catalunya.

BALLADES A FORA

Badalona, avui al vespre. — Foment de la sardana, P. de la Vila, còpia Principa Barcelona.

ROSA AMAR I MARTÍ

vídua de l'Il·lm. senyor Pere Alier i Vidal

Presidenta de la Junta de Dames de la Casa de Lactància i Bressol, ex-Presidenta de les Juntes de Dames de la Caritat Cristiana, de Gràcia, i de la Creu Roja, condecorada amb la Medalla d'Or de la Creu Roja, etc.

ha mort havent rebut els Auxilis Espirituals i la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

Els seus fill, filla política, néts, nét polític, besnéts, germà, germans polítics, nebots, nebots polítics, cosins i família tota, en comunicar als amics i coneguts tan sensible pèrdua, els preguen que li tributin un piadós record en llurs oracions i se serveixin concórrer a la casa mortuòria, carrer Comerç, núm. 29, demà, diumenge, a les onze del matí, per acompanyar el cadàver a l'església parroquial i d'allí al Cementiri del Sud-Oest.

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona.—Dia 13 de juliol de 1923.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar: 765.2, 767.3, 768.4.

Termòmetre sec: 23.0, 25.9, 25.2.

Termòmetre humit: 19.4, 19.0, 20.0.

Humitat (centèsimes de saturació): 70, 51, 59.

Direcció del vent: ENE.

Velocitat del vent en metres per segon: 9, 7, 5.

Estat del cel: Tapat. Nuvolós.

Classe de núvols: K.N. al St., K.N., Al St. K. K.N.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 27.1; mínima, 20.8; mínima prop del sol: 19.5.

Oscil·lació termomètrica: 6.3.

Temperatura mitja: 23.9.

Precipitació aquosa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, inapreciable.

Recorregut del vent en igual període: 454 km.

Observacions particulars: Boira.

El director, E. Alcobé

La Inspecció Regional del Retir Obrer Obligatori ha acordat que, per trobar-se tancades les oficines de Recaptació, Filiació i Informacions els dissabtes a la tarda, no es computarà aquest mig dia als efectes de fixar els terminis que assenyalen l'esmentada Inspecció.

El mateix acord ha pres el Patronat de Previsió Social de Catalunya i Balears, respecte als terminis que es prescriueixen en la tramitació dels recursos.

Vanos Cardús Portaferrissa, 10.

Un camió que passava pel carrer de l'Hospital, a falta de transeünts per atropellar, va arrencar el velari d'una sastreria del número 55, i va rompre els vidres de l'aparador.

Vaixelles PORCELLANA J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

A la carretera de la Bordeta, el carter Francesc Colomer Boix, de 62 anys, va caure del carro i va resultar amb una costella fracturada i contusions al pit, ventre i cuixa esquerra. Va ingressar a l'Hospital de la Santa Creu.

-EL MILLOR OBSEQUI

per a les vacances és un aparell fotogràfic de la casa CUYAS, Portal de l'Angel, 11.

Van topar al Saló de Sant Joan, un tramvia i un carro en el qual hi anava Rosalia Valls, de 42 anys, la qual va sofrir nombroses contusions que li van ésser curades al dispensari de la Ronda de Sant Pere.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30

A la matinalada es sentiren dos trets a la part de Les Corts. Acudiren uns agents i posaren en clar que els ha-

via disparat el sereno d'una bòvila per esporuguir uns individus que robaven macons.

-JOIES VILANOVA Unió, 6.

La policia ha detingut i posat a disposició de l'autoritat militar, a Josep González Carreras, prófug de l'exèrcit.

-Per a cines de família

no hi ha com la casa CUYAS, Portal de l'Angel, 11.

Organitzada per la seva Secció d'Esports, la Joventut Nacionalista «Pan Claris» farà demà, diumenge, una visita a la Granja Vella (Horta).

- Banyeres, Waters, Lavabos, etc. S. Verdaguer. Ronda Universitat, 9.

A conseqüència de dues explosions de gas, una d'elles seguida d'incendi,

esdevingudes als voltants de l'estació de M. S. A. i Avinguda Icaria, el gas de la Companyia Lebon es subministra durant unes hores amb molt poca pressió.

-DEPILATORI BELLESA treu d'arrel el pèl moixí, pèl de la cara i braços. Resultats pràctics. Venda en perf.

Demà, diumenge, a les dotze, en l'estatge del Centre Social de Belléu, Tallers, 45, primer, l'última de les lliçons de Cuina pràctica familiar per a senyoretes, del present curs, l'explicarà el professor Niquasi Domenech, tinent de la «Crema catalana daurada».

- Vins marca Claris Xampany. Licors. Rbla. Catalunya, 95

Anit passada fou curat al dispensari de la Plaça de Sepúlveda don Francesc Montserrat Palau, de 61 anys, habitant la torre núm. 76 del

carrer de Beltran, el qual tenia unes ferides de pronòstic reservat, amb fractura de l'anca del coll esquerre.

Les havia rebudes per haver estat agafat entre dos tramvies a la Plaça de Catalunya, davant del número 22, en intentar travessar la via.

- Gábies i peus de metall. La casa més ben assortida Llorens Germans. Rbla. Flors, 30.

Ahir el tren de viatgers que arriba a Barcelona a quarts de vuit del vespre per la Costa de Llevant, agafà un home a cosa d'un quilòmetre abans d'arribar a Barcelona.

Segons deia el maquinista, el desagradat va tirar-se a la via.

- Sucre Gastre i Marqués, específic contra els cucs i purga els nens.

A la matinalada passaven dos urbans pel carrer del Call i els va caure arran un test que amb un xic més

produïx dues vacants.

Sabent d'on havia sortit, els urbans pujaren al pis i trobaren un vel que digué que el test l'havia llançat la seva dona, que té pareses. Evidentment.

- Aparells fotogràfics

garantitzats i econòmics, els trobareu a la casa CUYAS, Portal de l'Angel, 11.

Passant a la nit pel carrer de les Tàpies Eduard García, de 43 anys, del Comerç, li va caure al damunt un os que, pel famany, devia ésser d'elefant, i que li va produir una ferida de consideració al llavi superior.

Fou curat al dispensari del carrer de Barba, i no es pogué esbrinar d'on havia sortit.

Es convoca a tots els socis de l'Ateneu Enciclopèdic Popular a la Junta General Ordinària que es celebrarà el proper dijous, dia 19, a les deu de la vetlla, per a resoldre, entre altres assumptes importants, sobre la renovació anual reglamentària de part de la Junta, pel que es recomana l'assistència i puntualitat al dit acte.

- Faianç Català Corts, 615 Tel. 1584 A.

Bomboneres amb dolços per a bodes i bateigs. Presentació exquisida.

Estant ja normalitzats els transports, la Secretaria de la Junta Municipal d'Exposicions d'Art prega als artistes, especialment als escultors, concorrents a la passada Exposició d'Art, de voler retirar, com més prompte millor, les seves obres, puix havent de traslladar les oficines al Palau de Belles Arts, les dites obres quedaran amagatzemades, no responnent-ne.

Ha estat identificat l'individu que el dia 10 va ésser mort per un autòmbus a la via Layetana.

Es deia Antoni Compte Folch, de 46 anys, de Valls, músic.

Com que li varen trobar documents procedents de Valls, el jutge va trametre un exhort i la fotografia del mort a la dita ciutat, i un cunyat d'aquest ha vingut i l'ha identificat.

El Col·legi de Metges de Barcelona ha cursat el següent telefonema:

«Exm. Sr. Ministre de Finances.—Madrid.—Donades les circumstàncies anormals per les quals ha travessat Barcelona, el Col·legi de Metges d'aquesta «provincia» es veu obligat a pregar a V. E. que es serveixi prorrogar per uns dies la presentació de les declaracions jurades d'utilitats.

—President Proubasta.—Secretari, Parrizas.»

Es notifica als minyons de l'actual reemplaç pel cupus de la Secció quarta d'aquesta ciutat, que la Comissió Mixta de Reclutament procedirà el dia 16, a les deu del matí, al reconeixement del minyons Manuel López Lestón i Josep Forn Forn, números 168 del 1920 i 238 del 1923, per haver al·legat causa d'exempció sobrevinguda, per si volen fer acte de presència en el referit reconeixement.

SI USTED SUFRE
DEL
ESTÓMAGO

Si usted experimenta:

Agruras,
Tiranteces,
Pesadezas,
Calambres,
Jaquecas,

póngase inmediatamente
al régimen del delicioso

PHOSCAO

Exquisito desayuno,
Poderoso reconstituyente,
Perfecto regulador
de las funciones digestivas.

ALIMENTO IDEAL

de los anémicos,
de los convalecientes,
de los fatigados,
de los ancianos.

En farmacias, droguerías
y comestibles.
Depósito: Fortuny Hnos.,
Hospital, 32. — Barcelona.

L'EXPOSICIO DEL TIBIDABO

XI Concurs Internacional d'Alimentació, Higiene, i Agricultura

Es admirable com la nostra ciutat es sobreposa als contratemps que s'amunteguen contra seu. De segur que no trobaríem, al llarg de la Història, una ciutat que hagués resistit tant i amb tant de braó els atacs del temps i dels homes.

Avui ja quasi no es conserva més que el record de ciutats que en altre temps disputaven a la nostra, en lluita pacífica i comercial o bé en lluita cruenta i despietada, la preponderància o bé la riquesa.

Altres que en temps més pròxims gallejaven pel Mediterrani o triomfaven per les altes planícies fosques, avui jatem estemordides sota el pes de la seva fatalitat que sols els ha deixat el miratge d'una glòria que voleja per l'horitzó. Ni les proteccions decidides dels monarques ni el constituir-les en porta d'un imperi colonial i en centres burocràtics han aconseguit fer-les subsistir en l'esplet d'un dia. Elles han anat morint i estomirant-se, quedant sols les ruïnes dels edificis que excitaven la pietat de l'artista i la curiositat del viatger o bé les ruïnes morals de la vida esclavitud amb els atropells del caciquisme i la misèria dels que pidolen a tot temps el favor de la collectivitat.

En canvi, Barcelona segueix igual sempre, tal com la va veure fa 25 segles l'autor del Periple que després serví la Musa de Rufus Festus Avienus. La petita ciutat naixent, que vora el mar estenia les seves cases i les seves factories, «rica en riqueses», ja constituïda en llevat de la ciutat immortal que avui admirem i estimem, ha subsistit sempre malgrat tots els inconvenients i adversitats que l'han assaltada com les onades incansables s'arrestellen contra la roca incommovible.

Per això en mig dels contratemps, la ciutat persisteix igual que abans, fidel a si mateixa, coneixent son destí de lluitar sempre contra els enemics innombrables. Recordeu les vegades que ha estat presa i desllorçada, les guerres que ha sostingut i les batalles que ha perdut i guanyat, les iras que ha concitat i les enveges que ha despertat; calculeu l'energia que ha hagut de desplegar i el seny que ha hagut de tenir per a no deixar-se caure, com tantes altres ciutats que han complert llur destí en la Història, i tindreu una noció del llevat de vida i immortalitat que els fundadors varen posar en la nostra ciutat benoïda.

Per això, sembla que son destí és lluitar sempre, sense conèixer un moment de repòs, a fi de mantenir-se en el nivell que sempre ha tingut i anar-lo pujant poc a poc en santa persistència.

Algunes vegades ha baixat d'importància i fins ha conegut la pobresa i l'asserviment, però ha estat merces a una incontrastable força exterior que s'ha exercitat a oprimir-la i ha vessat, per a molestar-la, energies que més ben emprades haurien donat un gran fruit. La conseqüència no s'ha fet esperar. El poder públic que li ha barrat el pas ha estat com la presa que deté el riu, sense canalitzar-ne l'energia cap a un millor vessant. Un dia o altre el riu, com a cosa natural, és més fort que tots els artificis, argalla l'obstacle que no ha sabut ésser estallador sinó parada i consum la força oprimidora i avall va la parada i tot el que hi

havia al darrera fent de puntal als rabiós.

Algunes vegades hi ha una mica de bon seny i es il·luc l'enorme crim que es comet, fent servir les forces d'un país per a molestar i oprimir al que es desitja que sigui part integrant i voluntària d'aquell mateix país. Algunes vegades els elements dirigents s'adonen de l'error transcendent que suposa castigar un país radicalment comerciant a no comerciar amb Amèrica, deixant que a aquelles colonies hi vagin sols els Virreis concusionaris, els capitans bandolers i els empleats llargs d'ungles barrejats amb uns pocs nàufrags de la vida que es deixen emportar cap allà on creuen que han de fer fortuna. Però és tard, i el remei ja no evita el mal gra que s'havia format fins a obrir-se pel desig de vida nova.

Algunes vegades, homes d'Espanya clarividents, posen el crit al cel, considerant el crim que es fa en mantenir aquest estat d'inquietud i d'asserviment que es vol fer subsistir en la nostra ciutat. Però la llur veu és ofegada per les passions enverinades que veuen en l'esperit de llibertat de Barcelona una llum per a Catalunya i un tió que ha de cremar i reduir a cendres el cadafal de fira que tenen muntat, en les altures polítiques de l'Estat.

Sols així s'explica la ceguera amb què es tractada Barcelona, amuntegant-hi els perills i les males soles, fent-ne raser de gent indesitjable i cam d'experiència per a totes les males passions.

La ciutat no mor, però en resta ferida i ha d'esmerçar, a defensar-se, energies que tenen la llur aplicació natural en fer anar avant la barca a la prosperitat pública.

Així hem vist en aquests darrers mesos com els odís i rancúnies inconsiderats han impedit al desenvolupament normal de la ciutat, fent impossible l'Exposició Internacional del Moble, que ha hagut d'ajornar-se fins a la tardor, i restant lluminat a l'Exposició XI Internacional de l'Alimentació, Higiene i Agricultura que actualment està instal·lada al Tibidabo.

Aquesta manifestació d'activitat dels nostres industrials no serà mai prou agrada, perquè resulta un heroisme el fer plans per a una obra pacífica, com és una Exposició en una ciutat la tranquil·litat de la qual no sabem mai de quines forces ocultes i enverinades depèn.

No obstant, molts industrials barcelonins han fet qüestió d'honor i prenen part en les Exposicions que es fan, obeint a aquella raó íntima, que audia abans, de la incontrastable energia col·lectiva, que no vol parlar-se ni deixar morir la ciutat i que mou els nostres industrials i comerciants a fer sacrificis per a mantenir i augmentar el prestigi de tots.

Per això és doblement d'agrair l'esforç dels qui han organitzat i dut a terme aquesta Exposició XI Internacional de l'Alimentació, Higiene i Agricultura, que és oberta al Tibidabo, malgrat els contratemps que s'han oposat al seu lluminat i a la seva popularització.

Es requirit indispensable que les notes que ens siguin trameses per a la publicació vinguin redactades en català i amb conclusió periodística.

Visitant l'Exposició del Tibidabo

El producte LARDINA

Mantega vegetal per a cuina i pastisseria

Riera i Ruiz, S. en C.

Els mèges i sociòlegs que han estudiat el desenvolupament de la nostra terra, han trobat que, d'uns quants anys ençà, la nostra raça es millora notablement.

La nostra joventut té més força i més intel·ligència i la nostra adolescència puja més robusta i més ben orientada en les coses de la vida.

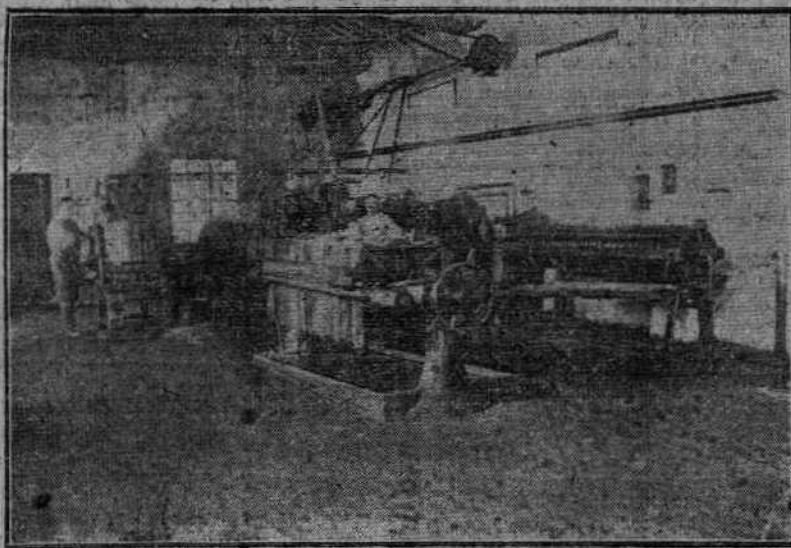
Això hi han contribuït una sèrie de causes.

A força de predicacions i experiències, el nostre jovent s'ha captivat que havia de viure més atansat a la

naturalitat, fugint dels abusos i de les alimentacions a base de carns fortes, sinó que havia de preferir les alimentacions sanes i com més naturals possibles.

Per a això, al mateix temps que conreava els esports que l'enfortien, fugia dels cataus i de les diversions avariades.

Aquest moviment alliberador ha arribat a tots els ordres de la vida i no cal dir que un dels que més ha tendit a modificar ha estat el de l'alimentació.

Secció de filtres dels productes «Lardina»

Això explica l'èxit que han tingut en la nostra terra els productes naturals, en preferència als artificials, els d'origen vegetal en preferència als d'origen animal. En una paraula, aquells que més s'han atansat a la naturalesa han tingut una preferència, que ha determinat l'enfortiment de la raça per la purificació de les sangs, l'aquietament dels nervis i l'enfortiment dels músculs.

Un dels productes que més han determinat aquesta renovació, ha estat el que és denominat «Lardina», que ha presentat al mercat la casa Riera i Ruiz, S. en C., el qual va cridar poderosament l'atenció en totes les exposicions d'Higiene a les quals ha concorregut.

Es una cosa evident que el llard, del qual es fa un consum tan gran en una ciutat com la nostra, és cada dia més car i més adulterat.

Els perjudicis que això produeix són evidents.

Per un cantó, ja és sabut de tothom que el tocino és de carn forta i sovint tòxica, perquè la seva ardència periorba l'organisme millor disposat. Això va determinar que fos prohibit en alguns països i restringit en altres, especialment en els mesos de la primavera i estiu. En això s'han mostrat d'acord l'esperit de dues religions tan oposades com la cris-

tiana i la mahometana.

Doncs bé: els inconvenients del llard de tocino són resolts per la «Lardina», o llard vegetal, que ofereix la casa Riera i Ruiz.

Aquesta casa ha aconseguit espanyolitzar una indústria que està molt estesa en algunes parts del món civilitzat, on es fabrica mantega vegetal neutra, extreta de la nou del coco.

Com que en la nostra terra, aquest producte és relativament nou, encara que ja estigui recomanat per tots els qui es preocupen de la salut col·lectiva i del millorament de la raça, donarem unes explicacions del que és el producte «Lardina».

Per això ens ajudarem molt el fet que aquí siguin els cocos, ben coneguts i apreciats com a fruita fina i delicada, tan agrada al paladar com nutritiva i saludable.

El cocoter és un arbre de països càlids, i es cria, principalment, a la Índia, illes Filipines i Fernando Póo, preferint els terrenys d'alluvió i bona terra. Sembla una gran palmera i forma boscos on les columnes innumerables i esvelts del tronc acaben amb els poms de les palmes, que sostenen les grans fruites, que semblen caps de persones.

Cada arbre, quan és gros i està ben conreat, produeix un centenar de co-

cos o nous de cocos que són les llavors dels arbres i constitueixen una fruita exquisida i salubre.

Els mateixos indígenes parteixen la fruita pel mig i separen la fibra vegetal, que va a fons de la carn blanca que va a dintre.

Tot en aquesta fruita és utilitzable. Aleshores les fibres que acompanyen la closca es fabriquen en rams de gran resistència i les alfileres excel·lents que són denominades «carpets».

La part blanca i grassa és posada a secar en canyissos i, després, es tramesa a Europa amb el nom de «copra», constituint un comerç actiu i d'importància enorme, perquè ajuda a alimentar el nostre vell continent. Abans de la Guerra Gran, França sola n'importava uns 100 milions de quilos cada any.

L'ametlla del coco, bona per a menjar, quan és assecat, conté de 60 a 65 per 100 d'oli. Quan arriba a la fabrica, és triturada fins que es converteix en farina. Aleshores se la sotmet a premses molt potents per a fer-li deixar l'oli que duia.

Així s'obté una mantega que es fent a la temperatura de 25°, la qual és refinada, curosament per procediments patentats, donant origen al producte «Lardina».

Aquesta és una mantega exempta d'àcids grassos, lliure i sense cap gust, propietats que li donen una valua inapreciable, que prou saben estimar els cuiners intel·ligents i els paladars delicats.

La digestibilitat de la mantega «Lardina» ha estat examinada per mèges prestigiosos i fisiòlegs eminents, els quals han fet assaigs de Laboratori i han trobat que la mantega «Lardina» és suportada fàcilment pels vètrells malalts i delicats, que no podrien digerir la mantega d'origen animal i molt menys la de tocino que és la que més corre per la nostra ciutat.

L'enorme consum que a França es fa de la mantega de coco refinada, com la que amb el nom de «Lardina» ven la casa Riera i Ruiz, i l'èxit d'èxit i brillant adquirint per la «Lardina» en el nostre país, són la millor prova de que l'instint dretorer i ben orientat del gran públic ha sabut apreciar la valua dels consells dels higienistes.

El treball de la casa Riera i Ruiz no es limita sols a produir una mantega més digerible, alimentícia i agrada al paladar que no pas la mantega de tocino, cosa que ja tindria la seva impotència apreciable, sinó que la produeixen en les millors condicions econòmiques, ja que la «Lardina» és venuda a les botigues de Barcelona, al preu de tres pessetes el quilò, elegantment envasada en un pot de llautó. Això contribueix a alliberar-nos de la tributació a l'estranger, perquè sense l'elaboració de la casa Riera i Ruiz hauríem de comprar la «Lardina» a preus molt més alts, fent-la venir de fora.

Aquesta casa barcelonina dels senyors Riera i Ruiz s'ha fet mereixedora de la nostra felicitació i de l'agraïment dels que surten beneficiats amb el consum de la «Lardina», que són més cada dia i seran encara més quan sigui general el consum d'un producte que així resol tantes necessitats de salut i d'economia.

El curiós barceloní

Visitant l'Exposició del Tibidabo

Barcelona és una de les ciutats del món que consum menys alcohol
 Barcelona és la ciutat del món que consum més xarops i orxates
 Això resulta de tant com són venuts els

XAROPS I ORXATES FORTUNY

En la nostra gran ciutat hi ha noms industrials que són com els grans noms històrics, dels quals sentien orgull els pobles antics.

Aquests noms s'han popularitzat a poc a poc i han constituït una característica de la ciutat.

Així, a Barcelona, dir «Xarops Fortuny», és igual que dir estatua de Colom o Plaça Reial, quelcom ben barcelonès, ben nostre i ben popular.

Tot hom ha vist els rètols dels «Xarops Fortuny» als carratges que els repartixen per tot Barcelona, i tot hom els ha desitjat, especialment a l'estiu, quan la calor li ha fet allargar la mà freguda cap al vas d'aigua fresca irisat per la coloració del xarop o matisat per la blancor esmaimada de l'orxata.

Qui s'ha trobat assedegat en terra llunyana ha sentit l'enyorança del vas d'aigua amb xarop o bé orxata, perquè la dolçor i la frescor li són una mateixa cosa.

La nostra raça, sobria i neta, no ha posat els seus afectes en els llicors ni en les begudes fortes, perquè no els ha necessitat per a sentir el goig de viure ni els estimulants de treball.

Nosaltres, més afectes a la nostra ascendència clàssica, en tenim prou amb l'aigua fresca matisada d'alguna dolçor vegetal com són els xarops i les orxates.

Per això sentim molta satisfacció, quan ens assabentem que Barcelona és la ciutat del món que consumeix més xarop i orxata.

Els pobres d'esperit i raquítics de cos ens diran que els llicors són necessaris, però nosaltres tenim present que no hi ha res com l'aigua dolçificada.

Així ja ho cantaren els poetes antics i prescrivien que els joves beguessin aigua si volien arribar a la meitat en els esports i en les guerres.

En aquestes tardes calloses d'estiu, quan la suor regala pel front corbat damunt la taula de treball o vora la màquina que trepidant, augmentant el calor de l'atmosfera, és dolç pensar en l'aigua fresca, però és més dolç imaginar que aquesta aigua pot anar dolçificada per una cosa tant innocent com són els xarops i les orxates.

És natural que en una ciutat com la nostra, que, com diem, és la ciutat del món que consum més xarops i orxates, es dediqués a elaborar-ne no sols per al consum local, sinó per a exportar-ne a tot arreu.

Així les taules d'aigua van multiplicar-se i els obradors que feien els xarops van anar creixent en importància i en producció.

Ni dels que va agafar anomenada i profit llargs anys, va ésser el de la casa Fortuny. Aquesta casa fou fundada fa uns 50 anys per don Francesc de Fortuny.

El senyor Fortuny tenia altres negocis més o menys similars a la producció d'orxates i xarops, però veient que havia encertat el gust del públic i que anava creixent ràpidament

la demanadissa dels seus productes nous, va deixar de banda tota altra activitat i va consagrar-se a produir i millorar els seus xarops i orxates.

Aviat els productes Fortuny esdevingueren populars i la casa va créixer d'una manera decisiva.

Fa 13 anys que regenta la casa el fill del fundador don Agustí Fortuny, però, en homenatge al seu pare i veient que el nom s'havia fet tan popular, no ha volgut que fos canviat. Així tot continua girant entorn del nom de «Francesc Fortuny» i les etiquetes de les ampolles més populars a Barcelona, igualment que els rètols de cotxes repartidors, han continuat enlairent el nom de «Francesc Fortuny», recordant que fou un dels qui contribuïren efectivament a la transformació i enriquiment de Barcelona fa mig segle.

Ara, la casa Fortuny, ocupa uns amples locals del carrer de la Princesa, número 55, on té establerta la seva poderosa maquinària i la seva perfecta organització de distribució. La secció més important de la maquinària és la trituradora de fruites. Aquesta comprèn una maquinària moderna patent i delicada que aixafa les fruites en forma que no fa malbé res del suc que tan bona aroma i gust dona a les begudes que en surten. Així la casa Fortuny no gasta gens d'essència ni producte químic per a elaborar els seus xarops i orxates, sinó que fa servir el mateix suc de la fruita, aconseguint els

seus deliciosos productes inofensius.

Per això ha fet un estudi de totes les ametlles, xufes i altres fruites, de les quals fa xarops, i ha escollit la més indicada per a cada cas. Per exemple, d'ametlles n'hi ha de bones en diferents llocs, però s'ha arribat a la conclusió de que, per a fer orxates, cap ametlla com la mallorquina. Per això la casa Fortuny en compra grans quantitats de la veïna illa d'Eivissa i se l'elabora de la forma més convenient perquè doni a l'orxata aquell gust característic de les orxates Fortuny.

Aquesta casa exporta grans quantitats dels seus xarops i orxates a tot Espanya, als Estats Units i a l'Amèrica Espanyola, però el seu principal mercat és Catalunya mateixa, especialment Barcelona. Per això diem al començament d'aquest article, que, a pur de veure el nom dels productes Fortuny en cotxes repartidors i en ampolles que s'arreglen pels mostradors de bars, quioscos i colmadors; el nom de Fortuny ha esdevingut popular i estimat en la nostra ciutat.

Per això, entre les famílies que necessiten una ampolla de xarop, quan l'encarreguen, no es descuiden de dir que sigui marca Fortuny.

En començar, s'acredità abans que amb res amb l'orxata, però amb el transcurs del temps ha anat elaborant xarops de tota mena, sodes variades de fruites del país i colonials, etcètera, etcètera.

Més tard s'ha especialitzat en xarops que abans no s'usaven, com és el cafè i altres similars. Els avantatges del xarop de cafè sobre el mateix cafè, són molt importants en diversos casos en els quals s'en fa ús, com és ara el barrejar-lo amb llet, per a fer-ne la beguda alimentícia d'ús tan generalitzat, car el cafè porta aigua en abundància, i en ésser barrejat amb la llet, la debilita, cosa que no succeïx posant-li concentrat en forma de xarop.

La casa Fortuny presentà els seus productes per primera vegada a l'Exposició Universal de Barcelona de 1888. Aleshores, entre la febre de renovació que accentuà la creixença de Barcelona, l'Exposició fou l'impuls més decidit. Per això totes les cases que obtingueren per a llurs productes un premi en aquell gran certamen que els feia anar tan escassos i que mirava tan prim en concedir-los, n'estan joiosos i els ostenten amb una satisfacció especial ben justificada.

La casa Fortuny va obtenir aleshores la Medalla d'Or per als seus xarops i orxates.

D'aleshores ençà ha seguit a l'altura en què va col·locar-se la primera vegada que va concórrer a una Exposició i en totes les que ha exposat els seus productes ha obtingut Medalla d'Or i Diploma d'Honor, juntament amb els comprovants oficials a les preferències del públic.

Vida religiosa

Avui: Sant Bonaventura, cardenal; Just, soldat; i Adela, vídua. — Demà: La Festa del Santíssim Redemptor; Sant Enric, emperador; Camil de Lelis, confessor; i Santa Justa, màrtir.

Quaranta hores: Demà, a l'església parroquial de Sant Antoni Abat i Nostre Dona dels Àngels. Hores d'exposició: De dos quarts de set del matí a dos quarts de vuit de la tarda.

La missa de demà: Dominica VIII després de Pentecostes, color morat. Cort de Maria: Demà, Nostre Dona del Trànsit, o d'Agost; a Santa Maria del Mar.

Adoració nocturna: Avui, Festa solemne i Vella general al temple del Tibidabo.

Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de Sant Rafael Arcàngel; a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). — Demà, Torn de Santa Teresa, a la mateixa capella.

Parroquia de Santa Maria del Pi. — Demà, diumenge, la primera missa a les quatre; la segona, a les sis; les altres, a mitja hora i la darrera a dos quarts de vuit. A les set, missa parroquial amb predicació del sant Evangeli del dia pel reverend Eudom. A les vuit, missa de començament amb plàtica preparatòria a l'altar de la Puríssima Sang, a càrrec de l'Associació dels Amants de Jesús Sagramentat. A dos quarts de deu res de Prima i Tercia, ofici conacional cantat, res de seta i Nona per la Reverenda Comunitat. A dos quarts de dotze, missa i lectura doctrinal.

Tarda, a les tres, ensenyament del Catecisme; a dos quarts de set, res del Santíssim Rosari; oració mental i Estació major.

Parroquia de Sant Agustí. — Demà, diumenge, al matí, es diran misses a les hores de costum. A les vuit, missa parroquial amb homilia de l'Evangeli; a les deu, ofici, i a les dotze, durant la missa, el reverend senyor Rector explicarà un punt doctrinal.

Tarda, a les sis, res del Sant Rosari i continuació de la novena a la Verge dels Desemparats.

Parroquia de la Puríssima Concepció i Assumpció de Nostre Senyora. — Demà, diumenge, misses des de dos quarts de sis fins a la una, totes dues inclusives. A dos quarts de vuit, plàtica parroquial pel reverend Eudom. A les vuit, missa de començament general de l'Associació del Via-Cruci. A les nou, Novena en honor de Nostre Dona del Carme. A les deu, ofici. A dos quarts de dotze, visita a nostra Dona de Montserrat. A les dotze, Salutació Mariana per les Filles de Maria.

Tarda, a les cinc, Via-Cruci solemne pels penitents, exposició de S. D. M., Estació Major, benedicció i reserva.

Dilluns, festivitat de Nostre Dona del Carme. — A les vuit, missa de Comunió general, amb plàtica preparatòria pel doctor don Esteve Monreal, prevere, Vice-director. A les deu, ofici solemne, cantant-se la missa coral en do, amb acompanyament de violins, violoncel·l i contrabaixos; sota la direcció del mestre senyor Gubern, i sermó a càrrec del reverend Pare Josep Píezas, de la Companyia de Jesús.

Tarda, a dos quarts de set, després del res del Sant Rosari i cant del Trisagi Maria tindrà lloc el darrer dia de la Novena, finalitzant amb sermó que predicarà el reverend Pare Pere Isla, jesuïta.

En aquesta església es guanya el jubileu concedit pel Papa Pius X (A. C. S.) als confrares de Nostre Senyora del Carme, l'altre indulgència plenària «Totius Cunctas», tant vegades com es visiti la Santa Imatge en son propi altar, en la forma i en les condicions de la Porciúncula.

Església dels Pares Camil·ls (Agonitzants). — Demà, diumenge, festa de Sant Camil, a les vuit, missa de Comunió general amb plàtica preparatòria pel reverend Director de la Confraria. La comunió s'oferirà per l'ànima de Na Joaquina Teixidó, vídua de Perera i la senyoreta Elvira Estapé, sòcies de la Confraria de la Verge de la Salut.

Durant la missa, el cor de l'Associació de la Verge de la Salut, cantàrra escollides composicions de Capocci, Romanello, Boizot i Camps Arnau, acompanyats d'instruments de corda.

A les deu, ofici solemne amb exposició de S. D. M., executant-se per la capella de música de la parroquia de Sant Cugat, la «Missa Secunda Pontificalis», de Perosi, amb acompanyament d'orquestra.

El pangeiric està a càrrec del molt reverend Pare Vicens Arañuet, Superior de la Comunió.

Després del darrer Evangeli es cantarà l'«Anima Christi», a cinc veus, d'En Beltrán.

A la tarda, a les sis, exposat S. D. M., es cantarà Solemne Trisagi, a dos cors, del mestre Camps Arnau, i després seguirà el sermó que dirà el reverend Pare Cándid Rincón, C. M. F., finalitzant amb la Reserva, Benedicció i veneració de la reliquia del Sant, cantant-se l'himne al gloriós Sant Camil, «Inclitum lactic», del compositor P. Lluís Stecanella, religiós camil.

La Confraria de la Verge de la Salut, honrant en aquest dia a un dels seus principals Patrons, s'associa a aquests cultes suplicant que hi assisteixin amb l'indulgència.

Confessant, combrant i visitant l'església del Sant, es guanya indulgència plenària, per concessió del Papa Benedicté XIV.

Obituari

ENTERRAMENTS

Na Rosa Amat i Martí, vídua d'En Pere Altet i Vidal. Demà, a les orze. Comerç, 29. Cementiri Nou.

FUNERALS

En Joaquim Albarrana i Folch. De

mà, a dos quarts de dotze, sufragi a l'església del Bonsúccés.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

La senyoreta Pilar Artal i Valls. Enterrada aquesta tarda.

Na Maria dels Àngels Goyanias i Lloret. Ha mort a l'edat de 83 anys. Enterrada la tarda d'avui al Cementiri Nou.

Na Angela Balcells i Oliveró, vídua d'En Joan Carbó. Ha mort a l'edat de 80 anys. Enterrada aquest matí, al Cementiri ou.

En Joan Soler i Vilas. Enterrat aquesta tarda al Cementiri Vell.

Els esports

EXCURSIONISME

El Centre Excursionista de Catalunya. — Les eleccions darterament celebrades per a la renovació de càrrecs de la Junta Directiva i de les diferents Seccions del Centre Excursionista de Catalunya, han donat el resultat següent:

Junta Directiva: president, don Rafael Patxot i Jubert; vice-president, don Joan M. Guasch; secretari primer, don Estanislau Pellicer; secretari segon, don Josep Danés; tresorer, don Eduard Vidal; vocals, senyors Timoteu Colominas, Josep Franch, Lluís Estasen, Joan Ruiz i Porta, Antoni Barrie, Rosend Flaquer.

Secció de Fotografia: vice-president, don Rafael Degollada; vice-president, don Josep Flaquer; secretari, don Manuel Comella; tresorer, don Alfred Bosch; arxiver, don Gaspar Sala; director, del Laboratori, don Lluís G. Olivella; vocals, senyors Joan Xicart, Antoni Bergnes, Josep M. Vilaseca.

Secció d'Enginyeria: president honorari, don Pere Rius i Matas; president, don Salvador Fillella; vice-president, don Antoni Ferran; secretari, don Antoni Homs; vice-secretari, don Manuel Miró; vocals, senyors Ferran Cuito, Ramon Muntanya i Manuel Cunà.

Secció d'Esports de Muntanya: president, don Ignasi Folch i Girona; vice-president, don Joan Pujolar; tresorer, don Enric Sellarés; secretari, don Josep M. Guàrdia; vocals, senyors

Josep Carbonell, Josep Pons, Joan Llimona, Francesc Soler, Joan Sellarés.

Secció d'Arquitectura: president, don Guillem Busquets; vice-president, don Pere Benavent; secretari, don Ramon Argilés; tresorer, don Santiago Casulleras; arxiver, don Joan Vives; vocals, senyors Damià Ribas, Joan Cordillo, Ramon Nicolau.

Secció d'Arqueologia: president, don Pelegrí Casades; secretari, don Timoteu Colominas; arxiver, don Manuel Causa; vocals, senyors Enric Vilaseca, Manuel Genovart, Joan E. Font, Josep Salvany.

Secció de Geologia i Geografia: president, doctor B. Serradell; vice-president, doctor Ramon Jardi; secretari, doctor J. R. Bataller; conservador, del Museu, don Josep Franch; vocals, senyors Ferrer de Franganillo, Marius Guerin.

La secció d'Excursions de l'Escola del Treball amb la cooperació del Grup Excursionista Montserrat ha organitzat pel dia 15 del present una excursió al Castell d'Arampruny amb el següent itinerari:

Cornellà, Sant Boi, Sant Ramon, Sant Climent, Font del Ferro, Ermita de Brugus, Castell d'Arampruny, Gavà i Barcelona.

El vinent diumenge l'Agrupació «Amics del Sol» té projectada una excursió a Badalona, Montalegre i Mongai.

Sortida per l'estació de França a les cinc en punt.

TIR

Gran Concurs Regional. — Primera tirada per al diumenge vinent a res nou del matí.

Popular per categories a fusell. Arma: fusell, mosquetó o carabina «Mauser» visiblement reglamentaris. Distància: 200 metres; dispar, 15 en una sola sèrie; posició, lliure de les reglamentaries; blanc, de 0 30 m., classificació, a la millor puntuació; matricula, primera categoria, 3 pessetes; segona, 2 i tercera, 1.

Premis. Primera categoria, copa de senyor Baró de Quadras, 100 pessetes del Banc Anglo Sud Americà, 70, 60, 50, 40, 30, 20, 20 i sis medalles

d'argent. Segona categoria, 50 pessetes, 40, 30, 20 i sis medalles d'argent i bronzo. Tercera categoria, 40 pessetes, 30, 25, 20, 20, 15, 15, 15 i dotze medalles d'argent i bronzo.

Segona tirada a les quatre de la tarda.

Per a fills de senyors socis.

Arma: Carabina de precisió; distància, 25 metres; blanc, circular de 0 50 metres; posició, a peu dret; dispar, 10 en una sola sèrie; classificació, a la millor puntuació; matricula, gratis.

S'establiran dos grups; un fins a l'edat de 12 anys, i l'altre dels 12 als 17 anys.

Premis: Objectes adequats per a tots els matriculats.

La matricula quedarà tancada a les vuit de la nit de dissabte, hora en la qual es farà el sorteig.

MARITIMES

París, 13. — S'ha celebrat l'obertura del Congrés de la Federació internacional de natació, secció d'aficionats.

Concorren a l'Assemblea 24 delegats, en representació de 16 nacions, entre les quals figura Espanya. — Espanya. — Havas.

ATLETIQUES

Jersey City, 13. — Match de boxa entre Firpo i Willard.

En el primer round Firpo es mostrà molt agressiu. En els tercers, quart i cinquè round Willard pegà durament a Firpo, al qual tirà cap a les cordes.

En el setè round, Firpo aconseguí alguns rectes d'esquerre que toquen a la mandíbula inferior del seu adversari, però els cops careixen de poder.

En el setè round Willard tira a Firpo altra vegada a les cordes.

Per últim en el vuitè round Firpo aconseguí col·locar un recte ben dirigit i amb força.

Willard tambaleja i sense ànim ja per a cobrir-se, rep al cap nombrosos rectes d'esquerre, calant per fi a terra «per al compte» i quedant a 0. — Havas.

LES TERRES CATALANES

TARRAGONA

(Conferència de les 9 de la nit)

Petició d'un millora

S'ha celebrat a l'Ajuntament, la reunió de forces vives per a tractar de demanar a la Companyia de M. S. A., que passi un tren a mig matí cap a Barcelona, i que deixi els bitllets reduïts per a tota la setmana.

S'ha evidenciat la necessitat que hi ha d'aquesta modificació, s'ha demanat l'apoi dels diputats a Corts per les terres tarragonines interessades i s'ha nomenat una Comissió que vagi a Barcelona a visitar el director senyor Maristany.

Altres noves

Ha estat nomenat sobrestant de la Mancomunitat de Catalunya, el nostre amic tarragoní don Rafael Miralles Valls.

—El Jutjat de primera instància de Tortosa, ha processat i suspès l'alcalde i cinc regidors del poble de Benifallat.

—El número del periòdic de Gandesa «El Llano», corresponent a diumenge, serà extraordinari, per a commemorar el segon aniversari de la seva sortida.

Tantú serà extraordinari el número de fi de mes d'«El Francolí», amb motiu de la festa major de l'Espluga.

En ambdós números hi col·laboraran prestigioses personalitats del catalanisme tarragoní.

—Després d'un plet el qual ha durat més d'un any, entre la Companyia que dona la força elèctrica a Pobla de Montornès i sis veïns que tenien tallat el corrent, el verificador de comptadors de l'Estat ha anat a donar-los-ha novament, per haver guanyat el plet als esmentats abonats.

—S'ha declarat extingida la verola del bestiar del terme d'Ampostà, la qual fou declarada el dia 26 de maig.

—Dilluns es posseeixen de les oficines de Correus don Genís Vidal, qui era destinat al Vendrell.

—Al passeig de Sant Antoni es barallaren, per amors contrariats, Josep Pena i Isidre Lafita, de 62 i 70 anys respectivament.

—Els PP Carmelitans han ofert el penó de la processó del dia de la Mare de Déu del Carme, a l'alcalde senyor Mullerat.

Pla de Barcelona

SANTA COLOMA DE GRAMANET. —El cor «Avant» en assemblea celebrada darrerament acordà per unanimitat nomenar president honorari a En Joan Muñoz Tort (actual president de la societat coral internacional de Barcelona. Les Corts en agrairan als grans serveis que ha vingut fent per l'estament coral i per tal motiu serà homenatjat el 22 del present amb gran llumment.

Feta la renovació de càrrecs del llur Consell Directiu ha quedat constituït en la forma següent: president Joan Torrents; vice-president, Josep Molins; tresorer, Francesc Carreras; comptador, Isidre Galí; secre-

tari, Melchor Saladrías; vice-secretari Salvador Vinas i vocals, Salvador Torrelló, Bartomeu Pons i Agustí Tarrason.

—Na Pilar Peix, muller del nostre bon amic i conveï En Joan Banús, ha donat a llum amb tota felicitat un formós nen.

La nostra enhorabona.

—Han deixat d'existir Na Maria Creus Guinart i En Josep Torrelló Arús de 94 i 91 anys respectivament, els quals durant dos anys la Lliga Defensa de l'Arbre Fruiter els havia nomenat per haver estat els més vells del poble, ambdós eren del ram de la pagesia. (A. C. S.).

—El diumenge prop passat la Lliga Nacionalista celebrà un lluit ball d'orquestra a càrrec d'«Els Nois d'Olesa».

—El soci de la Germanat de Sant Isidre En Baldri Sunyol amb motiu de trencar-se-li el peu dret, ha ingressat a la Quinta de Salut L'A-lança.

—Han reprès els serveis els automòbils i tartanes que fan els recorreguts de Sant Adrià i de Sant Andreu que durant uns pocs dies s'havia suspès.

GIRONA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

Detencions

Anit passada foren detinguts en una fonda d'aquesta ciutat tres sub-lectes, del quals la policia ha negat

els noms i circumstàncies, esperant instruccions.

A Figueres fou detingut Joan Guillard Masanes, el qual dula documentals falsos, però acabà confessant que és l'autor de la mort del fabricant de Terrassa don Francesc Ramon, comesa el 7 de març de 1912.

Conferències

Diumenge es farà al camp de la Penya Deportiva Salvat, amb la cooperació del camp d'esports de Joventut Republicana, el partit final interprovincial de segona categoria. Se'n disputen els equips Iluro, de Mataró, i el Reus Deportiu.

Altres noves

L'Ateneu de Girona ha contribuït amb 100 pessetes a l'organització de la colònia escolar.

—Aquesta tarda s'ha despenjat una pedra a l'església del Mercadal, fent a un home que hi havia a l'església, el qual ha estat dut al dispensari.

—Demà es reunirà la comissió mixta de reclutament.

—El president de nostra Diputació doctor Riera, senador per Barcelona, ha retornat d'un viatge per terres d'Espanya, acompanyat de la seva filla.

—L'arquitecte municipal senyor Giralt ha celebrat aquesta tarda una conferència amb els professors del Grup escolar, per a tractar de la construcció d'un edifici escolar als terrenys que té el municipi al carrer del Carme, tocant al riu Onyar i la carretera.

LLEYDA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

Diverses noves

Diumenge es farà al camp de la Penya Deportiva Salvat, amb la cooperació del camp d'esports de Joventut Republicana, el partit final interprovincial de segona categoria. Se'n disputen els equips Iluro, de Mataró, i el Reus Deportiu.

—L'Administració de Correus ha obert un concurs per a llogar un edifici per a instal·lar-hi les oficines de Lleyda, mentre es fan les obres de reforma de la casa que ocupen a la Rambla de Ferran. El tipus és de 3.400 ptes.

Durant els dies 14-15-16 estarà oberta l'exposició escolar del Centre Ferroviari. Els exàmens es faran el dia 21, així com el repartiment de premis.

—Ja acaben d'entornar-se els murcians que venen a comprar les excel·lents prunes de la nostra hort i que ells venen, després, amb les etiquetes més acreditades.

—El servei d'autobusos de la barriada de la Bordeta ha establert dos nous viatges, un a dos quarts de quatre de la tarda i altre a les deu de la nit.

—La Federació de Mestres ha concedit dues beques «Besano» a la mestressa de Bellvís donya Teresa Nolla, i al mestre de l'agregat d'Iglesià don Antoni Gené.

Els Pomells de Joventut

FESTA POMELLISTA

A LA COLONIA GUELL

Tingué lloc en aquesta important colònia de Santa Coloma de Cervelló, una Diada Pomellista amb motiu de la visita que hi feren diversos Pomells de Joventut de la present ciutat entre els quals hi havia «Còrs d'Or», «Còrs de la Morcena», «L'Esco», «La Il·la», «Còrs catalans», «Còrs, esperança i caritat», «Roser florit», «Petit còrs d'Or», «Còrs barcelonins» i «Roser del Patronat» amb llurs banderes.

A dos quarts de nou arribà per la via de Magoria el grup més important de pomellistes d'aquesta i altres Pomells barcelonins, en nombre de quatre, que no baixarien de ser acompanyats d'alguns consellers entre els quals hi veïeren els senyors Miserachs, Puig, senyora Guarch i d'altres. L'arribada a Santa Coloma fou solemne i entusiasta. Els pomellistes del «Primer Comte de Gueüll» i «Santa Isabel», presidits de llur riquíssima bandera, conseller i autoritat, donen la benvinguda als Pomells visitants d'una faisa molt efusiva i franca, després de la qual cosa fou improvisada amb les banderes i la gentada que emplenava el moll de Pestació, una llarga manifestació que recorregué els principals carrers de la colònia, essent presenciada per tots els seus veïns amb paelles demostracions de joia i entusiasme. Seguidament les banderes foren portades a l'església i col·locades al voltant del presbiteri mentre les colles s'escampaven pels afores, cercant una pineda per a camorzar amb tot esplai.

A les deu, en la severa i formosa església de la Colònia, plena fins a vessar, exornant son altar major una dotzena de banderes pomellistes, es celebrà la santa missa, durant la qual foren cantats per l'escolania diversos motets i, en acabar, després de practicar-se la Visita Espiritual a la Mare de Déu de Montserrat, tots els assistents entonaren el Virola. La blancor de les caputxetes colades per les gràcies pomellistes i la robor de les barretines posades damunt l'espatlla del jovent, donaven a l'acte religiós una nova i color i pietat altament simpàtica. El celebrant, mossèn Gaspar Vilarrubias, adreçà al moment de l'ofertori i emprant unes paraules de l'Evangeli del dia, una fervorosa i oïent plàcida, fent veure com l'obra dels Pomells necessàriament ha d'ésser cosa bona si hem de judicar pels fruits excel·lents que dona, tant com l'arbre bo, segons paraules de l'Evangeli, produïx bons fruits i no així l'arbre dolent.

A la sortida es cantà l'Himne dels Pomells i l'Himne de la Joventut, i s'impressionaren algunes plaques per artistes viatgers excursionistes.

Sense perdre temps, els pomellistes i poble, que dit sigui de pas, en tot el dia no deixaren un moment els visitants, es dirigiren a l'espai local del Patronat on foren puntuades animosament un escollit programa de sardanes, fins a l'hora de dinar en què els pomellistes, acompanyats de llurs famílies cavenen les pinedes voreres de sardana i joventut alegre tot donant compte de llur respectiva minestra.

A dos quarts de quatre de la tarda tot hom assistí al Rosari, després del qual va cantar-se la Salve. A la sortida i sota la formosa pineda que envolta l'església, tingué lloc una gran sortida, presenciada per molta gent, que feu les delícies de tots, però sobretot de la gent incògnita. El trencar l'olla, les carreres a peu, el joc de la xocolata, el cubell ple de fruita dolça, etc., constituïren el número més divertit de la diada. S'atorgaren diverses de premis.

Cal fer constar que durant tot el dia i particularment en aquesta hora, arribaren nombroses representacions dels pomells veïns que donaren a la festa un encis especial; solament de Torrelles d'Arribarà a peu una vintena.

A les cinc, hora anunciada per a la festa patriòtica, la gran sala-teatre del Patronat era atapeïda d'una concurrència extraordinària. La taula presidencial era formada pel capellà de la Colònia, mossèn Gaspar Vilarrubias, els consellers de diversos pomells barcelonins, senyor batlle, senyor Mestre, Director de la fabrica, senyor Metge, etcètera.

Després d'unes paraules de salutació i regreïaments dits pels Pomells visitants i visitants, respectivament, el Jove J. Molà, del P. de J. «Còrs, esperança i caritat», recità molt bé una poesia humorística que fou molt aplaudida en diversos indrets. Després foren cantades dues cançons catalanes per una pomellista del «Roser florit», i elements del P. de J. «Còrs, esperança i caritat» interpretaren amb molta precisió el divertit diàleg «Per telèfon», fent-se aplaudir diverses vegades.

El «Roser florit» del P. de J. «Còrs i la Morcena» desgranà, amb aquella elegància i justesa a la qual ens té acostumats, un seguit de ballets populars catalans que foren aplaudits de debò.

Per últim, els Pomells «Còrs d'Or» i «Petit còrs d'Or», principals organitzadors de la festa, posaren en escena el quadre pomellista de gran efecte a la realitat d'un somni, original de Na J. Aguilà, presidenta del P. de J. «Roser florit». Fou presentada amb riquesa de vestuari i la seva execució molt acurada, deixant en el públic que aplaudí entusiàsticament, una impressió d'aquelles que no s'esborren de seguida. En finalitzar tant els interpretats com l'autora, foren demanats pel públic a recollir el merescut premi de llurs esforços.

Cloqueren l'acte unes oportunes i vibrants paraules del senyor Mestre i el cant de l'Himne de la Joventut i Els Segadors, chorrelats i aplaudits freqüentment per tots els concurrents.

Amb el tren de les vuit retornaven a la metròpoli catalana els pomellistes visitants, el cor veient d'alegria, que no es cansaven d'exterioritzar amb repetits visques i cants de la terra.

En resum: podem dir que resultà una festa ben important i simpàtica, que serví amb grata recordança tant els pomellistes barcelonins com els hospitalaris veïns de la xarxa i treballadora Colònia Gueüll, de Santa Coloma de Cervelló.

Els Jocs Florals de Sans

PREMIS

- Flor natural. — Poesia de tema lliure. Premi del Casino de Sans. — Poesia de tema lliure.
- Premi de l'Orfó de Sans. — Poesia a pota per a ésser posada en música.
- Premi del Centre Catòlic de Sans (200 pessetes). — Obra dramàtica en un o més actes per a l'escena catòlica.
- Premi del Círcol de Sans. — Poesia de tema lliure.
- Premi de l'Orfó Renaixement. — Poesia per a ésser posada en música de sardana.
- Premi de la senyora Eugènia Casanova, vídua de Farnés. — Poesia de tema lliure.
- Premi de l'Ajuntament. — Poesia de tema lliure.
- Premi de la Mancomunitat de Catalunya. — Poesia de tema lliure.
- Premi del senyor Rector de Sans. — Poesia de tema moral o religiós.
- Premi del senyor marquès d'Alcala. — Poesia de tema lliure.
- Premi del senyor Joan Vallès i Poials. — Poesia de tema lliure.
- Premi del senyor comte de Santa Maria de Sans. — Poesia de tema lliure.
- Premi del senyor Bonaventura Plaça. — Poesia de tema lliure.
- Premi del senyor Josep Carabén. — Poesia de tema lliure.
- Premi del senyor Jacint Laporta. — Prosa lliure.

Les composicions, originals i inédites, hauran d'enviar-se en la forma acostumada al President del Casino de Sans per tot el dia primer del vinent agost.

La festa es celebrà el dia 14 d'agost a la tarda, a la sala d'actes del Casino de Sans.

Jurat qualificador: Jaume Novellà de Molins, president; Rafael Noguera Oller, Manuel Rocamora i Ignasi Ribera i Rovira, vocals; i Ramon Torres i Rosell, secretari.

Espectacles

Teatre Tivoli
Avui, vespre, a les deu. El sensacional cinedrama en quatre actes.

LANDRU
Grandios film del cèlebre procés del MODERN BARBA BLAVA

Completaran el programa, la pel·lícula d'aventures, en quatre parts, **VENJANÇA ORIENTAL** i la comèdia cinematogràfica en dues parts **LA FILLA PERDUDA**

Demà, diumenge, tarda i nit: **LANDRU, VENJANÇA ORIENTAL** i **LA FILLA PERDUDA**.

Teatre Novetats
El cinema de la sort

Inauguració de la temporada de cinema a l'abast de totes les fortunes. Avui, dissabte, sessions des de dos quarts de cinc a les vuit de la tarda i de les deu a la una de la nit. Estrena de l'emocionant sèrie en quatre jornades, argument basat en un cèlebre procés parisenc **SOMNI O REALITAT?**

exclusiva d'aquesta empresa. Programa: Primera jornada de **SOMNI O REALITAT?** La sensacional pel·lícula en quatre parts, **LA CABANA DE TOM** o l'escabritud dels negres

La graciosa pel·lícula en dues parts **FOX I TROT, HIPNOTITZADORS**. Cada dia repartiment del sobre de la sort, present d'un bitllet de

VINT-I-CINC PESSETES
PREU ÚNIC DE L'ENTRADA 50 CENTIMS

inclosos els impostos. Totes les localitats regalades. Cada dia, sessions de dos quarts de cinc a vuit de la tarda, i de deu a una nit. Al Novetats! El cinema de la sort!

ELDORADO

Companyia cómica-lírica PRADO-CHICOTE
Temporada popular Vint únics dies.

Preus econòmics

Avui, dissabte, 14 de juliol de 1923. Nit, a les deu. Estrena de la sarsuela en un acte de J. M. Aracil i Eduard Palacios Valdes, música del mestre Muguerra NOCHE DE RONDA. 5.ª i 6.ª representacions de l'extraordinària i aplaudida fantasia cómica-lírica en un próleg, un solt, cinc inauguracions, una pel·lícula i tres radiotelegrames en prosa i vers, original d'Emili G. del Castillo, música del mestre Alonzo, **BARCELONA SE DIVIERTE...** Exit ressonant i sense precedents. Deu decoracions de Castells i Fernández, Bulbena i Girbal i Joan Morales. Pel·lícula de Studio Films. Vestuari nou de la casa Peris Germans. — Demà, diumenge, a la tarda, **CON TODA FELICIDAD, LOS TRES GORRIONES** i **BARCELONA SE DIVIERTE...** Nit: **LOS TRES GORRIONES** i l'èxit **BARCELONA SE DIVIERTE...**

TEATRE COMIC
Avui, dissabte, Nit, a dos quarts de deu. **LA SALAMANQUINA** i èxit de la farsa còmica en tres actes JAVE CESARI

Gran Teatre Espanyol
CADA DIA
TARDA I NIT
EL MISTERI D'ORIENT
LANDRU

Teatre Poliorama
COMPANIA DE COMEDIA DEL TEATRE INFANTA ISABEL de MADRID. Direcció artística: ARTUR SERRANO.

Ultima setmana. Avui, dissabte, nit, a les deu. La formosa comèdia en tres actes, de don Josep Ferrández del Villar, **EL PASO DEL CAMELLO**

Demà, diumenge. Ultimes funcions i comiat de la companyia. Tarda, a dos quarts de cinc. Secció especial. **DE PESCA I ALCALA DE LOS GANDULES**. Nit, a les deu. **ALCALA DE LOS GANDULES**.

Es despataxa a Comptaduria.

ELDORADO
Grandios exit
Barcelona se divierte

TEATRE GOYA
Companyia DIAZ-ARTIGAS
ALTA COMEDIA

Avui, dissabte, dia 14 de juliol, Nit.

a les deu. **RUTH LA ISRAELITA** i la **TROUPE PORTUGUESA**. — Diven- dres, 20. Benefici de Santiago Ardi- gas.

Teatre Barcelona
Telèfon 514 A.

COLISEU DE VARIETATS
El millor quadre d'atraccions, Avui, dissabte, dia 14. A les deu de la nit. Succés de la formosa dansarina **MARY DERVA**. Grandios exit dels cèlebres comedians excèntrics **FRANK PICHÉ** i **SCALES**. Projectió de notables pel·lícules. Els aplaudits artistes musicals **CARELLI** i **FATIMAS**. Exits dels il·lusionistes **THE OLIWAYS**. Grandios esdeveniment de la eminent cançonetista **LA GOYA**. Nou, selecte i exclusiu repertori. Riquíssima presentació. — Demà, diumenge, comiat de **LA GOYA** i tot el quadre de varietats.

CADA DIA
Barcelona se divierte
a ELDORADO

PALACE CINE
Gran Saló de Moda

Avui, dissabte, dia 14, nit. Grandiosos programes. Sis estrenes. La formosa comèdia **IDEES LLUMINOSES**. Les pel·lícules còmiques: **DINAMITA, DESPERTADOR ORIGINAL, TRIQUETRAQUE, ESCLAU DEL MATRIMONI**. El film extraordinari de la gran marca americana Fox **AGAFAT INFRA-GANTI**, i la interessant de la marca Universal **FLOR DE FOC**, pel cèlebre artista Frank Mayo.

Diorama
Programa per a avui: **LA CLAU DE L'ENIGMA**, superproducció del Programa Ajuria. **STANLEY A L'AFRICA INEXPLORADA**, quarta jornada, per George Walsh. **UN JOC PERILLOS**. **DOLORS DE RONYONS**, còmica de gran broma. — Demà, diumenge, grans sessions a la tarda. A la nit, augment de programa, i estrena de la cinquena jornada de la super-sèrie **STANLEY A L'AFRICA INEXPLORADA**, per George Walsh.

Saló Catalunya
El local més fresc de Barcelona

Avui, dissabte, escollidíssim programa. Estrena: **CAMI DE LA FELICITAT**, per «Mildred Harry», ex-muller de «Charlot». Exits de les representacions: **DIFERENCIA ENTRE LA REALITAT I EL QUE ES CONTA**, per «Douglas Fairbanks». **EL SOMRIU DE LA NATURALES**, per «Magde Kene»

EL PROFESSOR DE GIMNASTICA. — Demà, diumenge, a la nit, gran estrena: LA CIUTAT DE LES CARS ENTENEBRIDES, pel gran actor japonès «Sessue Hayakawa». — Dilluns, la gran estrena del Reial Programa Ajúria EL MIRACLE, per «Thomas Meigan».

KURSAAL - Aristocràtic Saló

TEMPLE DE LA CINEMATOGRAFIA
Saló de reunió de famílies distingides. — Orquestrina Suïssa. — Avui, dissabte, magnífic i esplèndid programa. Gran èxit de la sentimental comèdia L'ENGANY DE LA IL·LUSIO, magníficament interpretada per la gentil artista «Viola Dana». Exit colossal del sensacional cinedrama FLOR DE FOC, pel càlebre artista «Frank Mayo». ACTUALITATS GAUMONT. DINAMITA, original cinta de proma continua. Exit sorolós de la

interessant i divertidíssima comèdia AGAFAT INFRAGANTI, sublim creat per la genial artista «Paggy Holland». — Demà, diumenge, gran sessió matinal d'onze a una. Tarda, sessió continua de dos quarts de quatre a vuit i nit, a dos quarts de deu. Preus corrents. Últimes funcions de la temporada.

Cine Princesa

Granvia Layetana. — Telèfon 1371
Tocant a la Plaça de l'Àngel
EL LOCAL MES FRESC I COMODE
Avui, dissabte. Exits: STANLEY A L'AFRICA INEXPLORADA cinquena jornada, titulada «La reina aràbiga». DE MAL AUGURI GENI I FIGURA. ELS IDEALS DE NORA. QUI TINGUES UN FORD. — Demà, a la nit, estrena de la sisena jornada de STANLEY A L'AFRICA INEXPLORADA.

DA. — Dilluns, cinc estrenes. projectant-se PLOGUT DEL CEL, per Tom Moore.

AL CIM DEL TIBIDABO

Quarta Revella de dissabtes
Sardanes des de les deu, per la renomada cobla Catalonha
Gran il·luminació de l'Atalaia. Reflector elèctric. Funcionaran totes les atraccions
Atalaia, Ferrocarril aeri, Museu de guerra, etc.
Servei igual que cada dia, fins a la una de la matinada.

MONTALEGRE

Conreria, Colonia Bosc, Font Monges
Servei d'autòmnibus cada dia des

de l'estació de Badalona. Horaris i detalls, telèfons 46 B. 3299 A. i 163 B.

Frontó Principal Palace

Avui, dissabte, dia 14, Vespre, a un quart d'onze. Dos importants partits de pilota a cistella. Primer: SOTO i URQUIDI contra OLASCOAGA i SALSAMENDI. Segon, a cistella, per aplaudits pelotaris.

PARC

Esports i Atraccions
Avui nit. BANDA VERGARA
PISTA DE GEL
TRES SESSIONS
DE PATINATGE CADA DIA
Acurat servei de Cafè-Restaurant

Casa Beethoven

Tenim un gran assortit d'òperes an-

tiques i modernes, d'ocasió, que realitzem a preus sumament econòmics.

TURÓ PARK

Avui, Festa del 14 de JULIOL
Organitzada per la Colònia Francesa de Barcelona. Tarda, festival infantil. Cursa de bicicletes. Cursa de cintes i altres. Nit, a les nou, banquet presidit pel senyor Consol General de França. A les deu, gran ball a la Pista, amenitzat per la Banda de Capadors de Plasencia; a les dotze, gran castell de focs artificials.
ENTRADA DE PASSEIG, 1 pta.

BALNEARI DE CALDES DE BOHI (LLEYDA)

Les millors aigües del món en llur classe, reconegudes com tals a per les eminències mèdiques. 34 manantials diferents, tots medicinals. Célebre estufa natural a 80°. L'acció altament beneficiosa d'aquestes aigües, s'observa en totes les manifestacions de l'artrisme (reuma, gota, diabetes, etc.), i en les alteracions cròniques de l'aparell respiratori, tub digestiu i anexas. Viatge en còmodes automòbils des de Tàrraga i Lleyda fins a Capdella. D'allí fins al Balneari deliciosa excursió en bones i caballeries ben guardades, que proporciona l'Administració mitjançant avis. Clima deliciós i immillorable durant juliol, agost i setembre. Lloc de partida per a pintoresques excursions als punts més notables del Pireneu.

Informes: LLORENÇ VALLMITJANA, Banys Nous, 9

MATATODO - FIGARO - TOUËTOUT

Extermina instantàniament TOTS ELS INSECTES: KINKES, TRUGETES, FORMIGUES, PUCES, POLLS, ESCARABATS, MOSQUITES, «GAZMOÑOS»

Aquest EXTERMINADOR és completament sa; s'usa amb èxit als hospitals civils i militars i als instituts de França, puix els ordenances han tramès a l'interventor certificats molt elogiosos. Es un líquid que desallotja els insectes, fent-los perir per tot i desnaturalitzant-los al davant vostre. MATATODO no crema ni taca. S'aplica sobre el cap dels nois que tinguin polls, igual que els que abunden en les gallines i les seves races.

Mitjançant el pot amb manxa «MATATODO» penetra per tot arreu

Agent general per a Espanya: Eugeni Sarrà. Ronda Sant Pere, 7. Apartat 239 - Barcelona

DE VENDA EN TOTES LES PERFUMERIES, DROGUERIES, FARMACIES I FERRETERIES
DELEGATS: Barcelona: M. Cornellas, Estruch, 3; Madrid: Isidre Servan, Divi Pastor, 2; València: Molina i Baranil, Gran Via Germanias, 27; Melilla: Josep Zamorano, General Chacel, 33; Cadix: Antoni Candón, Santa Agnès; Alacant: Ricard Latorre; Sevilla: Robert Mesa; Màlaga: Aureli Lechuga; Ceuta: Alfred Herrero.

Bombeta "OPALINA"
RAY WATT
LLUM DIFUSA
MOLT DECORATIVA
GRAN ECONOMIA
ULTIMA NOVELTAT
Rbla. de les Flors, 16

Callicida ESCRIVA
EXTRAU SENSE DOLOR NI MOLESTIA ELS OLLS DE POLL Y DURISSIES SE VEN A TOT ARREU AGENTS J. URIACH & C^a Bruch, 49 - BARCELONA
Desconfieu dels similars y no dubteu dels efectes del CALLICIDA-ESCRIVA

La Puda de Banyoles
Oberta des del primer de maig al 30 d'octubre
Les seves aigües constitueixen un tipus únic a Europa. Per als herpètics, escrofulosos, pretuberculosos, artritis, catarrosos i avariòtics no tenen rival, essent, en aquest últim sentit, substitutives de les d'Arhena.

CADENES «TITAN»
Per a TOTA MARCA d'autocamions de QUALSEVOL TONELLATGE d'acer cromo-niquel garantitzat
PELAYO, 16, ENTRESOL

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes
Tot el que's necessita per a fer-les
Antiga Casa T. COSTAS. Palla, 13 i 15, pral.

Vendes
Minerva
Tipus seminous, veng a bon preu. Escriure 437. Empresa Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16 (anuncis).

GANGA
Torre per vendre, punt central, a un minut del tramvia de Badalona, 8.000 pams de terreny (2.900 d'edificació), amb aigua, gas, electricitat, etc.
Rda: REAL, 92. — Badalona

Gran LIQUIDACIÓ
en el
Taller de Calçat
Marca VILARET
La Verdad
MATERIALS, FABRICACIÓ I PREUS NOUS

Grans gangues per a
de 12 a 40 ptes. parell.
Senyor de 3 a 40 ptes. parell.
Senyora de 3 a 15 ptes. parell.
Nena o Nen
Garantit a mida o d'encàrrec

Especialitat per a pens delictes i classes de luxe
PREUS ECONOMICS
Cortes avariats
Vendes al major i detall
COMPOSTURES DE TOTES CLASSES

Tapineria, 29

Tapissos pintats
La casa més important d'Espanya. Especialitat en tapissos religiosos. Exposició permanent de quadros a l'oli, gravats, oleogràfics, etc. Fabricació de marcs. Encomiades. No compreu sense visitar aquesta casa.
F. MONTFALCON
Boters, 4, final Portaferrissa.

ELECTROMOTORS I DINAMOS

Especialitat en les de
ELECTROQUIMICA
Bobinats - Instal·lacions
Reparacions
Maquinària Elèctrica, S. A.
(Antics tallers Balcells)
Corts Catalanes, 416. T. 558 H.

Francesos!

Gravat valors Presa Bastilla baratíssim. R. Argentina, 238, baixos, 1er

Aparador a baix preu
rellotge paret, portiers, butaca, queicom cuina, mirall i altres.
Portaferrissa, 23, tercer, 1.^a

Capells
Saldo capells senyora i nena, únic preu 10 ptes. Salmeron, 24, botiga.

Venc
Enciclopèdia Espasa fins el volum sortit i nova, en bones condicions. Llibreria Universal, Rambla Santa Mònica, 14.

Líquido
rotllos de pianola de 65 notes, a 2 ptes. Rambla Santa Mònica, 14, llibreria.

PER A L'ISTIU

Rés més útil i pràctic que uns binocles de campanya. Uns binocles són el més fidel company per a tota classe d'excursions, és l'únic que pot portar-se on ni la vista ni les cames poden arribar, i quan reuneix les condicions de perfecció i barata és la quasi indispensable. Això ofereix

La Optica Medical

un binocle «tourista» es toig el correia per a posar en bandolera i amb un augment de

5 vegades pel limitat preu de

35 PESSETES
Carles Tutusaus - Fabricant
BOQUERIA, 22 - BARCELONA

Demandes

Professor de piano
sol·licito per a encarregar-li la venda de nou i útil aparell patentat. Salmeron, 167 bis. De 4 a dos quarts de cinc.

Barcelona-París
Recader. Duc de la Victòria, 14.

XOFER

Per a camoneta es necessita. Treball tres neres diàries, exceptuant dissabte i diumenge. Sol·licitem referències. Refrinció 25 pessetes setmanals. Escriure 437. Rambla Flors, 16 (anuncis).

Ofertes

Senyoreta elegant
talla 46. s'ofereix per a maniqui en casa de modes. Esc. 4636 Empresa Ideal d'Informació, Rambla Flors, 16 (anuncis).

Professor de piano i solfeig
s'ofereix: Consell de Cent, 391.

Dispeses

Boniques habitacions
per a llogar a tot estar o sols a menjar. C. Ample, 81, 2on, 1.^a

Habitació
dret a cuina moblada, 15 duros a matrimoni sol. Comerç, 21, segon, segona.

Dues habitacions
baleó al carrer per a senyor o dos amics. Corsera, 238, quart, primera (entre P. de Gràcia i Rambla Catalunya).

A senyora
o senyoreta cedexo habitació independent amb pensó única disp. Salmeron, 48. Entrada Goya, 2, primer.

Carme, 13,
entresol, 2.ª Hab. a matrimoni o dos amics tota pensió.

Disponibles
dues habitacions independents amb cuina. Valhonorat, n.º 12, baixos.

A matrimoni
o senyoreta cedexo habi. dret cuina o amb pen. Salmeron, 48, entrada Goya, 2, primer.

Casa particular

desitja dos germans o amics tot estar. Avinyó, 4, tercer.

Lloguers

Pianos de lloguer de dire. rents preus. Bruch n.º 78. entresol. C. BIEGER.

Llogo
habitació. Rambla Catalunya, núm. 46, segon.

Pèrdues

S'ha perdut
cartera amb documents R. Pla. Es gratificarà amb bitllets i de-cims que contenia, abonant, a més a més 25 pessetes a qui ho torni. Travessera, 60, botiga.

Avisos

Missatgers «RAPIDS»
(Continental)
SERVEI RAPID
Repartiment de tota classe de circulars i es-queles a domicili, petits paquets i tota classe d'encàrrecs.
EMPRESA IDEAL
D'INFORMACIÓ
Rbla. Flors, 16, baixos
Telèfon 4.863 A.

Compres

Compro
llibres i biblioteques pagant alt preu. R. Llibreria Univer-sal, Rbla. Santa Mònica, 14.

Anuncis

Joies d'ocasió
Safates i serveis de plata, a pes. Compro or, plata, platí, brillants i perles.
Joaquín de J. Núñez
Rambla de les Flors, 8 A
Cardenal Casañas, 3.

Es fan traduccions
en els idiomes angles, francès i italià, per professor competent. Dirigir-se a «LA VEU», 43.

DARRERES INFORMACIONS

Per haver-se presentat averies a les línies, no hem pogut celebrar aquesta tarda les conferències telefòniques de les 5'15 i 6'15 amb els nostres corresponents de Madrid.

BARCELONA

Un petard

A les quatre de la tarda uns veïns de la plaça de Letamendi han notat que hi havia un objecte sospitós. Han avisat la policia la qual ha vist que es tractava d'un petard, el qual ha estat portat a la delegació.

PENINSULA

EL REI A SANTANDER

Madrid, 14, 2 tarda. A dos quarts de sis de la matinada ha sortit el Rei, en automòbil, del Palau, amb el seu fill el príncep d'Astúries i el seu ajudant senyor Loriga.

A les dotze entrava l'auto al palau de la Magdalena, de Santander.

El Rei havia realitzat el viatge en poc més de sis hores.

MANIFESTACIONS DEL PRESIDENT

El cap del Govern ha confirmat el viatge del Rei a Santander, afegint que en acomodar-se el Rei oferí venir dilluns o dimarts a Madrid, però que ell replicà que no era necessari, per no haver-hi assumptes urgents que requereixin la seva presència.

Parlant de la sessió de dilluns al Congrés ha manifestat que està dedicada a les interpellacions sobre el cadastre i la readmissió dels funcionaris de Correus.

Dilluns, al vespre, se celebrarà Consell de ministres.

Els periodistes han preguntat si la tornada del Dr. Er Rifí a Melilla obria al fracàs de les negociacions de pau.

—No— ha respost el president —; la tornada de Dr. Er Rifí obria a rebre instruccions del comandant general i de l'Alt Comissari.

Després tornarà a Alhucemas per a continuar les converses polítiques.

Ha dit també el president que l'havia visitat el president de la Comissió parlamentària de responsabilitat, per a sol·licitar li sigui facilitat l'expedient Picasso.

L'expedient es trobava a la Presidència, però passà a Senat, on es troba.

Aquesta tarda mateix es demanarà, perquè el Govern no vol que falti a la omisió cap element de judici.

LA «GAZETA»

La «Gazeta» publica:

Real Decret de Finances autoritzant el ministre d'aquest departament per a presentar a les Corts un projecte de llei reformant la contribució territorial en la part corresponent a la riquesa urbana.

Real Ordre de Finances, disposant que a tot el personal auxiliar del cadastre de rústica que presentà la renúncia o sol·licità la cessantia per motiu de salut, abans del 12 de març de 1910, se'l consideri excedent des de la data en que se li va acceptar la renúncia o concedí la cessantia.

Altra autoritzant la Societat Anònima Istenya Marítima i la Companyia Transmediterrània perquè satisfaci en metàl·lic l'import del timbre amb que estan gravats els bitllets dels viatgers que expenen.

LA DEPURACIÓ DE RESPONSABILITATS
Ultra els senyors Fanjul i Oteya, la Comissió del Suplicatori ha citat per a declarar el director de «La Correspondencia Militar», senyor Amado, perquè faciliti dades que puguin abreviar les investigacions d'importants documents que, segons denunciava recentment «La Correspondencia Militar» han desaparegut dels arxius.

EL CONGRES MUNDIAL DE LA PREMSA

El senyor Francos Rodríguez, al cap d'una comissió, ha visitat el marqués d'Alhucemas i el comte de Romanones, per a invitar-los al Congrés mundial de la Premsa, que es reunirà a Sevilla en 1935.

DILIGÈNCIES JUDICIALS

Després de girar la visita d'inspecció ocular a l'hostal de la Marina, on el jutge no trobà cap matèria que donés nova llum al sumari, es traslladà al jutjat, on va pendre declaració als tres detinguts a l'estació de Castelló.

La declaració d'aquests fou molt extensa, i després el jutge ordenà la immediata llibertat d'aquests, per no trobar cap càrrec en contra d'ells, ja que es tracta de tres senyors que marxaven a Barcelona i per descurt no duïen al damunt la documentació necessària.

ACCIDENT D'AVIACIÓ

Madrid, 14, 4'15 tarda. Aquest matí, a l'aerodrom dels Quatre Vents, ha ocorregut un accident d'aviació.

A primera hora s'han realitzat per diferents pilots vols en diferents aparells.

Fent proves en un dels aparells ha volat el soldat del Terç, Armand Vidal. Sense que es notés res anormal, ha realitzat alguns exercicis. Quan es disposava a aterrar i trobar-se a 150 metres d'alçada, l'aparell ha donat una volta de campana enlaire, calent vora l'edifici del Palace Hotel, establert a l'aerodrom.

Els que han presenciat l'accident s'han dirigit en automòbils al lloc on havia caigut l'aeroplà.

Aquest estava completament destruït, i dintre els restes ha estat tret el soldat Armand Vidal, el qual no donava senyals de vida.

Sense pèrdua de temps se li ha fet la primera cura, apreciand-se-li greus ferides, essent traslladat, en estat desesperat, a l'Hospital Militar de Carabanchel.

S'ignoren, fins ara, les causes que han motivat l'accident.

LA SITUACIÓ AL MARROC

El ministre de la Guerra ha cridat avui al seu despatx als periodistes que fan informació en el seu departament.

El general Aizpuru ha pregat als periodistes que rectifiquessin la notícia publicada per un periòdic, segons la qual havien augmentat en 31.000 els homes que componen les forces militars del Marroc.

—Es completament inexacte— ha dit —i com suposo que no es deu a mala fe, sinó a deficiències d'informació o a error, poso a la seva disposició els estats de les forces que han revisitat al Marroc aquest mes, l'anterior i l'any passat per la mateixa època, pels quals podran veure que les forces del Marroc són inferiors en alguns milers d'homes a les que es revisitaren en la mateixa època de l'any anterior.

El juliol de 1932 —ha afegit— es revisitaren 123.600 homes de forces peninsulars i 11.651 indígenes.

En el present mes s'han revisitat 107.000 homes peninsulars i 13.492 indígenes.

Es a dir, que actualment hi ha 14.168 homes menys que l'any passat.

De les forces que en l'actualitat hi ha al Marroc, 36.954 pertanyen a batallons expedicionaris i 13.894 són voluntaris, excloent-ne els indígenes.

Preguntat el ministre de la Guerra si era cert que el Govern es proposa operar sobre Alhucemas, ha contestat:

—Els asseguro que per ara no hi ha res acordat en aquest sentit, amb tot i la manera d'ésser dels moros no es pot assegurar que en qualsevol moment sigui precis fer alguna operació.

El que si afirmo —ha acabat dient el general Aizpuru— és que en l'estat dels assumptes del Marroc no hi ha motiu, per ara, per a sentir cap pessimisme.

AL SUPREM DE GUERRA

El Consell Suprem de Guerra i Marina ha acabat avui la seva tasca, començant les vacances.

En la reunió del ple feta aquest

matí, han estat aprovades les propostes d'ascens del general don Enrík Marzo, la del coronel de cavalleria senyor Ruiz del Portal i la dels tinent coronels senyor Sánchez Ocaña, d'Estad Major, i el senyor González Carasco, de regulars de Larraix.

En el successu i fins al termini del període de vacances sols la sala de vacances podrà resoldre assumptes urgents de tràmit.

LA CARN A MADRID

La Junta Central d'Abastos s'ha reunit per a ultimar l'estudi d'una nova rebaixa en els preus de la carn de bou a Madrid.

Des del 8 de març passat venia extra cotització del bestiar bovi a l'any passat, acordada al mateix temps per la Junta, de 20 cèntims per quilo.

Com a conseqüència del descens de la cotització del bestiar vacum a l'escoixador, la Junta Central ha acordat establir una rebaixa d'altres 20 cèntims per quilo, per la qual cosa, a partir del dia 20 del corrent mes, els preus del quilo de carn de vedella seran:

La primera classe que abans del 8 de març es venia a 470, es vendrà a partir del dia 20 d'aquest mes, a 430.

La de segona classe, que costava a 380, es vendrà a 340.

La de tercera classe, que costava dues pessetes es vendrà a 1'60.

Altra vegada la Junta exhorta el públic perquè li denunciï qualsevol infracció en els preus.

La rebaixa que ara s'acorda és conseqüència de l'aplicació d'una taxa reguladora establerta fa temps en virtut de la qual es calcula el preu que correspon a cada una de les tres classes de carn de vaca segons el que el bestiar tingui a l'escoixador, i així tant al baixar com al pujar el preu del bestiar segueix una marxa paral·lela el del quilo de carn als llocs de venda.

Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona

Demà, a dos quarts de cinc de la tarda, la Secció Permanent d'Educació i Instrucció donarà lloc de cuina casolana.

A la mateixa hora, exàmens d'eliminació per a ingressar al curs de Dactilografia.

A les cinc de la tarda, conversa instructiva.

Llibres recentment adquirits per la Secció Permanent de Biblioteca Circulant i Pública:

«El mercader de Venècia», Shakespeare; «La vida de las flores», Dantín Cereceda; «La foi en la Divinité de Jesús», Didon; «Griechische Münzen», H. Borger; «Floren, marquès de Camps»; «La navegació», Angel Cabrera; «Prague», Louis Leger; «El facismo», P. Gorgolini; «Voyage en Amérique», Chateaubriand; «Botticelli», Poussin; i «Fra Angelico (Los Grandes Pintores)».

La Junta de Govern d'aquesta Secció, posa a coneixement de les llegendes i concurrents a la Biblioteca que, havent-se suspès les sessions reglamentàries durant els mesos d'agost i setembre, queda també suspesa la publicació de llistes de noves adquisicions.

Generalitat

COMISSIÓ PROVINCIAL

La Comissió Provincial ha despatxat els següents assumptes:

Informe en l'expedient instruit per la Companyia General de Ferrocarrils Catalans sol·licitant l'ocupació

temporal d'algunes finques per a extracció de materials, en el terme de Manresa, destinats a la construcció del ferrocarril de Barcelona a Manresa per Martorell.

Informe en l'expedient instruit per don Josep Llobet i Cusi, sol·licitant que s'aprovi al seu favor la transferència d'un aprofitament d'aigües d'aigües per a força motriu, en el terme de Manlleu.

Tràmit en el recurs d'alçada interposat per don Sadurní Cardús contra l'acord de l'Ajuntament de Torrelavit, pel qual es mana refer el camí que des del raval Rosell es dirigeix al de Ribak.

El tren Girona Flassà Palamós

A partir de demà, l'empresa dels Ferrocarrils Econòmics Espanyols posarà en vigor l'horari d'estiu a les seves línies de Girona-Flassà-Palamós, que ofereix aquest any la innovació d'enllaçar amb la majoria dels trens de Madrid, Saragossa i Alacant i la particularitat de permetre l'entrada i sortida entre Barcelona i Palamós en un mateix dia, així com la comoditat per als estiuencs que a les boniques platges i pintorescos pobles del baix Empordà, de què l'express de França, que surt de Barcelona a les 17'25 tingui enllaç a Flassà amb un fletger especial i diari que arribarà a Palamós a les 21'45.

L'Esbart Folklore de Catalunya a Vilafranca

Recordant l'agradosa acollida de que foren objecte l'any passat a Vilafranca l'Esbart Folklore de Catalunya en ocasió del festival de danses populars catalanes, la bona impressió produïda i la simpatia que despertà el dit acte en l'esmentada ciutat, puix foren celebrades amb entusiasme, no ha pogut menys la dita benemèrita entitat de correspondre-li, i per tant dedicar-li una completa festa de la dansa catalana.

Per tal fi ha estat comunicada la dita festa a l'Ajuntament de Vilafranca, entitats culturals i altres de la l'entitat és el següent:

Serà una bella festa popular, i en ella les gentils dansaires de l'Esbart dirigits per l'entès director i folklorista don J. Rigall i Casajuana, més que del seu art en l'execució en reproduir algunes danses de diferents comarques de Catalunya, de l'entusiasme que tenen per les coses de la nostra terra.

El programa de les danses que tindràn lloc per la tarda, al camp d'esports del F. C. Vilafranca oedit galantment són les següents:

«Ball Pla» (el Rossinyol), del Pallars; «La Bolangera de la Ribera», «Ball del ram del Vallès», «Ball de les cintes del Vallès», «L'Indi de la Seu d'Urgell», «Ballet de Folgarolas», «L'Elxida de Tàrraga», «La Patum de Berga», «L'Hereu Riera del Pallars», i «El Ball de les Gitanes del Vallès».

La cobla que acompanyarà a l'Esbart serà la ja avui renomada «L'Arbúcia» d'Arbúcia, la qual a més de les danses ja indicades executarà algunes sardanes que podran ésser dansades pel públic que assisteixi a la dita festa.

Cal fer esment que a l'arribada de l'Esbart es dirigirà a l'Ajuntament en honor del qual es dansarà una sardana un cop finalitzada la recepció marxa seguidament al Casal «La Principal» en els jardins de la qual i en obsequi de la seva junta i socis, ha organitzat l'Esbart una ballada de sardanes.

Per l'interès que ha despertat la dita iniciativa per tota la comarca i per lo molt que se'n parla tot fa preveure un nou èxit per l'entitat organitzadora.

Cultura

Demà celebra l'escola oficial dels nens del carrer del Pl. 7, principal l'exposició de treballs escolars de curs.

Pot ésser visitada lliurement, de deu a una del matí, i de tres a cinc de la tarda.

La Junta Directiva de l'Associació Bonanova, anuncia als socis una reunió que tindrà lloc demà a dos quarts d'onze del matí, al Col·legi de Bonanova, per a tributar a tots comiat al seu director, germà Anselm, qui ha estat nomenat tinentor del districte de Bordeus (França). Davant la pressa del temps en la impossibilitat d'avisar tots els socis particularment, prega, per aquest avís, que es donin per invitats i que assisteixin a l'esmentat acte.

Demà, a les deu del matí, es reunen els professors adherits a l'Unió de Professors Assalariats de Catalunya i que presten llurs serveis a les escoles dels Ateneus obrers d'altres associacions de cultura, per a tractar de les reivindicacions que es proposen recaptar de les Juntes directives de les dites escoles i associacions.

El 14 de Julio

La colònia francesa ha celebrat avui l'aniversari de la presa de Bastilla.

En els cirkols francesos, domini particulars i establiments han onegat banderes entre les quals, ultra la tricolor, hi havia la d'Espanya i la dels quatre barres.

En el Consolat de la República ha hagut una recepció.

Nous rêtols en català

Creu Coberta, 47. «Vins generosos Despatx d'anissats i licors. J. M. grifa».

Creu Coberta, 97. «El rei del cat, de S. Sau» Paraigües i gorn esport.

Matches de natació

Matches internacionals de natació.
Demà continuaran al matí les proves d'entrenament a les quals estan subjectes els nedadors i water-polo del Club de Natació Barcelona, abans dels sensacionals encontres que amb els campions d'Hongria hauran de lluitar els pròxims dies 20 a la nit i a la tarda.

Davant l'expectació i entusiasme que desperten les carreres per relleu en les que tan saviament se sol ha monitoritzat la puresa dels diversos estils de crawl, over, braçada i espalla dintre de la major velocitat possible, cal avançar que en els variats i suggestius programes de tots dies no faltaran aquesta mena de proves que, per la seva espectacularitat i alternatives que ofereixen a la vista de l'espectador, són seguides pas a pas amb el cor posat a contribuir a l'èxit i pendent de llurs resultats.

Per a donar el major relleu a aquestes dues grans manifestacions de l'esport que s'apropen, el C. N. B. ha sol·licitat el concurs del camp Costa del Pop de Badalona, el qual detenta el record de la braçada. Això, afegit als partits de water-polo, en conjunt fa que l'interès regnant, en ésser testimoni dels nobles i formidables lluites que hi ha en porta, sigui extraordinari.

COBERTS

a prens de fàbrica
Visiteu la secció de detall
Portaferrissa, 4-Telèfon 1.503A
Jaume Sales Balmes
Fabricant. Enna, 100-104 (P. N.)